

ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони
Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

Въздействие на СВОМР върху социално- икономическото развитие на територията и удовлетвореността от прилагането на СВОМР в общността

Проучване и анализ на територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник

Този документ е създаден по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегията за водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ в изпълнение на Споразумение № РД50-26/05.04.2018 г. подписано с Министерство на земеделието и храните за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 година, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Обединени
Български
Консултанти

United
Bulgarian
Consultants

Август 2025 г.

Съдържание

1. Описание, методология и цели на проучването	5
2. Напредък в усвояването на средствата от ЕСИФ и изпълнение на ВОМР на национално ниво	8
3. Напредък в прилагането на Стратегията за ВОМР на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник	19
3.1 Обща информация за бюджета на СВОМР.....	19
3.2 Обща информация за напредъка в прилагането на СВОМР	24
3.3 Напредък в изпълнението по мерки, специфични цели и приоритети на СВОМР	27
3.4 Популяризиране и управление на СВОМР.....	35
4. Проекти, реализирани на териториите на общините Долна Митрополия и Долни Дъбник	43
4.1 Проекти реализирани на територията на община Долна Митрополия....	44
4.2 Проекти реализирани на територията на община Долни Дъбник.....	55
5. Социално-икономически характеристики и ключови предизвикателства пред територията	64
5.1 Икономическо и демографско развитие на Северозападен район и област Плевен.....	64
5.2 Демографски характеристики - население, миграция, застаряване.....	65
5.3 Икономически показатели - БВП, БДС, доходи, заетост и безработица ...	68
5.4 Бизнес среда - МСП, предприемачество, инвестиции, иновации.....	70
5.5 Ключови предизвикателства и възможности.....	73
6. Връзка между показателите и ролята на СВОМР – приносът на стратегията в контекста на установените тенденции	75
7. Резултати от анкетно проучване.....	78
1. Информация за анкетираните.....	79
2. Обща оценка на стратегията за ВОМР.....	81
3. Икономическо въздействие.....	85
4. Социално въздействие	88
5. Екологично въздействие.....	90
6. Оценка на МИГ	92
7. Лично участие и ползи	96

Таблица 1 Национално изпълнение на Оперативните програми	9
Таблица 2 Изпълнение на ВОМР в страната	10
Таблица 3 Изпълнение на програми, включени във ВОМР.....	14
Таблица 4 Усвояване на ЕСИФ по региони.....	16
Таблица 5 Преразпределение на бюджет на СВОМР за периода 2018-2025 г.....	21
Таблица 6 Обобщена информация за дейността на МИГ	23
Таблица 7 Напредък в изпълнение на бюджета на СВОМР	25
Таблица 8 Мерки, процедури, договори и БФП обобщено.....	27
Таблица 9 Дейности на МИГ през 2024 г.	38
Таблица 10 Дейности на МИГ до август 2025 г.	41
Таблица 11 Проекти на територията на община Долна Митрополия.....	45
Таблица 12 Проекти на територията на община Долни Дъбник.....	57

Списък на съкращенията

БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяем енергиен източник
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДФЗ	Държавен фонд земеделие
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕТ	Едноличен търговец
ЗК	Земеделска кооперация
ЗП	Земеделски производител
ЗС	Земеделски стопанин
ИЗП	Използвана земеделска площ
ИСАК	Интегрирана система за администриране и контрол
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИГ	Местна инициативна група
МИРГ	Местна инициативна рибарска група
МСП	Малки и средни предприятия
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НЧ	Народно читалище
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОП	Оперативна програма
ОПИК	Оперативна програма иновации и конкурентоспособност
ОПОС	Оперативна програма околна среда
ОПНОИР	Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж
ОПРЧР	Оперативна програма Развитие на човешките ресурси
ОПРР	Оперативна програма Региони в растеж/Регионално развитие
ПКИП	Програма иновации и конкурентоспособност в предприятията
ПОС	Програма околна среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РА	Разплащателна агенция
РЧР	Развитие на човешките ресурси
СЗР	Северозападен регион
СВОМР	Стратегия за воденото от общностите местно развитие
СПРСЗР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
УО	Управляващ орган

1. Описание, методология и цели на проучването

Настоящият анализ се разработва като част от системния процес по оценка на изпълнението и въздействието на Стратегията за водено от общностите местно развитие (СВОМР) на територията на Местна инициативна група (МИГ) Долна Митрополия – Долни Дъбник. Анализът обхваща периода от 2018 г., когато започва реалното изпълнение на стратегията, до август 2025 г., като включва актуални данни, осигурени от официални източници и от екипа на МИГ. Целта му е не просто да представи отчет по индикатори, а да даде задълбочена представа за степента, характера и устойчивостта на въздействието върху социално-икономическото развитие на територията.

Документът следва логиката на програмен подход, като анализира приноса на СВОМР към местните, регионални и национални цели за развитие, отчитайки едновременно постиженията, предизвикателствата и изведените поуки. Специален фокус е поставен върху темите за заетостта, демографията, достъпа до услуги и инфраструктурните подобрения. Анализира се и ролята на МИГ като катализатор на местното партньорство, гражданска активност и капацитет за самоуправление.

В настоящото проучване са използвани най-актуалните налични данни, осигурени от Националния статистически институт (включително Териториално статистическо бюро – Плевен и платформата Инфостат), както и от Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН). В допълнение са анализирани справки и официални документи, предоставени от Областна дирекция „Земеделие“ – Плевен, статистически данни на Агенцията по заетостта, включително чрез териториалната структура – Дирекция „Бюро по труда“ – Плевен, както и регистрите на Държавен фонд „Земеделие“ и Българската агенция по безопасност на храните. Използвана е и информация от публичния регистър на МИГ, от годишните доклади за изпълнение на стратегията, както и от допълнителни вътрешни данни, предоставени от екипа на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник.

Методологията на проучването стъпва на официалните указания за мониторинг и оценка, заложи в програмните документи на Европейската комисия, като основен ориентир са „Насоки за оценка на LEADER/ВОМР“ (2017 г.). Допълнително са използвани признати документи в националната практика по оценка на въздействието, сред които: „Ръководство за извършване на оценка на въздействието“, включително Приложение № 1 – „Идентифициране на икономическите, социалните и екологичните въздействия“ (прието от Министерския съвет), както и „Методика за последваща оценка на програми и нормативни актове“ на Института по публична администрация.

Базова информация е извлечена от Програмата за развитие на селските райони 2014–2020 г., в частта ѝ, посветена на Мярка 19, както и от указанията на Управляващия орган относно съдържанието и структурата на годишните доклади за изпълнението на СВOMP и отчитането на приноса им към съответните цели и приоритети на Програмата.

В методологията са използвани:

- метод на наблюдение, вкл. на терен;
- метод на анализ на документи – национални, регионални и общински;
- метод на обработка и обобщение на различни официални данни;
- метод на оценка, екстраполация и заключения;
- изводи и препоръки;
- анкетно проучване.

В настоящия финален анализ се проследяват промените и тенденциите на въздействие за целия период от старта на изпълнението през 2018 г. до август 2025 г. Акцент е поставен както върху текущото състояние, така и върху динамиката на развитие, отчитайки вътрешни и външни фактори, които оказват влияние върху степента и характера на постиженията.

Анализът разглежда интегрираното развитие на територията в по-широк регионален и национален контекст, включително съществуващите структурни предизвикателства, които подкрепят или затрудняват реализацията на стратегията. С тази цел са проследени ключови годишни показатели за развитието на територията, както и външни обстоятелства – икономически, политически и социални – които оказват пряко или косвено въздействие. Поради динамичната среда през последните години и наличните ограничения в статистическото отчитане, част от изводите и обобщенията следва да се разглеждат като ориентировъчни, но съществени за целите на стратегическото планиране.

Към август 2025 г. реализацията на СВOMP е в своята завършваща фаза – голяма част от проектите са изпълнени и разплатени, други са в процес на изпълнение, а малка част са стартирали скоро или предстои да стартират. В анализа се отчита именно това текущо състояние за всяка отделна година и за програмния период в цялост.

С оглед по-задълбочена оценка на въздействието от прилагането на СВOMP и възприемането ѝ от страна на местната общност, в рамките на настоящото изследване е

разработено и проведено онлайн анкетно проучване сред представители на основните целеви групи на територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник.

Анкетата цели да улови субективната оценка и удовлетвореността на населението и бенефициентите от реализацията на СВОМР, както и да идентифицира силните и слабите страни на прилагането от гледна точка на местните хора. Анкетното проучване осигурява пряка обратна връзка от местната общност относно възприемането и ефективността на прилаганата стратегия. Чрез него се улавят не само нагласите и мненията на реални участници и бенефициенти, но и по-широки обществени оценки относно ролята на МИГ, прозрачността на процедурите, достъпа до информация и реалните ползи от реализираните проекти. Тези данни дават възможност да се идентифицират както добрите практики, така и проблемни зони в прилагането на СВОМР, които не се разкриват при работа само с количествени индикатори. Включването на такава обратна връзка е ключов елемент за изграждане на устойчив модел на местно развитие, основан на реални нужди и очаквания.

Структурата на анализа включва:

- Въведение с описание на методологията и целите на проучването;
- Напредък в усвояването на средствата от ЕСИФ и изпълнение на ВОМР на национално ниво;
- Напредък в прилагането на Стратегията за ВОМР на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник;
- Проекти, реализирани на териториите на общините Долна Митрополия и Долни Дъбник;
- Социално-икономически характеристики и ключови предизвикателства пред територията;
- Връзка между показателите и ролята на СВОМР – приносът на стратегията в контекста на установените тенденции;
- Резултати от анкетното проучване.

2. Напредък в усвояването на средствата от ЕСИФ и изпълнение на ВОМР на национално ниво

До август 2025 г. изпълнението на програмния период 2014–2020 г. в България е в заключителна фаза, като по линия на Европейските структурни и инвестиционни фондове са договорени общо 24,674 млрд. лв., което представлява 101,21% от първоначално разпределения бюджет. Налице е и значителен ръст на реално извършените плащания към бенефициентите, което приближава страната до целта за пълно усвояване на средствата. Наред с отчетените успехи обаче се открояват и сериозни проблеми, които възпрепятстват по-ефективното усвояване на ресурса. Продължава да съществува значителна административна тежест - административният натиск върху ДФЗ остава висок, поради необходимостта от работа с несъвместими системи (ИСАК и ИСУН), повторно анексиране на договори заради актуализирани цени и индикатори и продължаващ недостиг на експертен капацитет. Въпреки приетото ПМС № 418/2022 г. за увеличаване на щата с 130 души, текучеството и натовареността остават проблемни.

Допълнително затруднение представлява слабата териториална балансираност в усвояването на средствата. Докато Югозападният и Южният централен регион остават водещи по обем на привлечени инвестиции, Северозападният район продължава да изостава, което задълбочава регионалните различия и ограничава ефекта от прилагането на кохезионната политика.

По отношение на реалните разплащания към бенефициентите, до август 2025 г. са изплатени 21,029 млрд. лв., или 86,26% от бюджета. Това е ръст спрямо края на 2024 г., когато равнището е около 84,8%, което показва ускорено финализиране на договорите.

В разрез по програми се наблюдават съществени различия. Най-висока степен на изпълнение по отношение на договорените средства отчитат ОПРЧР (106,68%), ОПНОИР (105,21%) и ОПИК (101,64%), което означава, че бюджетите са били наддоговаряни. Същевременно и при разплащанията тези програми показват почти пълно усвояване – съответно 100,3%, 98,84% и 99,98%. Подобна е ситуацията и при ОПТТИ (104,19% по договориране и 99,41% по разплащане), което отразява доброто темпо на изпълнение на големите инфраструктурни и транспортни проекти.

ОПОС и ОПРР също отбелязват високи нива на усвояване, съответно 97,48% и 97,10% по разплащане, като близките до 100% стойности показват, че програмите са в напреднал етап на приключване. ОПДУ, ОПХ и ОПИМСП са практически изцяло финализирани с усвояване около 100%.

Сериозно изоставане се наблюдава единствено при ПРСР, където въпреки 98,19% договориране реалното изпълнение е едва 47,99% от бюджета. Това потвърждава системните проблеми в работата на ДФЗ и административното натоварване, за които се съобщава и в предходните години. Сходна, макар и не толкова драматична, е ситуацията при ПМДР – степента на договориране е 93,79%, а изплатените средства са 85,98%.

Динамиката на изпълнението показва много висок процент на договориране и ускорено разплащане при почти всички програми, с изключение на ПРСР, където рискът от загуба на средства остава съществен. Усвояването на средствата е стратегически значимо – реализираните плащания по ЕСИФ към август 2025 г. представляват 86,26% от националния бюджет по програмите и близо 13–14% от БВП на страната, което подчертава тяхната роля като основен двигател на публичните инвестиции в България.

Таблица 1 Национално изпълнение на Оперативните програми

Програма	Бюджет на програмата	Договорени средства		Реално изплатени суми	
		БФП	%	БФП	%
ОПТТИ	3 449 175 447,24	3 593 597 941,04	104,19	3 428 804 529,00	99,41
ОПОС	3 263 311 367,47	3 207 244 693,18	98,28	3 181 134 408,57	97,48
ОПРР	3 128 660 666,89	3 152 609 629,97	100,77	3 038 021 748,16	97,10
ОПИК	3 237 729 879,72	3 290 824 799,90	101,64	3 236 987 534,75	99,98
ОПНОИР	1 349 999 954,93	1 420 284 478,65	105,21	1 334 395 463,77	98,84
ОПРЧР	2 683 052 921,34	2 862 346 130,94	106,68	2 691 192 859,29	100,30
ОПДУ	547 353 851,49	548 333 434,11	100,18	548 072 428,61	100,13
ОПХ	316 603 248,00	316 524 677,72	99,98	316 523 388,93	99,97
ОПИМСП	199 494 660,00	199 494 660,00	100,00	199 494 596,89	100,00
ПМДР	203 969 300,11	191 308 102,29	93,79	175 366 337,12	85,98
ПРСР	6 000 577 726,23	5 891 966 268,48	98,19	2 879 492 020,93	47,99
ОБЩО:	24 379 929 023,42	24 674 534 816,28	101,21	21 029 485 316,02	86,26

Източник ИСУН август 2025 г.

Въпреки че към август 2025 г. договорирането по подхода WOMP в територията достига 93,14%, реалното изпълнение остава незадоволително – изплатените средства възлизат на около 69% от договорените. Тази разлика се дължи основно на забавянето по ПРСР, където голям брой проекти бяха сключени в края на 2023 г. и началото на 2024 г. и все още са в процес на изпълнение.

Допълнително напрежение създава изпълнението на СПРЗСР за периода 2023–2027 г., който е значително по-сложен като структура и административни изисквания в сравнение с предходните програми. Приемът на стратегии по подхода WOMP по СПРЗСР стартира официално на 26 февруари 2025 г., като първоначалният срок беше 23 май, а впоследствие бе удължен до 13 юни 2025 г. Към момента на приключване на приема е

подаден голям брой стратегии от местни инициативни групи, които предстои да преминат техническа и административна оценка. Това натрупва очаквания в местните общности и оказва сериозен допълнителен натиск върху административния капацитет на МИГ и Държавен фонд „Земеделие“, които едновременно работят по оставащите задължения по ПРСР и подготвят бъдещите интервенции по СПРЗСР.

Натрупването на административни ангажименти по ПРСР, СПРЗСР, новите оперативни програми и Плана за възстановяване и устойчивост създава системен натиск върху администрацията, който неминуемо се отразява и върху МИГ. Ключови затруднения остават продължаващото несъответствие между използваните системи, ръчното въвеждане на данни, честите анекси и слабият контрол върху качеството на изпълнение. Въпреки активността на местно ниво и добрата работа на екипите на МИГ, реалното въздействие на стратегиите остава под потенциала им, като в някои случаи съществува реална опасност от загуба на средства и неизпълнение на част от индикаторите до края на програмния период.

Таблица 2 Изпълнение на ВОМР в страната

МИГ/МИРГ	Бюджет	Договорени средства		Реално изплатени суми	
		Общо към 08.2025 г.	% на изпълнение	Общо към 08.2025 г.	% на изпълнение
МИГ Аврен-Белослав	7 174 811,27	6 124 677,04	85,36	4 697 002,31	65,47
МИГ Айтос	3 732 745,00	3 520 447,65	94,31	2 309 792,88	61,88
МИГ Ардино-Джебел	5 775 000,00	5 924 197,31	102,58	5 089 226,74	88,13
МИГ Балчик-Генерал Тошево	7 115 137,20	6 814 443,68	95,77	5 173 350,36	72,71
МИГ Белене-Никопол	7 668 562,00	6 918 842,00	90,22	6 117 233,26	79,77
МИГ Белово-Септември-Велинград	8 005 646,39	7 904 017,91	98,73	5 971 380,82	74,59
МИГ Брезово-Братя Даскалови	3 732 700,00	3 491 186,32	93,53	1 738 371,48	46,57
МИГ Бяла Слатина	5 688 500,00	5 644 012,51	99,22	4 418 796,98	77,68
МИГ Високи Западни Родопи-Борино-Доспат-Сърница	3 732 500,00	3 856 184,14	103,31	2 913 260,82	78,05
МИГ Възход-Ветрино-Вълчи дол-Провадия	3 732 700,00	3 674 980,14	98,45	1 911 615,81	51,21
МИГ Главиница-Ситово	3 442 230,00	3 623 006,66	105,25	2 896 492,17	84,15
МИГ Гоце Делчев-Гърмен-Хаджидимово	8 020 125,39	7 846 511,23	97,84	7 822 413,65	97,53
МИГ Гълъбово-Опан-Симеоновград	3 732 745,00	3 519 918,79	94,30	2 035 077,66	54,52
МИГ Девня-Аксаково	7 162 000,00	6 308 704,64	88,09	5 375 904,15	75,06
МИГ Добричка	3 731 130,35	3 649 055,63	97,80	2 511 998,32	67,33

МИГ Долна Митрополия-Долни Дъбник	3 732 700,00	3 393 397,12	90,91	1 722 938,49	46,16
МИГ Долни Чифлик и Бяла	7 174 908,00	6 571 804,02	91,59	4 737 192,62	66,02
МИГ Дряново-Трявна	7 343 110,48	7 277 485,56	99,11	5 632 321,45	76,70
МИГ Елена-Златарица	2 754 830,00	2 481 056,34	90,06	1 878 070,05	68,17
МИГ Елхово-Болярово	3 732 745,00	3 740 185,28	100,20	2 609 748,04	69,91
МИГ Завет-Кубрат	3 732 700,00	3 647 271,60	97,71	2 105 718,76	56,41
МИГ Западен Балкан - Берковица, Годеч и Драгоман	3 732 745,00	3 708 768,05	99,36	2 321 501,10	62,19
МИГ Исперих	5 830 247,52	5 699 832,13	97,76	4 677 066,03	80,22
МИГ Карлуковски карст-Червен бряг-Искър	7 353 808,00	7 432 014,73	101,06	5 193 855,76	70,63
МИГ Кирково-Златоград	7 174 908,00	7 142 056,08	99,54	5 430 131,04	75,68
МИГ Костенец - Долна баня	3 499 587,47	3 549 412,25	101,42	2 430 033,74	69,44
МИГ Костинброд-Своге	3 732 700,00	3 625 318,43	97,12	1 496 153,93	40,08
МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица	5 775 000,00	5 856 857,28	101,42	3 464 819,45	60,00
МИГ Куклен-Асеновград	6 450 189,68	5 841 876,47	90,57	3 647 390,27	56,55
МИГ Лом	7 353 823,00	7 778 799,86	105,78	5 799 880,00	78,87
МИГ Луковит-Роман	7 353 853,00	7 215 484,98	98,12	5 050 920,41	68,68
МИГ Любимец-Ивайловград	2 933 745,00	3 623 788,97	123,52	2 622 026,35	89,37
МИГ Лясковец-Стражица	4 419 745,00	5 510 873,62	124,69	3 448 587,63	78,03
МИГ Минерални бани-Черноочене	4 554 193,00	4 383 731,40	96,26	3 047 322,86	66,91
МИГ Момчилград-Крумовград	6 973 926,27	6 795 719,71	97,44	5 282 233,84	75,74
МИГ Мъглиж-Казанлък -Гурково	7 175 005,80	5 708 259,77	79,56	4 001 909,74	55,78
МИГ Нова Загора	3 732 745,00	3 488 326,14	93,45	2 230 719,63	59,76
МИГ Нови пазар-Каспичан	3 732 745,00	3 396 581,49	90,99	1 810 992,51	48,52
МИГ Община Марица	7 174 575,00	6 958 098,08	96,98	5 206 091,21	72,56
МИГ Павликени-Полски Тръмбеш	6 195 700,00	5 729 542,60	92,48	4 383 377,33	70,75
МИГ Панагюрище-Стрелча-Лесичово	6 313 745,00	6 895 902,91	109,22	6 007 752,38	95,15
МИГ Перущица-Родопи	3 732 745,00	3 752 180,68	100,52	2 427 842,01	65,04
МИГ Поморие	8 299 055,00	7 904 449,29	95,25	6 765 723,56	81,52
МИГ Попово	3 732 745,00	3 726 620,90	99,84	2 116 893,88	56,71

МИГ Преспа-Баните, Лъки и Чепеларе	2 754 825,00	2 792 250,29	101,36	1 859 867,58	67,51
МИГ Радомир-Земен	7 840 766,15	6 939 911,86	88,51	5 369 078,65	68,48
МИГ Разлог	3 732 700,00	3 714 128,35	99,50	2 609 171,56	69,90
МИГ Раковски	5 067 906,88	4 974 971,57	98,17	3 453 746,60	68,15
МИГ Самоков	6 339 982,62	5 211 288,37	82,20	3 400 075,06	53,63
МИГ Сандански	3 732 745,00	3 433 121,61	91,97	1 395 764,31	37,39
МИГ Свиленград - Тополовград	11 865 164,34	11 024 015,28	92,91	9 826 939,58	82,82
МИГ Сливница- Драгоман	2 752 000,00	2 351 033,94	85,43	1 641 957,23	59,66
МИГ Средец	3 536 800,00	3 502 258,49	99,02	2 379 561,04	67,28
МИГ Стамболово- Кърджали	4 389 385,00	3 660 141,86	83,39	1 941 703,69	44,24
МИГ Стралджа	3 699 000,00	3 699 114,43	100,00	1 624 021,18	43,90
МИГ Струма- Симитли, Кресна и Струмяни	7 353 853,00	6 294 041,54	85,59	3 867 705,77	52,59
МИГ Тервел-Крушари	3 732 000,00	3 728 521,17	99,91	2 859 741,24	76,63
МИГ Троян-Априлци- Угърчин	6 376 005,00	7 070 491,17	110,89	5 617 719,58	88,11
МИГ Тунджа	8 135 263,05	7 815 263,18	96,07	6 628 152,72	81,47
МИГ Тутракан-Сливо поле	5 213 482,00	5 663 352,48	108,63	4 529 743,92	86,89
МИГ Харманли	3 732 745,00	3 656 262,24	97,95	2 074 454,44	55,57
МИГ Хисаря	8 420 201,00	3 264 715,01	38,77	2 179 033,59	25,88
МИГ Чирпан	2 933 700,00	3 596 336,28	122,59	2 132 341,06	72,68
МИГ Ябланица- Правец	2 754 800,00	2 304 799,31	83,66	1 572 676,58	57,09
МИРГ Бургас-Камено	3 911 660,00	2 513 822,47	64,26	2 352 808,68	60,15
МИРГ Български черноморски сговор Бяла-Долни чифлик- Аврен	3 911 660,00	2 851 146,01	72,89	2 765 118,36	70,69
МИРГ Варна, район Аспарухово-Белослав- Аксаково	3 911 660,00	4 159 758,93	106,34	4 103 650,62	104,91
МИРГ Високи Западни Родопи: Батак-Девин-Доспат	3 911 660,00	2 799 590,78	71,57	2 697 536,36	68,96
МИРГ Несебър- Месемврия	3 911 660,00	2 776 788,87	70,99	2 421 273,91	61,90
МИРГ Пазарджик	3 911 660,00	2 241 090,64	57,29	2 238 357,13	57,22
МИРГ Поморие	3 911 660,00	3 279 148,89	83,83	3 256 954,18	83,26
МИРГ САМОКОВ	3 911 660,00	2 134 687,13	54,57	1 561 277,29	39,91
МИРГ Шабла- Каварна-Балчик	3 911 660,00	2 688 995,96	68,74	2 559 421,55	65,43
Общо до 08.2025 г.	377 713 321,86	351 796 929,50	93,14	259 450 984,94	68,69

Източник ИСУН август 2025 г.

Изпълнението на подхода ВОМР на национално ниво към август 2025 г. очертава както положителни тенденции, така и съществени предизвикателства. Общият размер на договорените средства възлиза на 351 796 929,50 лв., което представлява 93,14% от предвидения финансов ресурс. Това ниво на договаряне е високо и свидетелства за активност на местните инициативни групи, както и за значителен интерес от страна на потенциалните бенефициенти. На практика, към средата на програмния период по-голямата част от ресурса вече е ангажиран с конкретни договори, което потвърждава ролята на ВОМР като ефективен механизъм за мобилизиране на местни общности.

В същото време, реалното изпълнение изостава значително. До август 2025 г. изплатените средства са 259 450 984,94 лв., или 68,69% от общия бюджет. Това означава, че въпреки високата степен на договаряне, едва малко над половината от финансовия ресурс е достигнал реално до бенефициентите. Сравнението между договорено и изплатено показва разлика от 24,45 процентни пункта, което е индикатор за сериозни забавяния в разплащанията и в самото изпълнение на проектите.

Данните показват, че тенденцията за високо ниво на договориране при повечето местни инициативни групи се запазва стабилна. В редица случаи дори се наблюдава наддоговаряне спрямо първоначалния бюджет, което е резултат от възможността за преразпределяне на спестени средства от приключили процедури и гъвкавост при управлението на стратегиите. Типични примери са МИГ Лясковец–Стражица (124,69%), МИГ Чирпан (122,59%), МИГ Любимец–Ивайловград (123,52%) и МИГ Тутракан–Сливо поле (108,63%), при които договорираните средства надхвърлят значително първоначално заложените бюджети. Това свидетелства за активност на местно ниво и добра мобилизация на наличния финансов ресурс.

Въпреки високите нива на договориране, разплащането изостава в много от МИГ. Средно за страната разплатените средства достигат 68,69% от бюджета, като близо половината МИГ остават под 70% реализация. Най-проблемни са случаите с много ниско изпълнение – МИГ Хисаря (25,88%), МИГ Сандански (37,39%), МИГ Костинброд–Своге (40,08%), както и МИГ Стралджа (43,90%). Това означава, че въпреки подписаните договори, реалните плащания към бенефициентите са силно ограничени.

Причините за изоставането са комплексни и могат да бъдат проследени в няколко взаимосвързани направления. От една страна, забавянето на изпълнението на проекти често е резултат от обективни трудности (например свързани със строителството или доставките), които нерядко се отлагат заради инфлационни процеси и проблеми по веригата на снабдяване. От друга страна, административните пречки при обработката на

искания за плащане забавят реалните плащания и натрупват напрежение сред бенефициентите. Допълнително усложнение създава необходимостта от повторни анекси на договорите заради промени в цените или индикаторите, което удължава сроковете на изпълнение. В някои случаи се стига и до откази на бенефициенти или до прекратяване на вече сключени договори, което директно намалява процента на реализация. Не на последно място, значителна част от договорите са нови, по които все още няма реално разплатени средства.

От друга страна, при МИГ с многофондови стратегии резултатите са далеч по-добри. Пример за това са МИГ Панагюрище–Стрелча–Лесичово (95,15% разплатени средства) и МИГ Ардино–Джебел (88,13%), които демонстрират висока ефективност и сравнително гладък процес на реализация. Подобна тенденция се наблюдава и при МИГ Гоце Делчев–Гърмен–Хаджидимово, където изпълнението достига 97,53%, практически пълно усвояване на бюджета.

При преглед на изпълнението на проектите на всички МИГ по всички допустими за подхода ВОМР програми се откроява, че високите нива на усвояване и дори пълното изчерпване на бюджета по някои програми са предхождани от целенасочени корекции на бюджетите. В редица случаи се наблюдава намаляване или пренасочване на финансови средства към други програми, което позволява да се постигнат високи проценти на изпълнение. Това е особено характерно за програми като ОПИК, ОПНОИР и ОПОС, където усвояването формално достига 90–100%, но след редуциране на предвидените бюджети в хода на програмния период.

Таблица 3 Изпълнение на програми, включени във ВОМР

Програми, включени във ВОМР	Проекти одобрени от МИГ	БФП на одобрените проекти	Сключени договори	% изпълнение	БФП на сключените договори (лв.)	% изпълнение	Реално изплатени суми	% изпълнение
	(брой)	(лв.)	(брой)				(лв.)	
ПРСР	2 630	256 420 300	2 570	97,72%	220 544 638	86,01%	130 932 620	59,37%
ОПИК	212	59 002 979	212	100,00%	50 199 867	85,08%	50 184 867	99,97%
ОПРЧР	334	42 915 858	311	93,11%	37 731 390	87,92%	34 270 152	90,83%
ОПНОИР	62	9 469 801	62	100,00%	8 612 993	90,95%	7 959 555	92,41%
ОПОС	13	14 467 730	11	84,62%	10 262 783	70,94%	10 262 783	100,00%

Източник ИСУН август 2025 г.

ПРСР продължава да е програмата с най-слабо реално усвояване на средствата, въпреки че остава водещ източник на финансиране за стратегиите на МИГ. По останалите програми процентът на изпълнение спрямо предвидените бюджети остава значително по-висок.

Одобрените проекти по ПРСР до момента са 2 630 на обща стойност 256,42 млн. лв. 2 570 са сключените договори, което представлява 97,72% от одобрените. Въпреки този висок процент на договаряне, реалната стойност на сключените договори възлиза на 220,54 млн. лв., или 86,01% от одобрените бюджети. Изплатените суми са едва 130,93 млн. лв., което представлява 59,37% от договореното и около 51% от първоначалния бюджет. Това потвърждава системното изоставане на ПРСР, породено от административни пречки, забавяния в изпълнението на проекти и необходимост от анексиране на договори заради промени в цените и индикаторите. Въпреки отчетеното активизиране през 2024–2025 г. чрез нови процедури и сключени договори, реалното усвояване на средствата остава ограничено.

По ОПИК договарянето е приключило напълно – одобрени и сключени са 212 договора със стойност 59,00 млн. лв., като реално договорираната БФП е 50,20 млн. лв. (85,08% от бюджета). Въпреки редуцирането на средствата спрямо първоначалния размер, разплащането вече е на практика приключено – 50,18 млн. лв., или 99,97% от договорираните суми. Това показва висока ефективност, като към август 2025 г. програмата е практически изцяло финализирана в рамките на ВОМР.

ОПРЧР също бележи стабилно изпълнение. Одобрени са 334 проекта на стойност 42,92 млн. лв., от които 311 са сключени като договори (93,11% изпълнение). Договорираната стойност е 37,73 млн. лв. (87,92% от бюджета), а изплатените средства достигат 34,27 млн. лв., което представлява 90,83% от договореното. Тези данни показват, че програмата е близо до пълно усвояване и осигурява висока степен на ефективност, особено на фона на по-слабото изпълнение на ПРСР.

По ОПНОИР ситуацията е сходна – договарянето е напълно завършено с 62 договора, които обхващат целия одобрен бюджет от 9,47 млн. лв. Реалната стойност на сключените договори е 8,61 млн. лв. (90,95% от бюджета), а изплатените средства възлизат на 7,96 млн. лв., или 92,41% от договореното. Това отразява добра динамика на изпълнение, като до края на програмния период се очаква пълно усвояване.

ОПОС остава програмата с най-ограничено участие в рамките на ВОМР. 9 МИГ са обявили общо 10 процедури, одобрени са 13 проекта на стойност 14,47 млн. лв., но

сключените договори са 11 (84,62% изпълнение) на обща стойност 10,26 млн. лв. (70,94% от бюджета), като единият от тях не се изпълнява и впоследствие е прекратен служебно. Въпреки това, останалите 10 договора са вече приключени и разплащането е 100% спрямо договорените средства.

Обобщените данни от ИСУН показват, че по всички програми, включени във ВОМР – с изключение на ПРСР – договарянето на практика е приключило, а по-голямата част от проектите са вече напълно разплатени. По оценка на реално разплатените суми, изпълнените проекти по ПРСР остават под половината от договорените. Това превръща Програмата за развитие на селските райони в основен фактор за забавяне на изпълнението на подхода ВОМР както на национално, така и на местно ниво. Характерно за мерките по ПРСР е забавянето на процедурите както при етапа на одобрение, така и при разплащането. Причините за това са комплексни, но основно се свеждат до административни затруднения в ДФЗ и Управляващия орган на програмата.

Самото МЗХ признава тези проблеми, като отчита не само забавяне в темпото на изпълнение, но и повишени трудности за бенефициентите. Изискванията към проектите, финансирани чрез МИГ, остават идентични с тези при националните приеми. В резултат, вместо обещаното намаляване на административната тежест за новия програмен период, практиката показва обратна тенденция – нарастващ административен натиск, който забави старта на стратегиите по СПРЗСР 2023–2027 г. и продължава да бъде пречка за навременното усвояване на средствата.

Таблица 4 Усвояване на ЕСИФ по региони

Регион	Обща стойност	БФП	Брой договори	Бенефициенти
	Общо всички ОП			
Северозападен	2 142 080 137,90 лв.	1 685 418 333,61 лв.	5 482	3 788
Северен централен	1 783 689 362,16 лв.	1 394 027 984,73 лв.	6 020	4 395
Североизточен	1 688 133 899,94 лв.	1 349 296 195,50 лв.	6 757	5 044
Югозападен	7 995 865 352,95 лв.	5 380 821 965,76 лв.	17 941	14 640
Южен Централен	3 017 338 518,43 лв.	2 371 733 861,60 лв.	10 331	7 628
Югоизточен	3 323 692 336,95 лв.	2 289 509 945,51 лв.	7 769	5 973
	ПРСР			
Северозападен	563 012 049,38 лв.	398 931 526,27 лв.	1 655	1 316
Северен централен	581 618 195,22 лв.	367 134 527,15 лв.	1 875	1 508
Североизточен	524 795 836,78 лв.	341 275 768,10 лв.	1 508	1 189
Югозападен	812 856 780,54 лв.	570 854 808,46 лв.	1 772	1 354
Южен Централен	960 767 292,70 лв.	623 139 884,60 лв.	2 952	2 339
Югоизточен	791 065 015,82 лв.	488 638 554,83 лв.	2 363	1 930

	ВОМР само за мерки от ПРСР			
Северозападен (8)*	39 836 405,40 лв.	30 634 537,73 лв.	365	275
Северен централен (8)	35 992 409,70 лв.	28 200 201,69 лв.	445	293
Североизточен (9)	47 424 455,22 лв.	34 542 778,42 лв.	394	263
Югозападен (10)	44 179 812,28 лв.	34 689 212,98 лв.	343	226
Южен Централен (18)	83 583 054,52 лв.	63 840 192,68 лв.	787	533
Югоизточен (11)	53 960 437,35 лв.	40 797 290,27 лв.	412	261

Източник ИСУН август 2025 г., * Брой МИГ в региона

Данните от Таблица 4 показват ясно изразени регионални различия в усвояването на средствата от ЕСИФ. Както и в предходни години, южните райони на страната – Югозападен, Южен централен и Югоизточен – привличат значително повече инвестиции. Югозападният район доминира със 7,99 млрд. лв. обща стойност на проектите и над 17 900 договора, което отразява концентрацията на големи инфраструктурни и икономически проекти, включително в столицата.

На този фон Северозападният район, където попада и територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник, остава с най-ниски стойности по повечето показатели. Общата стойност на проектите е 2,14 млрд. лв., от които 1,68 млрд. лв. представлява БФП. Това е почти четири пъти по-малко в сравнение с Югозападния район и значително под нивата на Южен централен и Югоизточен район. Броят на договорите е 5 482, а активните бенефициенти – 3 788, което е сред най-ниските стойности в страната.

По линия на ПРСР Северозападният район усвоява 563 млн. лв. (БФП – 398,9 млн. лв.) чрез 1 655 договора, сключени от 1 316 бенефициенти. Въпреки че обемът е по-нисък спрямо Южна България, ПРСР остава водещият инструмент за финансиране в региона, особено за земеделие, базова инфраструктура и местно развитие.

Още по-ясно тази зависимост се вижда при подхода ВОМР. Само за мерки от ПРСР в Северозападния район са реализирани 365 проекта със стойност 39,8 млн. лв. и БФП в размер на 30,6 млн. лв., като бенефициентите са 275. Това са най-ниските абсолютни стойности в страната, но делът им спрямо общото финансиране в региона е значим, тъй като ВОМР компенсира ограничените възможности за достъп до други оперативни програми.

За МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник тези данни са особено показателни. Регионът е част от най-слабо развития икономически район в страната, който традиционно изостава по показатели за инвестиции, конкурентоспособност и доходи. На практика това означава, че усвояването на средства чрез МИГ има по-висока относителна стойност и социален ефект, отколкото в други райони. Макар общата стойност на

проектите в Северозападна България да е по-ниска, всяка реализирана инициатива има видимо отражение върху местното развитие, заетостта и социалната инфраструктура.

Доколко подходът ВОМР реално допринася за усвояването на средствата от ЕСИФ остава трудно да се оцени в пълна степен, тъй като ИСУН все още не предоставя обобщени данни за резултатите от прилагането му по региони. Понастоящем е възможно да се направят изводи единствено въз основа на данните за Приоритетна ос на ПРСР и мерките, интегрирани в стратегиите на МИГ.

От наличната информация се вижда, че по отношение на обем на инвестициите и усвоена безвъзмездна финансова помощ водещ е Южният централен район. Това е и регионът с най-голям брой действащи местни инициативни групи – 18, като реализираните проекти и броят на бенефициентите там са приблизително два пъти повече спрямо останалите райони. В национален план, към момента в северните райони функционират общо 25 МИГ, а в южните – 39. Очертава се ясна зависимост - колкото повече МИГ има в даден регион, толкова по-значим е и обемът на привлечените инвестиции и реализираните проекти.

В същото време данните сочат, че количественото измерение не е единственият фактор, определящ резултатите. Сравнението между северните и източните райони показва, че степента на усвояване на средствата е тясно свързана и с икономическата ситуация в регионите, както и с наличната предприемаческа активност. В региони с по-развита бизнес среда и традиции в създаването на микро- и малки предприятия усвояването е по-високо, докато в други области, въпреки наличието на МИГ, резултатите остават по-скромни.

Особено показателен е фактът, че броят на бенефициентите по ВОМР в повечето региони е сравнително изравнен (с изключение на Южния централен район). Това говори за ограничена предприемаческа активност, особено в сектор земеделие, който би следвало да е основен по мерките на ПРСР.

От една страна Северозападният район остава изоставащ в национален мащаб по обем на привлечени средства, а от друга – средствата по ПРСР и ВОМР са с особено значение за компенсиране на структурните слабости и за осигуряване на базови условия за развитие. За МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник това е и аргумент за приоритетното насочване на ресурс към публична инфраструктура и социални услуги, които имат най-осезаем ефект върху качеството на живот на местното население.

3. Напредък в прилагането на Стратегията за ВОМР на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник

3.1 Обща информация за бюджета на СВОМР

МИГ Долна Митрополия - Долни Дъбник прилага Споразумение за изпълнение на СВОМР № РД 50-26/05.04.2018 г., като към него има сключени 9 Допълнителни споразумения. Част от тях имат пряко отражение върху преразпределението на бюджета по мерки. Стратегията се финансира само от ЕЗФРСР и включва три приоритета и седем специфични цели, които са реализирани чрез седем мерки от ПРСР - шест по Програмата и една извън обхвата на мерките от Регламент 1305/2013, но съответстващи на целите на Регламента.

Заради преходния период между двата Програмни периода до 2025 г., през 2021 г. общият бюджет на Стратегията е увеличен на 3 732 700 лева. През 2022 г. чрез допълнителното споразумение са прехвърлени остатъка от средствата по мярка 4.2 от 290 018 лева към мярка 6.4.1, тъй като по мярка 4.2 всички МИГ срещат проблеми с намиране на бенефициенти. През 2023 г. отново са прехвърлени средства към мярка 6.4.1, но този път от мярка 4.1 в размер на 79 981 лева и остатъка след приема по мярка 7.02 в размер на 3 272,18 лева. Чрез последното сключено Допълнително споразумение № РД50-26/04.06.2025 г. средствата по мерките отново са преразпределени – остатъка от средствата по мерките 6.4.1, 7.2, 7,5 и 7.02 (182 091,03 лв.) са прехвърлени към бюджета по мярка 4.1.

Така бюджетът между Приоритетите, Специфичните цели и мерките се разпределя по следния начин:

Приоритет 1 Повишаване на производителността и конкурентоспособността на малките и средни селски стопанства и преработвателни предприятия чрез технологична модернизация и повишаване на квалификацията включва три Специфични цели и три мерки от ПРСР. Общо за него са отделени **35,02%** от бюджета:

- Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства” – 1 137 110,48 лв. или 30,46%

(Специфична цел 1: Повишаване конкурентоспособността и технологична модернизация на селското стопанство чрез реструктуриране и развитие на наличните мощности и насърчаване въвеждането на иновации в стопанствата.)

- Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти” - 99 982,73 лв. или 2,68%

(*Специфична цел 2: Развитие и модернизация на преработвателните предприятия и маркетинга на техните селскостопански продукти.*)

- Подмярка 1.3 „Краткосрочен обмен на опит и посещения в земеделски и горски стопанства” - 70 000 лв. или 1,88%

(*Специфична цел 3: Повишаване на квалификацията на селските стопани и усвояване на добри практики*)

Приоритет 2 Повишаване на жизнения стандарт и увеличаване на заетостта чрез развитие на неземеделски дейности и опазване на културно-историческото и природно наследство средствата са **29,22%** от бюджета:

- Подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности” – 980 570,65 лв. или 26,27%

(*Специфична цел 1 Развитие на неземеделски дейности, услуги и туризъм*)

- Подмярка 7.02 „Стимулиране на местното развитие и активността на територията на МИГ чрез популяризиране на културно-историческото материално и нематериално наследство и спорта.” - 110 308,36 лв. или 2,95%

(*Специфична цел 2 Опазване на културно историческото и природно наследство*)

Приоритет 3 Подобряване на условията на живот чрез развитие на публичната инфраструктура и условията за отдых и туризъм частта от бюджета е в размер на **35,76%**

- Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малки по мащаби инфраструктури” - 1 053 380,44 лв. или 28,22%

(*Специфична цел 1 Подобряване на техническата инфраструктура*)

- Подмярка 7.5 „Инвестиции за публично ползване в инфраструктурата за отдых, туристическа инфраструктура” – 281 347,34 лв. или 7,54%

(*Специфична цел 2 Развитие на малка инфраструктура в областта на отдиха и туризма*)

Разпределението на бюджета по отношение на заинтересованите страни е следното - най-голямата част – 61,29% – е насочена към стопанския сектор и обхваща мерки 4.1 (30,46%), 4.2 (2,68%) и 6.4.1 (26,27%). За публичния сектор е предвиден дял от 35,76%, включващ инвестиции в инфраструктура по мярка 7.2 (28,22%). Средствата за нестопанския сектор са в размер на 12,37%, като включват мерките 7.5 (7,54%), 7.02 (2,95%) и 1.3 (1,88%), насочени към популяризиране на културното и природно наследство, туризма и повишаване на квалификацията на селските стопани.

Таблица 5 Преразпределение на бюджет на СВОМР за периода 2018-2025 г.

Мярка	Наименование	Бюджет (лв.)	% от бюджета	Бюджет (лв.)	% от бюджета	Бюджет (лв.)	% от бюджета	Бюджет (лв.)	% от бюджета	Бюджет (лв.)	% от бюджета
		Споразумение №РД50-26/05.04.18 г.		Споразумение №РД50-26/26.10.21 г.		Споразумение №РД50-26/11.03.22 г.		Споразумение №РД50-26/22.05.23 г.		Споразумение №РД50-26/04.06.25 г.	
Мерки, финансирани от ПРСР 2014 – 2020		2 820 000,00	96,12%	3 619 000,00	96,96%	3 619 000,00	96,96%	3 622 272,18	97,04%	3 622 391,64	97,05%
Мярка 1.3	„Краткосрочен обмен на опит и посещения в земеделски и горски стопанства”	70 000,00	2,39%	70 000,00	1,88%	70 000,00	1,88%	70 000,00	1,88%	70 000,00	1,88%
Мярка 4.1	„Инвестиции в земеделски стопанства”	735 000,00	25,05%	1 035 000,00	27,73%	1 035 000,00	27,73%	955 019,45	25,58%	1 137 110,48	30,46%
Мярка 4.2	„Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти”	390 000,00	13,29%	390 000,00	10,45%	99 982,73	2,68%	99 982,73	2,68%	99 982,73	2,68%
Мярка 6.4.1	„Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности”	550 000,00	18,75%	749 000,00	20,07%	1 039 017,27	27,84%	1 122 270,00	30,07%	980 570,65	26,27%
Мярка 7.2	„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура”	775 000,00	26,42%	1 075 000,00	28,80%	1 075 000,00	28,80%	1 075 000,00	28,80%	1 053 380,44	28,22%
Марка 7.5	„Инвестиции за публично ползване в инфраструктурата за отдых, туристическа инфраструктура”	300 000,00	10,22%	300 000,00	8,04%	300 000,00	8,04%	300 000,00	8,04%	281 347,34	7,54%
Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) №1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)		113 700,00	3,88%	113 700,00	3,05%	113 700,00	3,05%	110 427,82	2,96%	110 308,36	2,95%
Мярка 7.02	„Стимулиране на местното развитие и активността на територията на МИГ чрез популяризиране на културно-историческото материално и нематериално наследство и спорта”	113 700,00	3,88%	113 700,00	3,05%	113 700,00	3,05%	110 427,82	2,96%	110 308,36	2,95%
ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:		2 933 700	100	3 732 700	100	3 732 700	100	3 732 700	100	3 732 700	100

Източник: Документи на МИГ

Финансовата рамка на стратегията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник е структурирана така, че да осигури балансирано насочване на ресурси към развитие на местния бизнес и подобряване на публичната инфраструктура.

Промените отразяват адаптивния подход на МИГ, при който се търси не просто усвояване на средствата, а устойчиво въздействие върху социално-икономическата среда. Чрез тази гъвкавост и адаптивност се създават предпоставки за стимулиране на предприемачеството, подобряване на качеството на живот и укрепване на конкурентоспособността на територията в дългосрочен план.

Таблица 6 показва обобщената информация за дейността на МИГ от началото на периода. Приемът на проекти стартира през 2019 г. като до август 2025 г. има проведени 24 приема по мерки и 12 процедури. По тези 24 приема са подадени 88 проектни предложения. От тях 68 са одобрени от МИГ (77,27% одобрение), а 57 са стигнали до договор (64,77% спрямо подадените и 83,82% спрямо одобрените).

От 57-те договора 13 са прекратени, т.е. активните са 44. Делът на активните спрямо сключените е 77,19%, но с подписването на новите договори от последния прием по мярка 4.1 тези показатели ще се изменят в положителна насока. Погледнато отгоре, активните договори са 50% от всички подадени и 64,71% от одобрените – добър резултат за МИГ.

Интересът към СВОМР може да се види и през средни стойности - организирани са 218 обучения и информационни събития - това прави средно 3,82 събития за всеки сключен договор - сериозна инвестиция в подготовка и изпълнение. Индивидуалните консултации с бенефициенти са 78, което е 0,89 консултации на подаден проект и 1,37 консултации на договор – индикатор, че кандидатите получават целенасочена помощ.

Общата картина от обобщените данни е на добре работещ механизъм - има достатъчно приеми, силен интерес, висок дял одобрени проекти и много добро придвижване до договор. Активните договори са доминираща част от сключените, а обемът на обученията и консултациите вероятно е ключов фактор за това. Организацията в МИГ е добре структурирана, а екипът – активен в подкрепата, което води до висока реализация на СВОМР.

Таблица 6 Обобщена информация за дейността на МИГ

Година	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Общо
Процедури	-	3	3	1	-	5	-	-	12
Приеми по мерки	-	7.2 - I прием 4.1 - I прием 4.2 - I прием	4.2 – II прием 7.5 – два приема 6.4.1 – I прием 7.02 – I прием	7.02 – II прием 1.3 – I прием (преразгледана)	4.1 - II прием по II от 2019 г. 6.4.1 – II прием 1.3 – II прием 7.2 – II прием	4.1 – I прием 7.5 – I прием 6.4.1 – I прием 7.2 - I прием 7.02. - I прием	4.1 - II прием 6.4.1. - II прием 7.2 - II прием	4.1 – III прием	24
Подадени проекти	-	7 по мярка 7.2	19 по мярка 4.1 3 по мярка 4.2 2 по мярка 7.5 + 2 на II прием 8 по мярка 6.4.1	5 по мярка 7.02 5 по мярка 1.3 (повторени)	2 по мярка 4.1 5 по мярка 1.3 2 по мярка 6.4.1	2 по мярка 4.1 2 по мярка 7.5 5 по мярка 6.4.1 5 по мярка 7.2	1 по 7.2 2 по 7.02 4 по 4.1 2 по 7.2	5 по 4.1	88
Одобрени проекти от МИГ	-	7 по мярка 7.2	13 по мярка 4.1 1 по мярка 4.2 6 по мярка 6.4.1 2 по мярка 7.5	5 по мярка 7.02 5 по мярка 1.3 (повторени)	1 по 4.1 1 по 6.4.1 5 по мярка 1.3	2 по мярка 4.1 2 по мярка 7.5 4 по мярка 6.4.1 5 по мярка 7.2	1 по 7.2 2 по 7.02	9 по 4.1 2 по 7.2	68
Сключени договори	-	-	1 по мярка 7.2	5 по мярка 7.2 1 по мярка 7.5 1 по мярка 4.2 3 по мярка 6.4.1 1 по мярка 7.02	3 по мярка 7.02 1 по мярка 7.2 1 по мярка 7.5 1 по мярка 6.4.1	8 по мярка 4.1 2 по мярка 6.4.1 1 по мярка 7.02 5 по мярка 1.3 2 по 7.2 2 по 7.5	5 по 7.2 2 по 4.1 2 по 7.02 3 по 6.4.1	4 по 4.1 2 по 6.4.1 1 по 7.2	57 /13 прекратени/
Обществени обсъждания	1 за промяна на СВОМР	1 по мярка 7.2 1 по мярка 4.1 1 по мярка 4.2 1 за промяна на СВОМР	1 по мярка 7.5 1 по мярка 6.4.1 1 по мярка 7.02	1 по мярка 1.3 1 за промяна на СВОМР	1 за мярка 4.1 1 за мярка 6.4.1 1 за мярка 1.3 1 за мярка 7.2 1 за мярка 7.5	1 за промяна на СВОМР Общо 4 за: мярка 4.1, мярка 6.4.1, мерки 7.2 и 7.02	1 за мярка 6.4.1 1 за мярка 7.2	1 за промяна на СВОМР	23
Обучения и информационни срещи по мерките и популяризиране на СВОМР	2 на местни лидери 1 на МИГ 2 по мярка 7.2 2 по мярка 4.2 10 инф. срещи 1 Годишна конференция	2 по мярка 4.1 2 по мярка 7.2 1 на МИГ 2 на м. лидери 12 срещи 2 пресконференции 2 Отворени врати 1 Годишна конференция	2 по мярка 7.5 2 по мярка 6.4.1 8 по мярка 7.02 10 на местни лидери 14 инф. срещи за популяризиране на СВОМР	2 по мярка 7.2 1 по мярка 1.3 1 по 4.2 и 6.4.1 1 по мярка 7.02 10 на м. лидери 10 инф. срещи 2 инф. конф. 1 Празник на МИГ	15 обучения на местни лидери 23 инф. срещи 1 празник на МИГ	25 творчески работилници	27 творчески работилници	20 творчески работилници 1 празник на МИГ	218
Консултации с бенефициенти	19	22	12	8	5	8	3	1	78

Източник: Документи на МИГ

3.2 Обща информация за напредъка в прилагането на СВОМР

В края на програмния период към август 2025 г. прилагането на СВОМР на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник продължава да отчита добър напредък. Към настоящия момент са проведени приеми по всички планирани мерки от стратегията, като значителна част от бюджета вече е договорирана, а голяма част от средствата – разплатени. По почти всички мерки интересът на кандидатите е надвишил първоначално заложения финансов ресурс, което потвърждава, че стратегическото разпределение на бюджета е било съобразено с реалните потребности на територията и е отговорило на очакванията на различните групи заинтересовани страни.

В отделни случаи се налага провеждането на допълнителни процедури, основно поради прекратени договори и оттегляне на кандидати след одобрение. Общо 13 договора са били прекратени от страна на бенефициентите, като причините за това не се дължат на недобро администриране от страна на МИГ, а на продължителните срокове за разглеждане и финансиране на проектите от страна на ДФЗ – в някои случаи от порядъка на няколко години – в комбинация с променената икономическа среда, водят до загуба на проектна актуалност или невъзможност за реализация. Рязкото покачване на цените и общата пазарна несигурност допълнително затрудняват изпълнението на част от вече одобрените инвестиции, което налага адаптиране на бюджета чрез нови приеми, както и прехвърляне на средства към по-търсени мерки. Такива промени вече са инициирани и одобрени, в съответствие с установените процедури и с цел постигане на по-висока степен на изпълнение на стратегията.

Независимо от това, при част от отказалите се бенефициенти се наблюдава повторно кандидатстване със същите проектни идеи, но с актуализирани и адаптирани към новите условия бюджети. Това показва, че интерес към стратегията продължава да съществува, но неговата реализация е в пряка зависимост от навременната и ефективна подкрепа на управляващите институции.

При сравнение на информацията от ИСУН и регистъра на МИГ се наблюдават известни разминавания в броя и стойността на подадените проектни предложения. Разликите се дължат основно на специфики в отчитането на процедурите, включително на случаи с анулирани или повторно отворени приеми, както и на различни етапи на обработка на новопостъпили проекти, които все още не фигурират в информационната система.

В регистъра на МИГ се съдържа по-пълна картина на всички подадени проекти – включително отхвърлени, оттеглени и повторно кандидатствали, които не се отразяват в

ИСУН. Тези разлики не са резултат от несъответствия в администрирането, а по-скоро от различния обхват и момент на актуализация на данните в двете системи. Регистърът на МИГ отразява по-подробно оперативната реалност на терен, докато ИСУН отчита само проектите, достигнали до определен етап от обработката.

Таблица 7 Напредък в изпълнение на бюджета на СВОМР

Средства	Брой	БФП (лв.)	В % от бюджета
Бюджет и мерки на МИГ	7	3 732 700,00	100%
Обявени процедури ИСУН	12	5 757 726,27	154%
Брой подадени проекти	83	6 882 429,39	184%
Одобрени от МИГ проекти	68	5 389 751,52	144%
Сключени договори	57	4 625 852,12	124%
Сключени договори без прекратените проекти	44	3 383 150,38	91%
Изплатени средства	16	1 214 055,18	33%

Източник: ИСУН, Регистър проекти МИГ

По данни от регистъра на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник към август 2025 г., общият брой обявени процедури е 13, като реално проведените процедури са 12 на стойност 5 757 726,27 лв., тъй като има една анулирана и повторена процедура. Общата стойност на обявените процедури представлява 154% от първоначално заложения бюджет по СВОМР и реално го надвишава, тъй като в следващите приеми са включени освободени средства от прекратени или редуцирани проекти, както и неизразходвани остатъци от предходни процедури.

Общият брой на подадени проектни предложения е 83 със стойност на БФП 6 882 429,39 лв., като тук са включени двойно подадените проекти, отхвърлените и оттеглените. Заявеното финансиране по подадените проекти значително надвишава общия бюджет на стратегията, което демонстрира висок интерес и активност от страна на бенефициентите. Последвалите оттегляния на проектни предложения и прекратявания на договори са породени от обективни външни обстоятелства и не са свързани с пропуски в дейността на МИГ. Напротив – екипът е изпълнил ангажиментите си в срок и в пълно съответствие с правилата и процедурите.

МИГ е одобрил 68 проекта (отново с включени отхвърлени, оттеглени и двойно подадени проекти) със заявена БФП 5 389 751,52 лв. (отново надхвърля бюджета) представляваща 144% от общата стойност на СВОМР. Сключените договори са 57, като 13 от тях са

оттеглени. Реално в момента се изпълняват 44 договора с БФП 3 383 150,38 лв., което представлява 91% от бюджета на МИГ. Тези стойности в най-скоро време ще се повишат, тъй като предстои да бъдат сключени нови договори от последния прием по мярка 4.1 през май 2025 г.

Разплащането на проектите – дейност, която не е в правомощията на МИГ – продължава да се осъществява с по-бавно темпо. До момента средства са изплатени 1 214 055,18 лв. по 16 проекта, което представлява едва 33% от общия бюджет на стратегията. Това съответства на наблюдавани в национален мащаб нива и не следва да се разглежда като признак на изоставане, особено предвид факта, че значителна част от договорите са сключени в последните две години. Данните от ИСУН показват, че реалното изпълнение на новите договори вече е започнало и се очаква делът на разплатените средства да нарасне значително до края на периода.

На този фон, забавеното изпълнение в разплащателната фаза се дължи на обективни външни фактори – институционални процедури в ДФЗ, колебания от страна на бенефициентите, както и на продължаващото въздействие на икономическата нестабилност. Тези предизвикателства очертават рамката, в която се развива оставащото изпълнение на стратегията.

Към август 2025 г. прилагането на СВOMP на територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник може да бъде оценено като целенасочено и с добри резултати, с висока степен на съответствие между поставените цели, реалните нужди на територията и постигнатото изпълнение. По-голямата част от планираните средства вече са договорирани, като над 90% от сключените договори са активни. Общият брой на подадените проектни предложения надвишава значително бюджета на стратегията, което е индикатор за интерес и ангажираност от страна на местните заинтересовани страни.

Наблюдаваните затруднения в разплащателната фаза са свързани не с административен капацитет на МИГ, а с външни фактори, включително бавни процедури по одобрение и изплащане на средствата от страна на ДФЗ, както и с променената икономическа среда през последните години. Въпреки това, към момента е налице напредък и в тази част от изпълнението, като все по-голям дял от проектите преминават към реална реализация и разплащане.

По-важното е, че СВOMP успява да обхване различни целеви групи – както стопански субекти, така и общински и нестопански организации – и да подкрепи както

инфраструктурни, така и икономически и социални проекти, отговарящи на специфичните потребности на територията. Гъвкавият подход на МИГ при преразпределяне на средства между мерките, в отговор на реалния интерес, допринася за ефективно усвояване и стратегическа адаптивност.

3.3 Напредък в изпълнението по мерки, специфични цели и приоритети на СВOMP

Изпълнението на мерките по СВOMP към август 2025 г. показва висока степен на договориране и реализация, като МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник е провела процедури и приеми по всички мерки. По голяма част от мерките са отворени повече от един прием – общо 12 процедури. В таблица 4 може да се видят обобщените данни за разходването на бюджетите по мерки. Общата договорирана безвъзмездна финансова помощ възлиза на 3 383 150,38 лв., което представлява почти пълно разходване на бюджета на стратегията.

Таблица 8 Мерки, процедури, договори и БФП обобщено

Мерки/ Процедури	Бюджет по процедурата в лв.	Брой подадени проекти	Брой одобрени проекти	Заявена БФП в лв.	Сключени договори	Договори в изпълнение	БФП на договорите в лв.
1.3 Краткосрочен обмен на опит и посещения в земеделски и горски стопанства							
BG06RDNP001-19.524 един прием	70 000,00	10	5	70 000,00	5	5	70 000,00
Договорени средства					5	5	70 000,00
Остатък от средствата							0,00
4.1 Инвестиции в земеделски стопанства							
BG06RDNP001-19.304 два приема	1 035 000,00	21	14	927 621,21	8	6	406 700,72
BG06RDNP001-19.779 три приема	730 409,76	11	11	735 815,40	6	6	380 484,11
Общо договорени					14	12	787 184,83
Остатък от средствата							349 925,65
4.2 Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти							
BG06RDNP001-19.310 два приема	199 965,47	3	1	99 982,73	1	1	99 982,73
Общо договорени					1	1	99 982,73
Остатък от средствата							0,00
6.4.1 Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности							

BG06RDNP001-19.314 два приема	1 039 017,27	10	7	685 749,72	7	5	536 318,49
BG06RDNP001-19.792 два приема	583 523,93	5	4	449 984,25	4	4	444 252,22
Общо договорени					11	9	980 570,71
Остатък от средствата							0,00
7.2 Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура							
BG06RDNP001-19.278 два приема	1 075 000,00	12	12	1 500 306,24	12	7	884 080,63
BG06RDNP001-19.799 два приема	182 569,80	3	3	169 675,78	3	3	169 675,78
Общо договорени					15	10	1 053 756,41
Остатък от средствата							0,00
7.5 Инвестиции за публично ползване в инфраструктурата за отдих, туристическа инфраструктура							
BG06RDNP001-19.360 един прием	300 000,00	4	2	299 687,14	2	0	0
BG06RDNP001-19.724 един прием	300 000,00	2	2	299 011,42	2	2	281 347,34
Общо договорени					4	2	281 347,34
Остатък от средствата							0,00
7.02 Стимулиране на местното развитие и активността на територията на МИГ чрез популяризиране на културно-историческото материално и нематериално наследство и спорта							
BG06RDNP001-19.457 два приема	113 700,00	5	5	113 488,82	5	3	71 879,56
BG06RDNP001-19.798 един прием	38 488,24	2	2	38 428,80	2	2	38 428,80
Общо договорени					7	5	110 308,36
Остатък от средствата							0,00
Общо договорирана БФП за СВOMP							3 383 150,38

Източник: ИСУН, Регистър проекти МИГ

СВOMP на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник включва три приоритета, които се изпълняват чрез седем специфични цели. Всяка от тях е обвързана с една мярка от ПРСР, тоест общо са включени седем мерки. Към момента по всички приоритети и цели има постигнат напредък – в някои случаи частичен, в други – пълен.

Приоритет 1 Повишаване на производителността и конкурентоспособността на малките и средни селски стопанства и преработвателни предприятия чрез технологична модернизация и повишаване на квалификацията съдържа три специфични цели и три мерки.

Мярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ е насочена към изпълнение на *Специфична цел 1: Повишаване конкурентоспособността и технологична модернизация на селското стопанство чрез реструктуриране и развитие на наличните мощности и насърчаване въвеждането на иновации в стопанствата.*

По мярката са обявени две процедури:

- BG06RDNP001-19.304 с бюджет 1 035 000,00 лв. (първоначално 735 000 лв.)
- BG06RDNP001-19.779 с бюджет 730 409,76 лв. (първоначално 409 727,81 лв.)

През 2019 г. по мярката е отворен първи прием по процедура BG06RDNP001-19.304 с първоначален бюджет от 735 000 лв., колкото е в СВOMP тогава. Подадени са 19 проекта, одобрени са 10 (плюс две резерви) с размер на БФП 624 331 лв. (без резервите). БФП на резервните проекти е на стойност 114 071 лв., остатъкът е 110 663 лв., т.е. средствата не достигат за резервите. През 2020 г. по мярката е получен допълнителен бюджет и общият размер на средствата в СВOMP по тази мярка става 1 035 000 лв. През 2022 г. по същата процедура BG06RDNP001-19.304 е отворен втори прием с бюджет от 303 897 лв., което представлява остатък от средствата плюс увеличението. Подадени са два проекта, одобрен е един проект с БФП 74 400 лв. От първия прием договор е предложен на 12 от бенефициентите, но 5 от тях оттеглят проектните си предложения, вкл. и от ИСУН. Сключени са 7 договора. От втория прием с одобрения един проект също е сключен договор. По тази процедура, договорените средства са с БФП от 406 700,72 лв. и се изпълняват 6 проекта, тъй като има още откази.

Изпълнението на проектите по тази мярка изисква по-дълго време и очевидно интересът на бенефициентите намалява, през 2023 г. средства от бюджета на мярка 4.1 в размер на 79 981 лева са прехвърлени към мярка 6.4.1, към която има заявен по-голям интерес.

С остатъците от приемите и освободената от прекратените проекти БФП, през 2023 г. е обявена втора процедура BG06RDNP001-19.779 на стойност 409 727,81 лева, впоследствие бюджетът е променен на 548 318,73 лв., тъй като пак има откази и намаляване на БФП по някои проекти. На първия прием има подадени и одобрени два проекта с обща БФП от 99 217,17 лева, които вече са със сключени договори. През юли

2024 г. е обявен втори прием по процедурата, като по него има подадени 4 проекта, които са със сключени договори и се изпълняват. Договорените средства по тази процедура в ИСУН са 99 115,05 лева.

През 2025 г. е подписано ново споразумение, с което остатъците от мерките 6.4.1, 7.2, 7.5 и 7.02 са прехвърлени отново към мярка 4.1 – допълнителни 182 091,03 лв. През май 2025 г. е обявен трети прием по процедурата. Подадени са 5 проектни предложения, които са одобрени от МИГ и предстои подписване на договори с бенефициентите. Настоящият бюджет на мярка 4.1 в СВОМР е 1 137 110,48 лева.

Досега договорените средства по мярка 4.1 и на двете процедури са 787 184,83 лева или изпълнението на бюджета по мярката е 69.24%. Специфичната цел е в процес на постигане, индикаторът за 11 проекта по мярката е надхвърлен – сключените договори са 12 по двете процедури, а предстоят и сключване на нови договори. Към август 2025 г. общата договорена БФП по мярка 4.1 е 787 184,83 лв., като в изпълнение се намират 12 проекта от общо 32 подадени.

Въпреки трудностите, възникнали през предходните години – сред които продължителни срокове за одобрение от ДФЗ, неблагоприятни промени в икономическата среда и откази от страна на бенефициентите – напредъкът е значителен. Част от кандидатите са се преориентирали към националните приеми, където вече имат одобрени и изпълнявани проекти. Все пак се очаква, че с подписването на последните договори по третия прием, ще се компенсира част от забавянето и ще се постигне пълноценно усвояване на бюджета.

Мярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ е определена за постигане на *Специфичната цел 2 Развитие и модернизация на преработвателните предприятия и маркетинга на техните селскостопански продукти.*

Една процедура BG06RDNP001-19.310 (бюджет 290 017,27 лв./99 982,73 лв. сега)

По мярката са обявени два приема още през 2019/2020 г., на които са подадени три, но е одобрен само един проект с БФП от 99 982 лв. Общият бюджет по мярката е първоначално 390 000 лв., а обявеният по процедурата на МИГ прием е с БФП от 290 017 лв. Тъй като екипът на МИГ преценява, че няма да има повече интерес от страна на бенефициентите, остатъкът от средствата от 290 018 лева е прехвърлен към мярка 6.4.1. Като нов бюджет на мярка 4.2 в СВОМР остават 99 982 лв., колкото е БФП на проекта.

Този проект е със сключен договор и напълно изплатен, т.е. изпълнен. Средствата от бюджета са разходвани и нови приеми не се предвиждат, тъй като изпълнението е на 100%. Не са постигнати заложените индикатори за подпомагане на 4 бенефициента чрез 4 проекта. Специфичната цел е частично постигната.

Ниският интерес по мярката не е изолиран случай за територията на МИГ, а тенденция, наблюдавана и при други МИГ в страната. Основните причини се коренят в спецификата на инвестициите, допустими по мярка 4.2, които изискват наличието на значителен производствен капацитет и стабилна суровинна база. В допълнение, икономическата несигурност в периода 2020–2023 г., повишаването на цените на енергия, материали и суровини, както и трудностите в снабдителните вериги, допълнително възпират потенциалните кандидати от предприемане на нови инвестиции в преработка. Това се потвърждава и от факта, че по подобни мерки в други региони се наблюдават същите проблеми с намирането на допустими и подготвени бенефициенти.

Мярка 1.3 „Краткосрочен обмен на опит и посещения в земеделски и горски стопанства“ допринася за изпълнение на *Специфична цел 3 Повишаване на квалификацията на селските стопани и усвояване на добри практики.*

Една процедура BG06RDNP001-19.524 (бюджет 70 000 лева)

Приемът е през 2021 г., подадени и одобрени са 5 проекта, но процедурата е върната за преразглеждане. През 2022 г. по същата процедура е обявен втори прием, по който също има подадени и одобрени 5 проекта, които са с БФП от по 14 000 лева – общо 70 000 лева. И петте проекта са със сключен договор. Може да се каже, че тази специфична цел е в процес на постигане изцяло, тъй като индикаторът в СВОМР за 5 проекта, финансирани по мярката засега е изпълнен, а бюджетът е изразходван на 100%.

Приоритет 2: Повишаване на жизнения стандарт и увеличаване на заетостта чрез развитие на неземеделски дейности и опазване на културно-историческото и природно наследство има заложен две специфични цели, които трябва да бъдат постигнати чрез две мерки – едната от ПРСР, а другата извън обхвата на мерките от Регламент 1305/2013, но съответстваща на неговите цели (собствена мярка на МИГ).

Мярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ допринася за постигането на *Специфична цел 1 Развитие на неземеделски дейности, услуги и туризъм.*

Две процедури:

BG06RDNP001-19.314 (бюджет 1 039 017,27 лв., първоначален 550 000 лв.)

BG06RDNP001-19.792 (бюджет 583 523,93 лв.)

Първият прием по мярката е осъществен през 2020 г. по процедура BG06RDNP001-19.314 с бюджет от 550 000 лева. (колкото е бюджетът на мярката в СВOMP тогава). На него са подадени 8 проекта с БФП от 796 854,23 лв., един от тях е отхвърлен, два остават за резерви, а одобрените проекти са 5 с обща БФП 541 420 лв. Остатъкът е 8 580 лева, от увеличения бюджет на СВOMP 199 000 лв. са за тази мярка, към нея са прехвърлени и средства от мярка 4.2 в размер на 290 018 лева, като така общият бюджет на мярка 6.4.1 в СВOMP става 1 039 017,27 лева (стойността на цялата първа процедура, обявена в ИСУН).

Вторият прием по същата процедура е проведен през 2022 г. с бюджет 377 289 лева. Подадени са два проекта, одобрено е едно проектно предложение с размер на БФП 37 487,50 лв. От одобрените на първия прием 7 проекта, вкл. и резервите, единият е отхвърлен от ДФЗ, другият е с производство по администриране на нередност, сключените договори са 5. От тях два са прекратени, но пък са сключени нови два. Общо по тази процедура се изпълняват 5 проекта с договорена БФП от 536 318,49 лева.

През 2023 г. по мярката е изготвена нова процедура BG06RDNP001-19.792 с бюджет от 583 523,93 лева, като междуременно към мярка 6.4.1 в СВOMP са прехвърлени средства от мярка 4.1 и мярка 7.02. и общият ѝ бюджет в Стратегията става 1 122 270,00 лева. На първия прием през декември 2023 г. са подадени 5 проекта със заявен общ размер на БФП 536 192,09 лв. от които 4 са одобрени от МИГ и са сключени договори. Размерът на договорената БФП по тази процедура е 444 252,22 лв. През 2024 г. е обявен втори прием по същата процедура, по който няма постъпили проектни предложения.

През 2025 г. остатъчните средства от 141 699,35 лв. са прехвърлени към мярка 4.1. По този начин по двете процедури по мярка 6.4.1 общо договорените средства са в размер на 980 570,71 лева (колкото е и бюджета по мярката след последното споразумение), което представлява 100% от изпълнението на бюджета. Заложената специфична цел е постигната частично, а индикаторите за изпълнени проекти и бенефициенти са надхвърлени – 9 проекта (5 заложен) и 7 бенефициенти (индикаторът е за 5). Няма подпомогнати туристически дейности, нито свободни професии.

Мярка 7.02 „Стимулиране на местното развитие и активността на територията на МИГ чрез популяризиране на културно-историческото материално и нематериално наследство и спорта“ е заложен за постигането на *Специфична цел 2 Опазване на културно историческото и природно наследство*. Мярката е извън ПРСР, но

съответстваща на целите на Регламент 1305/2013 г. като по нея се очаква популяризиране на културно-историческото материално и нематериално наследство и спорта и бенефициенти от гражданския сектор.

Две процедури:

BG06RDNP001-19.457 (бюджет 113 700,00 лева)

BG06RDNP001-19.798 (бюджет 38 488,24 лева)

По мярката е обявена процедура BG06RDNP001-19.457 през 2020 г. първи прием и през 2021 г. втори прием. Бюджетът на процедурата е 113 700 лева. На двата приема са подадени и одобрени от МИГ пет проекта с БФП 113 488 лв., т.е. остатъкът е само 212 лв. Всички проекти са със сключени договори, но два от тях впоследствие са прекратени. Изпълняват се 3 проекта с обща БФП от 71 879,56 лв., колкото е и договорената сума по тази процедура в ИСУН. Първоначалният остатък от средствата по мярката в размер на 3 272,18 лева (заради намалената БФП на проектите) е прехвърлен към мярка 6.4.1. След прекратяването на останалите проекти, освободената сума е 38 488,24 лв.

На тази стойност е обявената втора процедура BG06RDNP001-19.798, чийто първи прием е през декември 2023 г. и завършва през февруари 2024 г., на който има два подадени и два одобрени от МИГ проекти. И двата са с подписан договор, като средствата договорени общо по процедурата са 38 428,80 лева.

По двете процедури е договорена обща БФП за 110 308,36 лева, изпълнението на бюджета на мярката по СВOMP е 100%, т.е. специфичната цел е постигната. Броят проекти е 5, бенефициентите също са 5, колкото са заложили и в индикаторите.

Приоритет 3: Подобряване на условията на живот чрез развитие на публичната инфраструктура и условията за отдих и туризъм има две специфични цели, които следва да бъдат постигнати чрез две мерки на ПРСР.

Мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ е предвидена за постигането на *Специфична цел 1 Подобряване на техническата инфраструктура.*

Две процедури:

BG06RDNP001-19.278 (бюджет 1 075 000,00 лева, първоначален 775 000 лв.)

BG06RDNP001-19.799 (бюджет 182 569,80 лева)

По първата процедура BG06RDNP001-19.278 прием е обявен още през 2019 г., като бюджетът ѝ е 775 000 лв., колкото е и в СВОМР тогава. По нея са подадени и одобрени от МИГ 7 проектни предложения с обща БФП от 772 262 лева (остатъкът е 2 738 лева). Всичките 7 проекта от първия прием са със сключени договори, но 4 от тях са прекратени. При увеличаването на бюджета на СВОМР е увеличен и бюджета на мярката, който става 1 075 000 лева. С остатъка от новия бюджет и освободената БФП, през 2022 г. е обявен втори прием по същата процедура с бюджет от 760 426 лева. По него са подадени и одобрени 5 нови проектни предложения с обща БФП 728 044,49 лева. С подписани договори по процедурата са 8-те проекта, като общата договорена БФП е 897 695,88 лева.

Тъй като бюджетът не е изпълнен, в края на 2023 г. е изготвена нова процедура BG06RDNP001-19.799 с бюджет от 182 569,80 лева. По първия прием има един подаден и един одобрен от МИГ проект, който е със сключен договор с БФП 37 750,00 лв. В края на 2024 г. е отворен втори прием по мярката, на който има подадени 2 проектни предложения – и двете одобрени и със сключени договори с обща БФП 131 925,78 лв. Общо договорената БФП по новата процедура е 169 675,78 лв.

Общо за двете процедури по мярка 7.2 договорената БФП е 1 053 756,41 лева, което представлява и 100% от бюджета на мярката, тъй като остатъка в размер на 21 619,56 лв. е прехвърлен към мярка 4.1. Проектите са 10, при заложен индикатор за 4, бенефициенти са двете общини, като и останалите индикатори на подмярката са изцяло изпълнени. Специфичната цел е постигната.

Мярка 7.5 „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура“ е за реализация на *Специфична цел 2 Развитие на малка инфраструктура в областта на отдиха и туризма.*

Две процедури:

BG06RDNP001-19.360 (бюджет 300 000,00 лева)

BG06RDNP001-19.724 (бюджет 300 000,00 лева)

По процедура BG06RDNP001-19.360 с бюджет 300 000 лева, колкото е и в СВОМР, са проведени два приема още през 2020 г. Подадени са общо 4 проекта и одобрени от МИГ 2 проекта с БФП от 299 687 лева. И по двата проекта има сключени договори, но и двата са прекратени. Договорени средства по тази процедура няма.

През 2023 г. е обявена нова процедура BG06RDNP001-19.724 с бюджет отново от 300 000 лева. По нея има подадени и одобрени от МИГ нови два проекта с БФП от 299 011,42 лв. Сключените договори са два с обща БФП от 281 347,34 лева, колкото са и всички договорени средства по тази процедура. Остатъкът от 18 652,66 лв. от бюджета е прехвърлен към мярка 4.1 и с това изпълнението на бюджета по мярка 7.5 е 100%, специфичната цел е постигната, като са изпълнени и индикаторите – 2 проекта, 2 бенефициента, 2 изградени обекта на туристическата инфраструктура.

Към август 2025 г. изпълнението на СВOMP на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник показва висока степен на напредък, като по всички мерки, с изключение на 4.2, бюджетът е усвоен изцяло. В значителна част от случаите заложените индикатори са изпълнени, а по някои – дори надхвърлени, което е признак за добро планиране и адекватно насочване на ресурсите към реалните потребности на територията. Изключение правят единични мерки като 4.2, където ниският интерес се дължи на обективни икономически и секторни ограничения, наблюдавани и в други региони на страната. Броят на подадените проектни предложения е почти двойно по-голям от бюджета на стратегията, което показва силна мотивация от страна на местните бенефициенти за инвестиции и развитие. Въпреки трудностите, породени от забавени процедури за одобрение и разплащане от ДФЗ, както и от динамичната икономическа среда през последните години, МИГ успява да поддържа активност и да адаптира бюджета чрез прехвърляния на средства към по-търсени мерки. Налице е ефективна координация между екипа на МИГ и местните бенефициенти, което допринася за постигането на целите. Очаква се с финализирането на текущите договори изпълнението на стратегията да достигне планираните резултати по всички показатели, затвърждавайки приноса на СВOMP за социално-икономическото развитие на територията.

3.4 Популяризиране и управление на СВOMP

Дейностите по управление на Стратегията за ВOMP на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник обхващат целия цикъл на прилагане на подхода – от подготовката и обявяването на процедури, през организирането на приеми и разглеждането на проектни предложения, до одобрението и подписването на договорите с бенефициентите. Съществена част от управлението включва и провеждането на обучения, информационни срещи и индивидуални консултации за потенциалните бенефициенти, както и изготвянето на необходимите документи, правила и указания по процедурите. В процеса влизат още и обществените обсъждания, което гарантира прозрачност и ангажираност на местната общност.

Ефектите върху територията се постигат именно чрез навременните и добре организирани приеми на проекти, последвани от сключване на договори и реализация на одобрените дейности.

Популяризирането на Стратегията и на подхода ВОМР допълва административното изпълнение и носи добавена стойност под формата на по-висок капацитет на човешките ресурси в региона. Чрез широкото разпространяване на информация за възможностите за финансиране се стимулира инвестиционната активност, засилва се интереса към участие в местното развитие, а заедно с това се укрепват връзките между хората и се повишава усещането им за принадлежност и значимост в процеса на вземане на решения.

От 2023 г. екипът на МИГ надгражда традиционния формат на информационни срещи, като ги превръща в Творчески работилници – иновативен подход, който съчетава представянето на актуална информация за мерките по СВОМР с опазването и популяризирането на местните традиции и умения. Такива работилници се провеждат в различни населени места на територията, често в партньорство с читалища, кметства, детски градини, клубове на пенсионера или местни производители на храни.

Тези събития се радват на изключителен интерес, защото дават възможност на жителите да предадат знания и умения на по-младите поколения. Особено популярни са демонстрациите по приготвяне на характерни за региона ястия – като банатската кухня в Гостиля, влашките специалитети в Байкал и Крушовене, славонските рецепти в Горна Митрополия, както и майсторските баници в Крушовица и Петърница. Темите включват и традиционни занаяти – изработка на кукли от плат, плетене на една кука, направа на макраме, плетене на чорапи и ръкавици, варене на сапун по старинни рецепти, леене на свещи от пчелен восък и други.

По този начин местните жители осъзнават, че техните умения и културно наследство продължават да бъдат ценени и търсени, а човешкият фактор е в основата на запазването на идентичността на региона. Читалищата играят ключова роля в този процес – те не само предоставят пространство за провеждането на събитията, но и продължават да изпълняват функциите си на културни и обществени центрове в малките населени места. Така, чрез съчетаването на управлението и популяризирането на СВОМР, се постига не само ефективно усвояване на ресурсите, но и трайно социално и културно въздействие върху територията.

През последните години дейностите на МИГ по популяризиране на Стратегията и подхода ВОМР се разширяват не само чрез традиционните информационни срещи,

обучения и творчески работилници, но и чрез участие в инициативи, насочени към привличане на външно внимание към територията. Усилията на МИГ са забелязани и от онлайн платформата pendara.bg, която популяризира „Вълнуващи преживявания на село“ – събития за индивидуални и групови участници, включващи гастрономически турове, фермерски обиколки, работилници, уроци и дегустации. В резултат на активната работа и доброто партньорство, МИГ вече е координатор на пет уникални преживявания: „Пикник на брега на Дунава до село Байкал“, „Винена дегустация в Хараламбиеви“, „Фермерска обиколка за пазар, дегустация и работилница“ (Обиколката включва посещение на 3 ферми в община Долна Митрополия), „Домашен обяд в Байкал с работилница за мамалига“ и „Домашен обяд в Гостиля с работилница за трескичета“. Тези инициативи надграждат ефекта от прилагането на СВOMP, като популяризират местната култура и кухня, подкрепят малките производители и читалищата, стимулират селския туризъм и изграждат позитивен имидж на територията. Намерението е този акцент да се запази и при прилагане на следващата Стратегия за ВOMP.

Тъй като всички дейности на МИГ по управление и популяризиране на СВOMP се обобщават в Годишните доклади на МИГ и чрез ежегоден Анализ за въздействието върху територията, в следващите таблици са обобщени дейностите само за цялата 2024 г. и периода до август на настоящата 2025 г.

През 2024 г. МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник е продължила активно да изпълнява дейностите по управление и популяризиране на Стратегията за ВOMP, като основните усилия са насочени към организиране и провеждане на приеми, одобрение на проектни предложения и подписване на договори с бенефициенти. В рамките на годината са проведени три втори приема по мерките 4.1, 6.4.1 и 7.2, по които са постъпили общо 6 проектни предложения, всички от които са одобрени.

В резултат на проведените процедури през 2024 г. са сключени 11 договора с бенефициенти, включително общини, читалища, земеделски производители и предприятия, като един от договорите е прекратен скоро след подписването му.

Към управленските дейности на МИГ са се включили подготовката и провеждането на обществени обсъждания на насоките за кандидатстване по мерки 6.4.1 и 7.2, които са осигурили прозрачност и възможност за включване на местната общност в процеса на планиране и прилагане на СВOMP.

Особено активно е и популяризирането на подхода ВОМР и Стратегията чрез информационни събития. През 2024 г. са реализирани общо 25 творчески работилници в населените места на територията на МИГ.

През годината са реализирани и множество публикации в регионални и национални медии, които отразяват както обявяването на приеми по мерките 4.1, 6.4.1 и 7.2, така и събития като първия кулинарен фестивал в Плевен, организиран с участието на МИГ. По този начин се засилва публичното присъствие на организацията и се насърчава участието на нови бенефициенти в бъдещи приеми.

През 2024 г. управлението и популяризирането на СВОМР се осъществяват комплексно – чрез процедурна дейност, отворена комуникация с местната общност, разнообразни събития и национално признати инициативи, които затвърждават положителния имидж на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник като активен и устойчив двигател на местното развитие.

Таблица 9 Дейности на МИГ през 2024 г.

2024		
Процедури и приеми по проекти (0/3)		
Процедури	Приеми	Подадени/ одобрени проекти
- (Процедура BG06RDNP001-19.779 от 2023 г.)	Втори прием по 4.1 От 15.07.2024 г. До 26.08.2024 г.	4 подадени проекта, 4 одобрени
- (Процедура BG06RDNP001-19.792 от 2023 г.)	Втори прием по 6.4.1 От 02.09.2024 г. до 14.10.2024 г.	Няма подадени проекти
- (Процедура BG06RDNP001-19.799 от 2023 г.)	Втори прием по 7.2 От 14.10.2024 г. до 18.11.2024 г.	2 подадени проекта, 2 одобрени
Сключени договори (11)		
Бенефициент/ Процедура	Стойност/ БФП	Дата на сключване
Община Долни Дъбник BG06RDNP001-19.799 Мярка 7.2	144 795 БФП: 144 795	2.1.2024 (прекратен)
Община Долна Митрополия BG06RDNP001-19.799 Мярка 7.2	86 090 БФП: 86 090	18.1.2024
Община Долна Митрополия BG06RDNP001-19.278-0009 Мярка 7.2	229 523 БФП: 229 523	24.1.2024
ЗП Петър Кръстев Тончев BG06RDNP001-19.779 Мярка 4.1	149 970 БФП: 74 985	13.3.2024

Община Долна Митрополия BG06RDNP001-19.799 Мярка 7.2	37 750 БФП: 37 750	2.7.2024
НЧ Харалампи Георгиев - 1915 BG06RDNP001-19.798 Мярка 7.02	24 952 БФП: 24 952	16.7.2024
ДЖОМАН ЕООД BG06RDNP001-19.792 Мярка 6.4.1.	149 500 БФП: 112 125	29.7.2024
ПОДЕМ-С ЕООД BG06RDNP001-19.779 Мярка 4.1	48 259 БФП: 24 129	21.8.2024
ЕТ Аква Консулт – Николай Христов BG06RDNP001-19.314 Мярка 6.4.1	146 996 БФП: 110 247	27.8.2024
НЧ Отец Паисий 1910 BG06RDNP001-19.798 Мярка 7.02	13 476 БФП: 13 476	16.9.2024
С.Б. - БОГДАНОВ ЕООД BG06RDNP001-19.792 Мярка 6.4.1.	149 979 БФП: 112 484	31.10.2024
Обществени обсъждания (2)		
- Насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения №BG06RDNP001-19.792 - МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник Мярка 6.4.1. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ (от 25.07.2024 г. до 31.07.2024 г.)		
- Насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-19.799 - МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник Мярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ (от 30.08.2024 г. до 09.09.2024 г.)		
Обучения и информационни срещи по мерките на СВОМР (25)		
Тема/събитие	Място	Дата
1. Творческа работилница	с. Гостиля	14.6.2024
2. Творческа работилница	с. Крушовица	20.6.2024
3. Творческа работилница	гр. Долна Митрополия	21.6.2024
4. Творческа работилница	с. Комарево	24.6.2024
5. Творческа работилница	с. Горна Митрополия	24.6.2024
6. Творческа работилница	с. Ореховица	10.7.2024
7. Творческа работилница	гр. Тръстеник	15.7.2024
8. Творческа работилница	с. Победа	16.7.2024
9. Творческа работилница	с. Божурица	18.7.2024
10. Творческа работилница	с. Байкал	23.7.2024
11. Творческа работилница	с. Байкал	29.7.2024
12. Творческа работилница	с. Ставерци	6.8.2024
13. Творческа работилница	гр. Тръстеник	9.8.2024
14. Творческа работилница	с. Гостиля	17.8.2024
15. Творческа работилница	с. Горни Дъбник	20.8.2024
16. Творческа работилница	с. Байкал	22.8.2024
17. Творческа работилница	с. Байкал	23.8.2024
18. Творческа работилница	с. Крушовене	2.9.2024
19. Творческа работилница	с. Петърница	3.9.2024
20. Творческа работилница	с. Байкал	4.9.2024

21. Творческа работилница	с. Ореховица	10.9.2024
22. Творческа работилница	с. Комарево	17.9.2024
23. Творческа работилница	гр. Долна Митрополия	26.10.2024
24. Творческа работилница	гр. Тръстеник	17.12.2024
25. Творческа работилница	с. Победа	19.12.2024
Индивидуални консултации с бенефициенти (3)		
Мъже	Жени	Общо
1	2	3
Популяризиране на СВOMP		
МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник обявява прием на проектни предложения по Мярка 7.2	https://plevenzapleven.bg/	10.1.2024
На 12 май: Кулинарен фестивал представя традиции и автентични ястия от Плевенския край	https://plevenutre.bg/	11.5.2024
Кулинарен фестивал представя традиции и автентични ястия от Плевенския край	https://www.plevenpress.com/	11.5.2024
Първи кулинарен фестивал с плевенски гозби радва плевенчани	https://novini.bg/	12.5.2024
Кулинарен фестивал събра стотици ценители на автентични ястия от Плевенския край	https://www.posoki.com/	13.5.2024
МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник обявява прием на проектни предложения по Мярка 4.1	https://plevenzapleven.bg/	15.7.2024
МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник обявява прием на проектни предложения по Мярка 6.4.1.	https://plevenzapleven.bg/	2.9.2024
МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник обявява прием на проектни предложения по Мярка 7.2	https://plevenzapleven.bg/	14.10.2024
Изработени и разпространени рекламни и информационни материали;		

Източник Информация от екипа на МИГ

През 2025 г. МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник е насочила усилията си към финализиране на изпълнението на Стратегията за ВOMP и максимално ефективното усвояване на наличния бюджет в края на програмния период. В рамките на годината е проведен трети прием по мярка 4.1 (процедура BG06RDNP001-19.779 от 2023 г.), който е събрал 5 подадени проектни предложения, всички одобрени от МИГ и с предстоящо сключване на договори.

В резултат на проведените процедури през 2025 г. са сключени 7 договора с бенефициенти, включително предприятия, земеделски производители и общини. Сред тях са както нови кандидати, така и вече утвърдени партньори на МИГ. Общата стойност

на договорената безвъзмездна финансова помощ по подписаните споразумения достига значителен обем, като проектите обхващат ключови сфери на развитие – модернизация на земеделски стопанства, подобряване на неземеделски дейности и инвестиции в инфраструктура.

През годината е проведено едно обществено обсъждане – проект за промени в Стратегията за ВОМР (4 април 2025 г.), което е осигурило възможност за активното участие на местната общност и заинтересованите страни в процеса на актуализиране на стратегическите приоритети.

МИГ е продължила да използва творческите работилници като основен инструмент за популяризиране на подхода ВОМР и за повишаване на информираността на населението относно възможностите за финансиране. През 2025 г. са реализирани 20 такива събития в различни населени места, включително с. Байкал, гр. Долна Митрополия, с. Комарево, с. Горна Митрополия, с. Ореховица, с. Рибен, с. Крушовица, с. Гостиля, гр. Долни Дъбник, гр. Тръстеник, с. Победа и с. Ставерци. Темите отново обхващат както кулинарни демонстрации и представяне на местни ястия, така и традиционни занаяти, поддържайки живо културното наследство на територията.

Популяризирането на СВОМР през 2025 г. е подсилено и от участие в значими местни и регионални инициативи. На 14 февруари МИГ е взела участие във фолклорния празник „Трифон Зарезан“ по долината на река Вит, събитието е отразено в регионалните медии и е допринесло за утвърждаването на имиджа на организацията като активен партньор в културния живот на територията.

През юни МИГ е изпълнила дейности по партньорския проект „INNRETE – Полюси на иновации в селските общности“, който разширява мрежата от контакти и обмена на добри практики между различни региони.

Таблица 10 Дейности на МИГ до август 2025 г.

2025		
Процедури и приеми по проекти (0/1)		
Процедури	Приеми	Подадени/ одобрени проекти
- (Процедура BG06RDNP001-19.779 от 2023 г.)	Трети прием по 4.1 от 08.04.2025 г. до 12.05.2025 г.	5 подадени проекта, 5 одобрени от МИГ
Сключени договори (7)		

Бенефициент/ Процедура	Стойност/ БФП	Дата на сключване
ДЖИ ПИ ЕМ ТИ ЕООД BG06RDNP001-19.792 мярка 6.4.1	150 000 БФП: 112 500	8.1.2025
ПРОВОКАТОР ЕООД BG06RDNP001-19.792 мярка 6.4.1	150 000 БФП: 107 142	28.1.2025
ОВЦЕФЕРМА НИНОВИ ООД BG06RDNP001-19.779 мярка 4.1	143 678 БФП: 71 839	13.3.2025
ОБЩИНА ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ BG06RDNP001-19.799 мярка 7.2	51 925 БФП: 51 925	17.3.2025
АГРИСЕМ ООД BG06RDNP001-19.779 мярка 4.1	119 360 БФП: 59 680	3.4.2025
МИТКА КРЪСТЕВА ЕООД BG06RDNP001-19.779 мярка 4.1	149 900 БФП: 74 950	20.5.2025
ЕТ ХЕЛГА - СВЕТЛА СТОЯНОВА BG06RDNP001-19.779 мярка 4.1	149 800 БФП: 74 900	27.5.2025
Обществени обсъждания (1)		
Проект на промени в Стратегията за ВОМР (4.4.2025 г.)		
Обучения и информационни срещи по мерките на СВОМР (25)		
Тема/събитие	Място	Дата
1. Творческа работилница	с. Байкал	4.4.2025
2. Творческа работилница	гр. Долна Митрополия	16.4.1.2025
3. Творческа работилница	с. Комарево	16.4.1.2025
4. Творческа работилница	с. Горна Митрополия	17.4.2025
5. Творческа работилница	с. Байкал	19.4.2025
6. Творческа работилница	с. Ореховица	23.4.2025
7. Творческа работилница	с. Рибен	16.5.2025
8. Творческа работилница	с. Байкал	26.5.2025
9. Творческа работилница	с. Рибен	29.5.2025
10. Творческа работилница	с. Крушовица	5.6.2025
11. Творческа работилница	с. Комарево	9.6.2025
12. Творческа работилница	с. Гостиля	16.6.2025
13. Творческа работилница	гр. Долни Дъбник	17.6.2025
14. Творческа работилница	с. Горна Митрополия	18.6.2025
15. Творческа работилница	гр. Долна Митрополия	19.6.2025
16. Творческа работилница	гр. Тръстеник	20.6.2025
17. Творческа работилница	с. Ореховица	30.6.2025
18. Творческа работилница	с. Победа	15.7.2025
19. Творческа работилница	с. Ставерци	16.7.2025
20. Творческа работилница	с. Гостиля	23.7.2025
Индивидуални консултации с бенефициенти (1)		
Мъже	Жени	Общо
1	-	1

Популяризиране на СВOMP		
На 14 февруари: фолклорен празник Трифон Зарезан по долината на река Вит	https://plevenzapleven.bg/	14.2.2025
МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник обявява прием на проектни предложения по Мярка 4.1	https://plevenzapleven.bg/	8.4.2025
МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник изпълнява партньорски проект „INNRETE Полюси на иновации в селските общности“	https://plevenzapleven.bg/	9.6.2025
Изработени и разпространени рекламни и информационни материали;		

Източник Информация от екипа на МИГ

4. Проекти, реализирани на териториите на общините Долна Митрополия и Долни Дъбник

През последните години подходът VOMP се утвърждава като един от ключовите инструменти за интегрирано местно развитие в България. Комбинирането на националните секторни програми с местните стратегии позволява на общините да реализират по-устойчиви резултати, съобразени с конкретните потребности на територията.

Към август 2025 г., по линия на Европейските структурни и инвестиционни фондове в страната общо са договорени 30,3 млрд. лева, от които 24,67 млрд. лева представляват безвъзмездна финансова помощ. Реално изплатените средства към бенефициентите достигат 18,37 млрд. лева, което показва значителен напредък в изпълнението на проектите. Подадени са 96 016 проектни предложения, а сключените договори са 59 031, като голяма част от тях вече са успешно приключени.

Територията на двете общини е сред приоритетно подкрепяните в Северозападния район, като проектите са със силно изразен фокус върху подобряване на инфраструктурата, модернизация на земеделието и развитие на неземеделски дейности. Наред с това се реализират и значими инициативи в областта на културата, социалните услуги и туризма, които допринасят за подобряване на качеството на живот и заздравяване на местните общности.

Ефектът от европейското финансиране не се изчерпва с реализираните обекти или финансовите показатели. Проектите създават нови работни места, подкрепят местните предприемачи, насърчават културния обмен и активността на гражданите, а в селските райони стимулират туризма и опазването на културното наследство.

Често едни и същи бенефициенти комбинират участие по национални програми и по СВОМР, като надграждат постигнатото с нови инвестиции и разширяват дейността си. Това позволява не само повишаване на икономическия потенциал, но и по-устойчиво използване на ресурсите.

С приключването на програмния период 2014–2020 и финализирането на голяма част от проектите, Долна Митрополия и Долни Дъбник влизат в новия програмен цикъл с натрупан опит, укрепени партньорства и ясно очертани приоритети. Постигнатите резултати показват, че комбинираният подход „отдолу-нагоре“ чрез СВОМР и „отгоре-надолу“ чрез националните политики е ефективен модел за стимулиране на устойчиво местно развитие и засилване на регионалната конкурентоспособност.

4.1 Проекти реализирани на територията на община Долна Митрополия

По общо усвояване на средства от европейските програми и фондове, община Долна Митрополия продължава да отчита стабилен и устойчив ръст спрямо предходната година. По данни от ИСУН, към август 2025 г. на територията на общината са сключени 135 договора с 88 бенефициента. Това представлява увеличение с 27 договора или 25% и с 20 бенефициента или 29% спрямо септември 2024 г., когато договорите са били 108, а бенефициентите – 68.

Общата стойност на проектите през 2025 г. възлиза на 45 323 480,90 лева, което е с 18 199 498,99 лева повече или ръст от 67% в сравнение с 2024 г. Договорената безвъзмездна финансова помощ е 32 192 362,17 лева, или с 9 830 282,82 лева повече, което представлява увеличение от 44% спрямо предходната година, когато тя е била 22 362 079,35 лева.

Въпреки силния ръст на договорените средства, темповете на реално изплащане на средствата остават предизвикателство. В края на програмния период основната задача пред бенефициентите е ускорено изпълнение и отчитане на проектите, за да се гарантира пълното усвояване на договорената помощ.

Проектите обхващат широк спектър от сектори – инфраструктура, социални услуги, култура, спорт, образование, бизнес и земеделие. Преобладават инвестициите в модернизация на обществени пространства, подобряване на социалната и културната инфраструктура и стимулиране на местния бизнес. Значителен дял имат и проектите в подкрепа на земеделските стопанства, насочени към технологична модернизация и внедряване на иновации.

От всички 135 договора, реализирани на територията на община Долна Митрополия, общо 47 са проекти на публичния сектор. Сред тях преобладават тези на самата община – 36 договора, допълнени от два съвместни проекта – един с община Плевен за изграждане на водния цикъл и един с община Белене за МИРГ. В тази група влизат и 9 проекта на училища, насочени към подобряване на образователната среда. Неправителственият сектор е представен със 7 проекта – реализира се един проект на МИГ, един съвместен проект по мярка 19.3 с МИГ Поморие и един проект на Фондация „Институт за изследване на промяната“, както и 4 проекта на читалища. Най-сериозен остава приносът на частния сектор – с общо 81 проекта, които показват засилен интерес на местния бизнес към инвестиции в модернизация, технологично обновление и разширяване на дейността.

Проектите по СВОМР само за община Долна Митрополия са 32, като 7 от тях са прекратени. Общата стойност на тези проекти възлиза на 1 931 893,79 лева, от които безвъзмездната финансова помощ е 1 520 470,01 лева. Реално изплатените средства са 761 234,82 лева, което представлява 50% от договорената безвъзмездна помощ. Тези резултати показват умерено добро изпълнение на проектите чрез МИГ, като въпреки наличието на прекратени проекти, половината от договорената финансова подкрепа вече е достигнала до бенефициентите.

Таблица 11 Проекти на територията на община Долна Митрополия

Бенефициент	Населено място	Наименование на проекта	Обща стойност	БФП	Реално изплатени суми	Статус
А1 България ЕАД	гр. Долна Митрополия, с. Горна Митрополия, с. Горни Дъбник, с. Гривица, с. Комарево, с. Ореховица	Изграждане на модерна и сигурна цифрова инфраструктура на територията на Северозападен район	0,00	0,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-7.008
АГРИСЕМ ООД	с. Рибен	Закупуване на земеделска техника за нуждите на фирма „АГРИСЕМ“ ООД	119 360,00	59 680,00	0,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
АГРОТРЕЙД КОМЕРС ООД	с. Комарево	Инвестиции в технологична и екологична модернизация	695 161,51	347 580,75	347 580,75	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
Александър Петров	гр. Тръстеник	Закупуване на техника за повишаване на производителността и по	139 800,00	83 880,00	83 880,00	Сключен 4.1 чрез МИГ

		- ефективно използване на ресурсите на млад фермер				
Атанас	с. Подем	Доставка и монтаж на фотоволтаична система със система за съхранение на електрическа енергия.	23 148,00	14 814,72	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.026
БИОПРОГРАМА ЕАД	с. Дебнево, с. Ореховица	Подобряване на икономическата ефективност и конкурентоспособност чрез инвестиции във възобновяеми енергийни източници	190 503,00	95 251,50	0,00	Сключен 4.2 по ПРСР
БИОТЕКС ЕООД	с. Ореховица	Производство на стерични масла, козметични продукти и склад за съхранение на билки	0,00	0,00	0,00	Прекратен 4.2 по ПРСР
БИОТЕКС ЕООД	с. Ореховица	Модернизиране на земеделското производство, чрез закупуване на земеделска техника	274 723,94	137 361,96	137 361,96	Сключен 4.1 по ПРСР
БОБИ СТИЛ ПОДЕМ ЕООД	с. Подем	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат от COVID-19	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Приключен ОПИК
БОНИТЕКС ЕООД	с. Подем	Нова надежда за безработните лица в провинцията	231 811,72	231 811,72	231 616,72	Приключен ОПРЧР
БОНИТЕКС ЕООД	с. Подем	Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на последствия от COVID-19	50 000,00	50 000,00	50 000,00	Приключен ОПИК
Вадени 1 ЕООД	гр. Тръстеник	Инвестиции, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда в предприятието "Вадени 1" ЕООД	99 650,95	49 825,47	0,00	Сключен 4.2 от ПРСР
Валентин	с. Рибен	Зелена енергия за домакинството	21 420,00	14 994,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.026
Валя	с. Горна Митрополия	Изграждане на фотоволтаична система с мощност 8,6 kW	33 000,00	15 000,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.026
Валя	с. Горна Митрополия	Доставка и монтаж на фотоволтаична централа 6.540 kW за собствени нужди, намираща се върху покрива на две съществуващи сгради в УПИ IV-396 , кв.53 по	17 710 ,00	12 397,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.026

		плана на с.Горна Митрополия, общ. Долна Митрополия				
Венцислав	гр. Тръстеник	Стартова помощ за развитие на малко стопанство с пчелни семейства	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
Величко Тончев	гр. Тръстеник	Повишаване на конкурентоспособността на земеделско стопанство чрез инвестиции, осигуряващи опазване на околната среда и внедряване на иновативни технологии	129 223,18	64 611,59	64 611,59	Сключен 4.1 по ПРСР
ВИФУЛДИ ЕООД	гр. Тръстеник	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат от COVID-19	4 453,00	4 453,00	4 453,00	Приключен ОПИК
ВЪЗПИТАТЕЛНО УЧИЛИЩЕ ИНТЕРНАТ "ХРИСТО БОТЕВ"	с. Подем	Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС).	60 499,00	60 499,00	60 339,16	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
Галин Коцев	с. Горна Митрополия	Закупуване на пчеларски фургон и развиване на животновъдното стопанство	29 337,00	29 337,00	19 558,00	Сключен 6.3 по ПРСР
Георги Вълков	с. Биволаре	Стартова помощ за развитие на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
Георги Русанов	с. Рибен	Изграждане на фотоволтаичната система за производство на електрическа енергия за собствени нужди	21 640,50	15 000,00	0,00	Приключен НПВУ BG-RRP-4.026
Георги Бешев	гр. Тръстеник	Развитие на животновъдно стопанство на млад фермер от Северозападна България	48 895,00	48 895,00	24 447,50	Сключен 6.1 по ПРСР
ДИМИТЪР	с. Байкал	Стартова помощ за развитие на малко стопанство с пчелни семейства и плодове	29 337,00	29 337,00	9 779,00	Сключен 6.3 по ПРСР
ЕКОТЕКСТИЛ ЮТ ЕООД	с. Рибен	Разнообразяване на стопанската дейност чрез инвестиции в специализирана строителна техника	147 708,00	110 781,00	0,00	В изпълнение 6.4.1 чрез МИГ
ЕРАФУЛ ЕООД	гр. Тръстеник	Технологична и екологична модернизация на животновъдно стопанство	996 290,30	498 145,12	0,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЕТ АТАНАСКА СРЕДКОВА	с. Рибен	Преодоляване недостига на средства и липсата на	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Приключен ОПИК

		ликвидност, настъпили в резултат от COVID-19				
ЕТ Гергина Стоянова	с. Горна Митрополия	Закупуване на земеделска техника за съхранение на зърнено-житни и маслодайни култури	136 906,00	68 453,00	68 453,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
ЕТ Гергина Стоянова	с. Горна Митрополия	Закупуване на селскостопанска техника	482 268,56	241 134,28	241 134,28	Сключен 4.1 от ПРСР
ЕТ НИКО-ВАЛЕНТИН ЦЕКОВ	гр. Долна Митрополия	Изграждане на автомивка на самообслужване в гр. Тръстеник	0,00	0,00	0,00	Прекратен 6.4.1 чрез МИГ
ЕТ Хелга-Светла Стоянова	с. Горна Митрополия	Изграждане на Семечистачна станция и фотоволтаична система	1 921 796,62	960 898,31	302 249,90	Сключен 4.1 от ПРСР
ЕТ Хелга-Светла Стоянова	с. Горна Митрополия	Изграждане на спортна зала и закупуване на оборудване	673 819,93	336 909,96	269 243,26	Сключен 6.4.1 по ПРСР
ЕТ Хелга-Светла Стоянова	с. Горна Митрополия	„Модернизация на земеделско стопанство чрез закупуване на нова техника в с.Горна Митрополия, общ. Долна Митрополия, обл. Плевен“	149 800,00	74 900,00	0,00	В изпълнение 4.1 чрез МИГ
ЕТ СТАНИТА-СТАНКА ПЕТРОВА	с. Рибен	Създаване на счетоводна къща „Станита“	0,00	0,00	0,00	Прекратен 6.4.1 чрез МИГ
З М ГРУП З АД	гр. Плевен, гр. Тръстеник	Намаляване на енергоемкостта и повишаване на производителността и енергийната ефективност	0,00	0,00	660 481,00	Приключен ОПИК
Зенон Солар ООД	с. Брегаре	Подкрепа на ЗЕНОН СОЛАР ООД за нови мощности за производство на електроенергия от ВИ в комбинация с ЛСС	8 067 798,75	3 227 119,50	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.033
Анатоли Петров	с. Славовица	Закупуване на специализирано оборудване за животновъден обект	592 720,89	296 360,42	0,00	Сключен 4.1 от ПРСР
Анатоли Петров	с. Славовица	Закупуване на земеделска техника	767 130,00	383 565,00	0,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЗП	с. Ставерци	Технологична модернизация на кравеферма за млечни крави	507 000,00	253 500,00	253 500,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
Николай Тодоров	с. Горна Митрополия	Закупуване на земеделска техника	233 600,98	116 800,49	40 038,03	Сключен 4.1 по ПРСР
Петър Тончев	с. Комарево	Повишаване конкурентоспособността на животновъдно стопанство	149 970,74	74 985,37	74 985,36	Сключен 4.1 чрез МИГ

Стефан Димитров	с. Ставерци	Модернизиране на земеделското стопанство чрез закупуване на техника	0,00	0,00	0,00	Прекратен 4.1 чрез МИГ
Анелия Иванова	с. Брегаре	Развитие на стопанството	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
Владислава Йорданова	с. Горна Митрополия	Закупуване на метеорологична станция и развиване на животновъдно стопанство	29 337,00	29 337,00	19 558,00	Сключен 6.3 от ПРСР
ИВАПРЕС ЕООД	гр. Долна Митрополия	Модернизиране на стопанството чрез закупуване на земеделска техника	32 857,44	16 428,72	0,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
Илийка Маринчева	с. Комарево	Подпомагане развитието на стопанството	29 337	29 337	9 779	Сключен 6.3 от ПРСР
Иновативни практики Сдружение	гр. Тръстеник	Биологично земеделие - мониторинг и биологична борба с болести по тиквите	14 000,00	14 000,00	0,00	Сключен 1.3 чрез МИГ
Иновативни практики Сдружение	гр. Тръстеник	Биологично земеделие - мониторинг и биологична борба с болести по конопа	14 000,00	14 000,00	0,00	Сключен 1.3 чрез МИГ
Иновативни практики Сдружение	гр. Тръстеник	Биологично земеделие - мониторинг и биологична борба с болести по конопа	14 000,00	14 000,00	0,00	Сключен 1.3 чрез МИГ
Иновативни практики Сдружение	гр. Тръстеник	Биологично земеделие - мониторинг и биологична борба с болести по тиквите	14 000,00	14 000,00	0,00	Сключен 1.3 чрез МИГ
Иновативни практики Сдружение	гр. Тръстеник	Биологично земеделие - мониторинг и биологична борба с болести по конопа	14 000,00	14 000,00	0,00	Сключен 1.3 чрез МИГ
Иновативно земеделие за висока ефективност	с. Комарево и 8 общини в страната	Иновативна система за вземане на решения при полски култури и консервационно земеделие	91 905,66	91 905,66	545 026,72	В изпълнение 16.1 по ПРСР
Институт за изследване на промяната Фондация	Долна Митрополия	Равностоян и достоен живот	390 101,88	390 101,88	111 518,30	В изпълнение РЧР 2021-2027 г.
Йордан	гр. Долна Митрополия	Увеличение на растениевъдното стопанство на млад фермер	48 895,00	48 895,00	48 895,00	Сключен 6.1 по ПРСР
ЛЮБЕСМО 88 ООД	с. Рибен	Подобрение на сградите и закупуване на оборудване за нуждите на животновъдна ферма	193 630,50	96 815,25	96 815,25	Сключен 4.1 по ПРСР
Марин Николов	с. Комарево	Оборудване на овцеферма	286 048,20	143 024,10	143 024,10	Сключен 4.1 по ПРСР
Марин Николов	с. Комарево	Технологична модернизация в закупуване на нова	233 643,08	116 821,54	116 821,54	Сключен НПВУ ВГ-RRP-6.004

		механизация на овцеферма				
МАРИО	с. Божурица	Стартова помощ за развитие на малко стопанство с пчелни семейства	25 337,00	25 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
МАРИЯНА	с. Славовица	Стартова помощ за развитие на малко стопанство с пчелни семейства	29 337,00	29 337,00	9 779,00	Сключен 6.3 по ПРСР
МГД Петролеум ООД	гр. Долна Митрополия	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат от COVID-19	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Приключен ОПИК
МИЛЕН ЦАНОВ ЕООД	с. Ореховица	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат от COVID-19	3 241,21	3 241,21	3 241,21	Приключен ОПИК
МИГ Долна Митрополия-Долни Дъбник	Долна Митрополия Долни Дъбник	Подготвителни дейности по разработване на Стратегия за BOMP	46 350,00	46 350,00	41 178,98	В изпълнение 19.1 от ПРСР
МИГ Поморие	Б. Слатина, Върбица, Д. Митрополия, Д. Дъбник, Котел, Поморие, Сунгурларе	INNRETE Полуси на иновации в селските общности	125 206,00	125 206,00	264 395,76	В изпълнение 19.3 по ПРСР за сътрудничество
Милко Маринов	с. Крушовене	Инвестиции в технологична и екологична модернизация в стопанство	167 389,97	83 694,98	83 694,98	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
Мирослав	гр. Долна Митрополия	Изграждане на фотоволтаичната система за производство на електрическа енергия за собствени нужди, включително системата за съхранение на електрическа енергия	19 915,20	13 920,73	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.026
НЧ Г.С. Раковски	с. Гостиля	Популяризиране на нематериалното културно наследство на банатските българи от село Гостиля	24 992,18	24 992,18	24 992,18	Сключен 7.02 чрез МИГ
НЧ ИСКРА 1923	с. Горна Митрополия	Популяризиране на нематериалното културно наследство на славоните	24 998,40	24 998,40	24 998,40	Сключен 7.02 чрез МИГ
НЧ Отец Паисий 1910	с. Ореховица	Съхранение на нематериалното културно наследство, вплетено в народните носии от село Ореховица	13 476,00	13 476,00	0,00	Сключен 7.02 чрез МИГ
НЧ Харалампи Георгиев 1915	с. Рибен	Популяризиране на историческото антично наследство	24 952,80	24 952,80	24 952,80	Сключен 7.02 чрез МИГ

Николай Михайлов	с. Гостиля	Развитие на стопанството	29 337,00	29 337,00	29 337	Сключен 6.3 по ПРСР
Николай	с. Подем	Зелена енергия за домакинството	21 420,00	14 994,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.026
Николай Бешев	гр. Тръстеник	Стартова помощ за млад земеделски стопанин	48 895,00	48 895,00	24 447,50	Сключен 6.1 по ПРСР
Община Белене	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Никопол	Подготвителна помощ за стратегия за ВОМР на общините Белене, Никопол, Гулянци и Долна Митрополия	1 150,00	1 150,00	41 420,99	Приключен Подготвителна помощ по ЕФМДР
Община Долна Митрополия	гр. Тръстеник	Изграждане на комбинирана мултифункционална спортна площадка	99 393,72	99 393,72	80 686,39	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	12 населени места	Доставка и монтаж на елементи на градската среда – пейки и кошчета за отпадъци в населени места	37 750,00	37 750,00	0,00	В изпълнение 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Иновативни здравно-социални услуги в община Долна Митрополия	637 050,18	637 050,18	127 410,04	В изпълнение ОПРЧР
Община Долна Митрополия	с. Рибен	Изграждане на съоръжение за туристическа атракция – макет на археологически обект „Римска крайпътна станция Ад Пугеа“	149 871,85	149 871,85	74 935,92	Сключен 7.5 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Подкрепа дейността на Звено за предоставяне на интегрирана социална услуга в общността и в домашна среда	499 976,80	499 976,80	493 238,21	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Предоставяне на топъл обяд на нуждаещи се в община Долна Митрополия	385 824,87	385 824,87	385 824,87	Приключен ОП Храни
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Интеграция на уязвими групи в община Долна Митрополия	576 359,24	576 359,24	576 359,24	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Интеграция на уязвими групи в община Долна Митрополия	273 043,60	273 043,60	273 043,60	Приключен ОПНОИР
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Патронажни грижи за независим и достоен живот	226 185,90	226 185,90	205 679,32	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Изграждане на спорна площадка в УПИ-Х, кв.33, гр. Долна Митрополия	96 571,64	96 571,64	137 734,84	Сключен 7.2 по ПРСР
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия, гр. Тръстеник	Реконструкция и благоустрояване на централни градски площи на гр. Долна Митрополия и гр. Тръстеник	740 171,90	740 171,90	716 783,53	Сключен 7.2 по ПРСР

Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Рекултивация и закриване на старо общинско депо за отпадъци в землището на гр. Долна Митрополия.	1 237 855,87	1 237 855,87	1 237 855,87	Приключен ОПОС
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Патронажни грижи за независим и достоен живот	202 776,99	202 776,99	202 776,99	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Патронажни грижи за независим и достоен живот	87 897,60	87 897,60	73 474,09	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	с. Брегаре, с. Горна Митрополия. Подем, с. Рибен	Изграждане на детски площадки в с. Горна Митрополия, с. Подем, с. Брегаре и с. Рибен	0,00	0,00	64 285,38	Прекратен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	с. Брегаре, с. Горна Митрополия. Подем, с. Рибен	Изграждане на детски площадки в с. Горна Митрополия, с. Подем, с. Брегаре и с. Рибен	229 523,80	229 523,80	114 761,88	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Предоставяне на топъл обяд на нуждаещи се в условията на COVID-19	220 036,52	220 036,52	220 036,52	Приключен ОП Храни
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Патронажни грижи + в община Долна Митрополия	260 034,60	260 034,60	260 034,60	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	с. Байкал	Изграждане на Посетителски център - с. Байкал	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.5 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	с. Байкал, с. Биволаре, с. Божурица, с. Комарево	Изграждане на спортни площадки за стрийт фитнес в с. Биволаре, с. Комарево, с. Божурица и с. Байкал	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	с. Байкал, с. Биволаре, с. Божурица, с. Комарево	Изграждане на спортни площадки за стрийт фитнес в с. Биволаре, с. Комарево, с. Божурица и с. Байкал	114 257,32	114 257,32	57 128,64	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	Долна Митрополия	Патронажни грижи + в община Долна Митрополия	142 452,87	142 452,87	142 452,87	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия, гр. Тръстеник	Изграждане на тенис кортове в гр. Долна Митрополия и гр. Тръстеник	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия,	Изграждане на тенис кортове в гр. Долна Митрополия	86 090,39	86 090,39	43 045,19	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Патронажни грижи + в община Долна Митрополия	75 056,27	75 056,27	75 056,27	Приключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Топъл обяд в община Долна Митрополия	515 373,94	515 373,94	422 754,88	Сключен ОПРЧР
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Грижа в дома в община Долна Митрополия	1 357 505,38	1 357 505,38	1 357 505,40	Приключен РЧР 2021-2027
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Укрепване на общинския капацитет в Община Долна Митрополия	84 455,99	84 455,99	84 455,99	Приключен РЧР 2021-2027

Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Рехабилитация и модернизация на системи за улично осветление	1 090 387,67	1 090 387,67	795 416,40	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.025
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление в 12 населени места в община Долна Митрополия	1 077 073,01	1 077 073,01	2277 567,68	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.028
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Утвърждаване на интеркултурното образование, чрез култура, наука и спорт в Община Долна Митрополия	499 828,00	499 828,00	99 965,60	В изпълнение Програма "Образование" 2021-2027
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Нови автобусни спирки в гр. Долна Митрополия, общ. Долна Митрополия	51 925,80	51 925,80	0,00	Сключен 7.2 на МИГ
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Изграждане на парково пространство с. Брегаре, община Долна Митрополия	79 999,98	79 999,98	0,00	Сключен 7.2 на МИГ
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Реконструкция, ремонт и повишаване на енергийната ефективност на СУ Е. Георгиев, Тръстеник	2 525 790,96	2 525 790,96	774 448,40	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.007
Община Плевен, Община Долна Митрополия	Долна Митрополия, Плевен	Интегриран воден цикъл Плевен - Долна Митрополия	0,00	0,00	78 399 889	Приключен ОПОС
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Ремонтни дейности, обновяване и оборудване на сградния фонд на общинска администрация с цел подобряване на енергийната ефективност	842 147,87	841 247,80	420 623,89	Сключен 7.2 от ПРСР
Община Долна Митрополия	гр. Долна Митрополия	Реконструкция, ремонт и повишаване на енергийната ефективност на сградата на Дом за стари хора в с. Горна Митрополия	1 655 436,21	1 655 436,21	1 287 876,20	В изпълнение НПВУ BG-RRP-11.010
ОУ Климент Охридски	с. Крушовене	Изграждане на Училищна STEM среда в ОУ "Климент Охридски"	60 499,74	60 499,74	22 568,69	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Св.св. Кирил и Методий	с. Ставерци	Концепция за изграждане на училищна STEM среда	181 753,35	181 753,35	33 849	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Св.св. Кирил и Методий	с. Горна Митрополия	Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОКС).	181 799,77	181 799,77	178 762,64	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015

ОУ Христо Смирненски	с. Ореховица	Концепция за изграждане на училищна STEM среда	176 255,08	176 255,08	19 953,62	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Христо Ботев	с. Божурица	Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС).	181 799,92	181 799,92	172 472,11	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Христо Ботев	с. Комарево	КОНЦЕПЦИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УЧИЛИЩНА STEM	60 512,71	60 512,71	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ПЕТРОВ 95-ЮРИ НЕНЧЕВ ЕООД	с. Рибен	Развитие на социално предприемачество	180 845,36	180 845,36	180 845,36	Приключен ОПРЧР
Петър Буров	гр. Тръстеник	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	9 779,00	9 779,00	9 779,00	Прекратен 6.3 от ПРСР
Петя Филипова	гр. Тръстеник	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 от ПРСР
Плевенчанка ЕООД	с. Горна Митрополия	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат от епидемичния взрив от COVID-19	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Приключен ОПИК
Плевенски Обществен Фонд Читалища	Белене, Долна Митрополия, Левски	Гражданско участие и публичен контрол в процеса на вземане на решения	74 726,92	74 726,92	74 726,92	Приключен Добро управление
ПОДЕМ-С ЕООД	с. Подем	Закупуване на земеделска техника	48 259,37	24 129,68	24 129,68	Сключен 4.1 чрез МИГ
P23 ООД	с. Рибен	Комбиниран проект за изграждане на локално съоръжение за съхранение (ЛСС) на електрическа енергия	1 343 180,00	671 590,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.032
СИ КО ООД	гр. Долна Митрополия	Закупуване на специализирано оборудване и софтуер за преработвателно предприятие за белене на слънчоглед	181 644,20	90 822,10	0,00	Сключен 4.2 от ПРСР Целеви прием
СИ КО ООД	гр. Долна Митрополия	Изграждане на противопожарно водоснабдяване и закупуване на оптична сортираща машина	389 646,07	194 823,03	194 823,03	Сключен 4.2 от ПРСР
СУ Васил Априлов	гр. Долна Митрополия	Изграждане на училищна STEM среда	252 442,57	252 442,57	90 743,73	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
СУ Евлоги Георгиев	гр. Тръстеник	Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС).	315 725,92	315 725,92	95 680,48	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015

Христо Даков	с. Брегаре	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 от ПРСР
Цветан Цветков	гр. Тръстеник	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 от ПРСР
Цветомир	с. Брегаре	Развитие на стопанство на млад фермер от Северозападна България	48 895,00	48 895,00	48 895,00	Сключен 6.1 по ПРСР
ЦЕКОВ 71 ЕООД	гр. Долна Митрополия	Закупуване на земеделска техника за стопанство	191 218,94	95 609,47	94 863,23	Сключен 4.1 по ПРСР
Църква Св. Успение Богородично	гр. Тръстеник	Инвестиции във възстановяване, реставрация и реконструкция	576 703,20	576 599	0,00	Сключен 7.6 по ПРСР
ЦЪРКВА СВ.ТРОИЦА	с. Комарево (общ. Долна Митрополия)	Инвестиции във възстановяване, ремонт, реконструкция и реставрация	573 756,53	573 710,31	0,00	Сключен 7.6 по ПРСР
ЧПК АРО ЕООД	гр. Тръстеник	Изграждане на локално съоръжение за съхранение на електроенергия	2 297 024,54	1 033 661,05	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.032
ЧПК АРО ЕООД	гр. Тръстеник	Изграждане на локално съоръжение за съхранение на електроенергия	2 564 679,88	1 282 339,93	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.032
88 бенефициента		135 проекта	45 323 480,90	32 192 362,17	95 640 405,73	28 приключени

Източник ИСУН август 2025 г.

4.2 Проекти реализирани на територията на община Долни Дъбник

През 2025 г. усвояването на средства от европейските програми и фондове в община Долни Дъбник показва отчетлив напредък спрямо предходната година. По данни на ИСУН, към август 2025 г. на територията на общината са сключени 112 договора с 80 бенефициента. Общата стойност на тези проекти възлиза на 42 988 338,29 лв., като договорената безвъзмездна финансова помощ е 29 787 051,77 лв.

В сравнение с 2024 г., когато по данни от предходния анализ са отчетени 97 договора на обща стойност 37 415 809,60 лв. и БФП в размер на 25 246 307,44 лв., се наблюдава ръст от 15 договора повече (+15,5%), както и увеличение на общата стойност с 5,57 млн. лв. (+14,9%) и на БФП с 4,54 млн. лв. (+18%). Това показва, че община Долни Дъбник продължава да затвърждава позициите си като активен бенефициент в рамките на програмния период. По данни от ИСУН се отчита, че към момента са отбелязани като приключени 14 проекта на територията на общината. В действителност обаче броят на реално приключилите и изцяло разплатени проекти е по-голям, тъй като по редица от тях средствата вече са напълно изплатени, но те все още се водят със статут „в изпълнение“

или „сключен договор“. Това показва, че част от административните отчети изостават спрямо реалното изпълнение на терен, което от своя страна означава по-добра фактическа степен на усвояване, отколкото е видимо в системата.

По отношение на секторната структура, най-голям дял заемат инфраструктурните проекти, реализирани основно от общината и свързани с подобряване на уличната и социалната среда. Значителна част от договорите са насочени и към земеделие и агробизнес, което е традиционно силен сектор за региона. Освен това се открояват и проекти в областта на културата и образованието, включително от местни читалища, които укрепват социалната кохезия и културния живот на общността.

Съпоставено с предходния период, може да се отбележи, че темповете на нарастване в община Долни Дъбник са сходни с тези в община Долна Митрополия, но с известни различия в профила на бенефициентите. Докато при Долна Митрополия доминират публичните проекти, при Долни Дъбник се наблюдава по-широко участие на частния бизнес и земеделските производители. Това показва по-балансирано усвояване на ресурсите между публичния и частния сектор.

От всички 112 договора, сключени на територията на община Долни Дъбник, общо 25 са на публичния сектор. Сред тях 14 са на самата община, един е на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“, а 10 проекта са реализирани от училища в населените места. Неправителственият сектор е представен от 6 проекта – един проект на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник, един на МИГ Поморие, по един проект на Туристическо дружество „Студенец“ и „Роботикслаб академи“, както и два проекта на местни читалища. Останалите 81 договора са сключени от представители на бизнеса, което потвърждава тенденцията за активност на частния сектор и засилен интерес към европейското финансиране. Така бизнесът заема доминираща позиция с над 72% от всички проекти в общината.

Проектите чрез МИГ на територията на община Долни Дъбник са 25, като 5 от тях са прекратени. Общата им стойност възлиза на 2 622 760,5 лв., от които 1 872 927,05 лв. са безвъзмездна финансова помощ. Реално изплатените средства към момента са 810 123,54 лв., което представлява 43,2% от договорената БФП. Макар дялът на тези проекти спрямо всички договорени средства в общината да е сравнително ограничен, те имат важно значение за местното развитие, тъй като подкрепят както бизнеса, така и

неправителствения сектор и допринасят за подобряване на инфраструктурата, социалните услуги и културните инициативи.

Таблица 12 Проекти на територията на община Долни Дъбник

Бенефициент	Населено място	Наименование на проекта	Обща стойност	БФП	Реално изплатени суми	Статус
А1 България ЕАД	гр. Долни Дъбник, с. Горни Дъбник, с. Крушовица (общ. Долни Дъбник), с. Ореховица, с. Гривица	Изграждане на модерна и сигурна цифрова инфраструктура на територията на Северозападен район	0,00	0,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-7.008
ВАЛЕО ТРАНС ЕООД	гр. Долни Дъбник	Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за COVID-19	50 000,00	50 000,00	50 000,00	Приключен ОПИК
ВЕДА ООД	гр. Долни Дъбник	Внедряване на нова технология и подобряване на енергийната ефективност	1 113 612,78	556 806,36	555 683,30	Сключен 4.2 по ПРСР
Веджи Фрост ООД	гр. Долни Дъбник	Подпомагане на организация на производители	391 441,06	391 441,06	342 751,88	Сключен Мярка 9 от ПРСР
ИЗИ ТАНК - ПЛЕВЕН ЕООД	гр. Долни Дъбник	Изграждане на склад към мелница за царевичен грис гр. Долни Дъбник	199 965,47	99 982,73	99 982,73	Сключен 4.2 чрез МИГ
ИЗИ ТАНК - ПЛЕВЕН ЕООД	гр. Долни Дъбник	Модернизация на съществуваща мелница за царевичен грис	723 649,04	361 846,02	361 846,01	Сключен 4.2 по ПРСР
КАМЕЛИЯ - ВАСИЛ ГЕТОВ 1 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Изграждане на склад и купуване на оборудване за повишаване безопасността на съхранение	390 390,21	195 195,10	195 195,09	Сключен 5.1 по ПРСР
КАМЕЛИЯ - ВАСИЛ ГЕТОВ 1 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Закупуване на машини и оборудване за хранителен блок към съществуваща животновъдна ферма	0,00	0,00	0,00	Прекратен 4.1 по ПРСР
КАМЕЛИЯ-ВАСИЛ ГЕТОВ 2 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Изграждане на работилница за ремонт и техническо обслужване на автомобили, трактори и земеделска техника	796 877,78	391 160,00	391 159,99	Сключен 6.4.1 по ПРСР
КАМЕЛИЯ - ВАСИЛ ГЕТОВ 1 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Внедряване на нови продукти, процеси, технологии и оборудване за отглеждане на овце	1 953 666,94	976 833,46	563 831,23	Сключен 4.1 по ПРСР
КАМЕЛИЯ - ВАСИЛ ГЕТОВ 1 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Закупуване на иновативна земеделска техника	990 000,00	495 000,00	495 000,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
КАМЕЛИЯ - ВАСИЛ ГЕТОВ 1 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Доставка и монтаж на напоителна инсталация, предназначена за отглеждане на зърнени	874 748,00	437 374,00	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР

		култури за нуждите на собствена овцеферма				
КАМЕЛИЯ-ВАСИЛ ГЕТОВ 2 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Закупуване на напоителни инсталации, насочени към повишаване на ефективността при потреблението на вода	878 957,00	439 478,50	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР
КАМЕЛИЯ - ВАСИЛ ГЕТОВ 2 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Инвестиции в мобилни напоителни системи чрез дъждуване и оборудване, въвеждане на иновативни технологии за растениевъдство	1 955 786,00	977 893,00	977 893,00	Сключен 4.1 по ПРСР
АГРИЙН ЕООД	гр. Долни Дъбник	Закупуване на земеделска техника за нуждите на земеделското стопанство при отглеждането на зеленчуци	555 282,62	277 641,30	277 641,30	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
АЛМАНИЯ ЕООД	с. Горни Дъбник	Инвестиции за модернизиране на земеделско стопанство	415 243,59	207 621,76	207 621,76	Сключен 4.1 от ПРСР
АЛМАНИЯ ЕООД	с. Горни Дъбник	Инвестиции в напояване в земеделското стопанство	203 102,55	101 551,27	0,00	Сключен 4.1 от ПРСР
БГ СЮРПРИЗ ЕООД	гр. Долни Дъбник	Инвестиции в земеделското стопанство	760 600,00	380 300,00	380 300,00	Сключен 4.1 от ПРСР
БЕЛМОНДО ЕООД	гр. Долни Дъбник	Изграждане на системи за съхранение на енергия в Белмондо ЕООД	443 000,00	221 500,00	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-4.032
БИО АРТИСТ ЕООД	с. Садовец	Цех на преработка на биологични плодове и шипки	0,00	0,00	0,00	Прекратен 4.2 от ПРСР
Геновева Иванова	с. Горни Дъбник	Стартова помощ за развитие на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
Геновева Иванова	с. Горни Дъбник	Закупуване на култиватор за окопни култури, по-ефективно използване на ресурсите	14 160,00	8 496,00	8 496,00	Сключен 4.1 на ПРСР
Георги Михайлов	гр. Долни Дъбник	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	9 779,00	Сключен 6.3 по ПРСР
ГЕРАДА ООД	с. Горни Дъбник	Изграждане на предприятие за преработка на пчелен мед	0,00	0,00	0,00	Прекратен 4.2 по ПРСР
ГЕРАДА ООД	с. Горни Дъбник	Инвестиции във Фотоволтаична централа за собствени нужди и закупуване на оборудване	0,00	0,00	0,00	Прекратен 4.2 по ПРСР
Гергана Гатова - Маринова	с. Садовец	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
ДАРИНА 111 ООД	с. Садовец	Технологична и екологична модернизация на оранжерийното производство	660 410,00	330 205,00	330 205,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
Денис Рачев	с. Бъркач	Повишаване на конкурентоспособността и био сигурността в животновъдно стопанство	647 700,00	323 850,00	323 850,00	Сключен 4.1 по ПРСР

Денислав	гр. Долни Дъбник	Отглеждане на пчелни семейства	0,00	0,00	19 558,00	Прекратен 6.3 по ПРСР
ДЖИ ПИ ЕМТИ ЕООД	гр. Долни Дъбник	Създаване на образователно-тренировъчен център	150 000,00	112 500,00	0,00	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
ДЖОМАН ЕООД	гр. Долни Дъбник	Подкрепа на местния бизнес, чрез инвестиции в специализирани строителни услуги	149 000,00	111 600,00	111 600,00	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
ДЖОМАН ЕООД	гр. Долни Дъбник	Постигане на устойчиво развитие, чрез въвеждане на нови бизнес услуги	149 500,00	112 125,00	0,00	В изпълнение 6.4.1 чрез МИГ
ДЗЗД Български овощни сортове 2020	Елена, София, Тервел, Хасково, Ветрен Николаево, Садовец	Изпитване на отбрани хибриди и внедряване на иновативни овощни сортове, създадени от Институт по земеделие – Кюстендил	83 588,80	83 588,80	348 491,51	В изпълнение 16.1 по ПРСР (ЕПИ)
Димитър Стоянов	с. Крушовица	Инвестиции в технологична и екологична модернизация на животновъдно стопанство	220 560,00	110 280,00	110 280,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
Димитър Стоянов	с. Крушовица	Повишаване на конкурентоспособността в животновъдно стопанство	286 100,00	143 050,00	143 050,00	Сключен 4.1 по ПРСР
ЕТ АГРОИНВЕСТ-БОЯН НЕЧЕВ	с. Садовец	Закупуване на земеделска техника	429 123,26	214 561,62	214 561,62	Сключен 4.1 по ПРСР
ЕТ Аква Консулт – Николай Христов	гр. Долни Дъбник	Закупуване на сонда и внедряване на фотоволтаична система за собствени нужди	149 550,00	109 991,25	0,00	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
ЕТ БУЛГАРИ Вяра Михайлова	гр. Долни Дъбник	Изграждане на автосервиз в УПИ X-88, кв.14 по плана на Долни Дъбник	867 313,22	391 160,00	0,00	В изпълнение 6.4.1 по ПРСР
ЕТ КАЛЕЙСКИ - РУМЕН ПЕНКОВ	с. Горни Дъбник	Инвестиции в технологична и екологична модернизация	84 373,50	42 186,74	42 186,74	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЕТ МИРЕНА 99 - ЛЮБОМИР ВАСИЛЕВ	гр. Долни Дъбник	Инвестиции в земеделското стопанство	1 922 739,98	961 369,99	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР
ЕТ МИРЕНА 99 - ЛЮБОМИР ВАСИЛЕВ	гр. Долни Дъбник	Закупуване на земеделска техника за отглеждането на зеленчуци	698 706,90	349 353,43	349 353,43	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЕТ МИРЕНА 99 - ЛЮБОМИР ВАСИЛЕВ	гр. Долни Дъбник	Изграждане на автоматизирани поливни инсталации за напояване на съществуващи зеленчукови култури	411 498,00	205 749,00	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР
ЕТ УНИВЕРСУМ РУМЕН ЯНЧЕВ	гр. Долни Дъбник	Внедряване на система за автоматизирано измиване, претегляне, сортиране ,пакетиране и съхранение на дини, пъпеша и главесто зеле.	443 800,00	221 900,00	0,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЕТА - ЖЕЛЕВА ЕООД	с. Горни Дъбник	Повишаване на капацитета на ЕТА - ЖЕЛЕВА ЕООД	140 000,00	84 000,00	894 162,00	Приключен ОПИК
ЗП Анатоли Гергов	с. Садовец	Закупуване на земеделска техника	393 000,00	196 500,00	196 500,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004

ЗП Ангел Ангелов	с. Горни Дъбник	Закупуване на земеделска техника за автоматизиране на работните процеси	203 637,00	101 818,50	101 818,50	Сключен 4.1 по ПРСР
ЗП Денис Мирославов Рачев	с. Бъркач	Модернизация на животновъдно стопанство чрез инвестиции в иновации и опазване на околната среда	141 000,00	70 500,00	0,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЗП Галина Мирчева	с. Градина	Закупуване на техника и оборудване за технологична и екологична модернизация при отглеждане на млекодайни овце	756 944,23	378 472,10	0,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЗП Цветомир Василев Нечев	с. Садовец	Повишаване конкурентоспособността на земеделско стопанство	148 800,00	74 400,00	74 400,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
ЗП Цветомир Василев Нечев	с. Садовец	Инвестиции в технологична и екологична модернизация на биологично стопанство	373 500,00	186 750,00	0,00	Сключен НПВУ BG-RRP-6.004
ЗП Чавдар Христов	гр. Долни Дъбник	Закупуване на земеделска техника	253 351,13	126 675,56	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР
ЗС Детелина Николаева	с. Крушовица	Стартова помощ за развитие на земеделско стопанство	48 895,00	48 895,00	48 895,00	Сключен 6.1 по ПРСР
ЗС Емануил Славков	с. Крушовица	Закупуване на метеорологична станция за стопанство при отглеждането на сливи	29 337,00	29 337,00	9 779,00	Сключен 6.3 по ПРСР
Изпълнителна агенция „Борба с градушките“	гр. Долни Дъбник, гр. София, гр. Шумен	Усъвършенстване и разширяване на системата за ранно откриване и превенция на неблагоприятни климатични явления	1 390 500,00	1 112 400,00	1 830 177,85	Сключен 5.1 по ПРСР
ИЛИОН ИМ ЕООД	с. Градина	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат на COVID-19	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Приключен ОПИК
Илиян Николаев	с. Горни Дъбник	Стартова помощ за млад земеделски стопанин	48 895,00	48 895,00	24 447,50	Сключен 6.1 по ПРСР
ИПИС ЕООД	гр. Долни Дъбник	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат на COVID-19	3 818,18	3 818,18	3 818,18	Приключен ОПИК
Калинка Ангелова	с. Градина	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
МАКС АГРО ВВ ЕООД	гр. Долни Дъбник	Изграждане на садкова инсталация за интензивно отглеждане на риба в яз. Долни Дъбник	1 040 584,78	520 292,39	0,00	В изпълнение ПМДР
МАРИЯ 777 ЕООД	гр. Долни Дъбник	Създаване на добавена стойност на местния бизнес, чрез инвестиции в специализирани строителни услуги	123 838,33	92 878,68	92 878,68	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
Мартин Ангелов	с. Горни Дъбник	Стартова помощ за млад земеделски стопанин	47 895,00	47 895,00	24 447,50	Сключен 6.1 по ПРСР
МИГ Долна Митрополия Долни Дъбник	Долна Митрополия Д. Дъбник	Подготвителни дейности по разработване на Стратегия за BOMP	0,00	0,00	41 178,98	В изпълнение 19.1 по ПРСР

МИГ Поморие	Б. Слатина, Върбица, Д. Митрополия, Д. Дъбник, Котел, Поморие, Сунгурларе	INNRETE Полуси на иновации в селските общности	3 914,00	3 914,00	264 395,76	В изпълнение 19.3 по ПРСР за сътрудничество
МИТКА КРЪСТЕВА ЕООД	гр. Долни Дъбник	Закупуване на техника за напояване в стопанство в гр. Долни Дъбник, общ. Долни Дъбник, обл. Плевен	149 900,00	74 950,00	0,00	В изпълнение 4.1 чрез МИГ
НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ ЕАД	гр. Долни Дъбник	Реконструкция и модернизация на участък от канал М1 ГВНС Напоителна система „Голяма Витска” в землището на с. Садовец	3 692 891,98	3 692 891,98	1 738 265,10	Сключен ПРСР целиви прием BG06RDNP001- 4.016
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ ИЛИЯ БЕШКОВ - 1898	гр. Долни Дъбник	Опознаване и популяризиране на местното културно наследство и повишаване на общественя интерес към него, чрез въвеждане на иновативен подход за представяне на културните ценности	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.02 чрез ВОМР
Народно читалище Илия Бешков-1898 НЧ	гр. Долни Дъбник	Спортните танци – иновативен подход за спорт, танци, изкуство, творческа изява и физическа култура сред младежката общност	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.02 чрез ВОМР
НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ"	гр. Долни Дъбник	"Природоизследователи в действие"	136 350,00	136 350,00	64 991,30	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
НОВОТИКА 95 АД	с. Крушовица	Развитие на управленския капацитет чрез въвеждане на ERP система за управление на бизнес процесите в предприятието	554 650,00	388 255,00	384 914,12	Приключен ОПИК
Община Долни Дъбник	Долни Дъбник	Център за почасово предоставяне на услуги в домашна среда	459 784,26	459 784,26	413 438,54	Приключен ОПРЧР
Община Долни Дъбник	Долни Дъбник	Обучение и заетост за неактивните младежи на община Долни Дъбник	386 417,87	386 417,87	348 882,95	Приключен ОПРЧР
Община Долни Дъбник	Долни Дъбник	Грижа за децата на община Долни Дъбник	844 422,61	844 422,61	844 422,61	Приключен ОПРЧР
Община Долни Дъбник	гр. Долни Дъбник	Изграждане, благоустрояване и обновяване на площ за широко обществено ползване – парк	722 864,11	722 864,11	653 049,94	Сключен 7.2 по ПРСР
Община Долни Дъбник	Долни Дъбник	Рекултивация на депо за твърди битови отпадъци в гр. Долни Дъбник	2 227 521,54	2 227 521,54	2 227 521,54	Приключен ОПОС
Община Долни Дъбник	гр. Долни Дъбник	Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на сградата на ПГ по селско стопанство Проф. Иван Иванов	727 767,02	727 767,02	718 979,49	Сключен 7.2 по ПРСР

Община Долни Дъбник	с. Крушовица	Изграждане на спортна площадка в село Крушовица	109 362,89	109 362,89	51 341,32	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долни Дъбник	с. Садовец	Реконструкция и рехабилитация на площад и прилежащите му улици в село Садовец	105 690,28	105 690,28	105 314,31	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долни Дъбник	гр. Долни Дъбник	Изграждане на спортна площадка в град Долни Дъбник	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.2 чрез МИГ
Община Долни Дъбник	гр. Долни Дъбник	Грижа в дома в Община Долни Дъбник	675 800,90	675 800,90	675 800,90	Приключен РЧР 2021-2027
Община Долни Дъбник	гр. Долни Дъбник	Укрепване на общинския капацитет в изпълнение новите изисквания за социални услуги	50 553,00	50 553,00	45 112,16	В изпълнение РЧР 2021-2027
Община Долни Дъбник	с. Садовец	Изграждане еко пътека при село Садовец	131 475,49	131 475,49	0,00	Сключен 7.5 чрез МИГ
Община Долни Дъбник	с. Горни Дъбник	Реконструкция на спортна площадка на ОУ Св. Св. Кирил и Методий	144 651,94	144 651,94	0,00	Сключен 7.2 чрез МИГ
Община Долни Дъбник	гр. Долни Дъбник	Реконструкция площад – предблоково пространство	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.2 чрез МИГ
ОВЦЕФЕРМА НИНОВИ ООД	гр. Долни Дъбник	„Повишаване на конкурентоспособността на овцеферма, част от територията на МИГ Долна Митрополия - Долни Дъбник“	143 678,12	71 839,06	0,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
ОУ Неофит Рилски	с. Градина	Изграждане на STEM среда и високо технологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС)	181 755,51	181 755,51	33 849,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Св. св. Кирил и Методий	с. Петърница	Изграждане на STEM среда и високо технологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС)	181 795,99	181 795,99	179 381,93	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Св. св. Кирил и Методий	с. Горни Дъбник	Изграждане на училищна STEM среда	181 294,48	181 294,48	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Св. св. Кирил и Методий	с. Крушовица	"STEMWave: Преобразяване на училищната образователна среда в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“	181 779,40	181 779,40	48 854,16	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ОУ Христо Ботев	с. Садовец	Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС).	181 799,81	181 799,81	179 753,66	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
Паола Кръстева	с. Петърница	Стартова помощ за млад земеделски стопанин	48 895,00	48 895,00	48 895,00	Сключен 6.1 по ПРСР
ПЕТКОВИ-70 ООД	гр. Долни Дъбник	Система за дъждуване на насаждения от царевица с площ 122,01дка, находящи се в землището на гр. Долни Дъбник, общ. Долни Дъбник, обл. Плевен, ПИ с идентификатор: 22407.190.1“	180 050,00	90 025,00	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР

Петя Мюмюн	гр. Долни Дъбник	Стартова помощ за развитието на малкото стопанство на Петя Мюмюн	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
ПРОВОКАТОР ЕООД	гр. Долни Дъбник	Създаване на информационно-технологичен център	150 000,00	112 500,00	0,00	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
ПГСС Професор Иван Иванов	гр. Долни Дъбник	Изграждане на училищна STEM среда и ВОСКС	252 105,62	252 105,62	249 139,56	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
Радослав Исаев	с. Горни Дъбник	Развитие на стопанство в землището на с. Горни Дъбник, с отглеждане на дини, пъпеши и зеле	0,00	0,00	19 558,00	Прекратен 6.3 по ПРСР
Роботикслаб Академи Сдружение	гр. Долни Дъбник	Съхранение на културно-историческото наследство през погледа на дигиталните деца	21 888,98	21 888,98	0,00	Сключен 7.02 чрез МИГ
РОЗИТА - 98 ООД	с. Горни Дъбник	Въвеждане на нова екологична технология за отглеждане на зеленчуци, чрез закупуване на тръбно-ролкова поливна система за напояване	148 950,00	74 475,00	74 475,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
РОЗИТА - 98 ООД	с. Горни Дъбник	Инвестиции в напоителни инсталации за отглеждане на селскостопански култури	485 625,00	242 812,50	0,00	Сключен 4.1 по ПРСР
Румяна Йотова	с. Горни Дъбник	Стартова помощ за развитието на малко стопанство	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
С.Б. - БОГДАНОВ ЕООД	гр. Долни Дъбник	Създаване на нов бизнес в областта на специализираните строителни дейности	148 090,00	111 067,50	111 067,50	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
С.Б. - БОГДАНОВ ЕООД	гр. Долни Дъбник	Подобряване конкурентоспособността, чрез разширяване на дейността на „С.Б.-БОГДАНОВ“ ЕООД	149 979,00	112 484,25	0,00	Сключен 6.4.1 чрез МИГ
Туристическо дружество „Студенец“	с. Садовец	Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура	0,00	0,00	0,00	Прекратен 7.5 чрез ВОМР
Силвия Исаева	с. Горни Дъбник	Развитие на стопанство за отглеждане на зеленчуци - домати, пипер и краставици	29 337,00	29 337,00	29 337,00	Сключен 6.3 по ПРСР
СОЛАР ДИЗАЙН ПЛЕВЕН ООД	гр. Плевен, гр. Русе, гр. София, с. Крушовица	Разработване на иновативна услуга по архитектурно-инженерно проектиране и обследване на ВЕИ	0,00	0,00	383 283,46	Приключен ОПИК
СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"	гр. Долни Дъбник	Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС) в СУ"Христо Ботев", гр. Долни Дъбник	181 767,04	181 767,04	95 870,52	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ТАСИ ООД	гр. Долни Дъбник	Подкрепа за средни предприятия за	150 000,00	150 000,00	150 000,00	Приключен ОПИК

		преодоляване на последствия от COVID-19				
ТАСИ ООД	гр. Долни Дъбник	Технологична модернизация в предприятието	1 304 400,00	651 775,00	651 775,00	Приключен НПВУ BG-RRP-3.004
Христо Манолов	с. Садовец	Закупуване на техника за повишаване на производителността, ефективно използване на ресурсите при отглеждането на овощна градина на млад фермер	148 440,00	89 064,00	89 064,00	Сключен 4.1 чрез МИГ
Център за специална образователна подкрепа Леда Милева	гр. Долни Дъбник	Осигуряването на цялостен обновен облик чрез ремонт, рехабилитация и модернизация на сградата на общезитието	1 833 343,14	1 833 343,14	687 526,31	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.011
Център за специална образователна подкрепа Леда Милева	гр. Долни Дъбник	Изграждане на Училищна STEM среда	179 535,15	179 535,15	0,00	В изпълнение НПВУ BG-RRP-1.015
ЯЦИН - ТРАНС ООД	гр. Долни Дъбник	Преодоляване недостига на средства и липсата на ликвидност, настъпили в резултат от епидемичния взрив от COVID-19	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Приключен ОПИК
80 бенефициента		112 проекта	42 988 338,29	29 787 051,77	22 174 515,92	14 приключени

Източник ИСУН август 2025 г.

5. Социално-икономически характеристики и ключови предизвикателства пред територията

5.1 Икономическо и демографско развитие на Северозападен район и област Плевен

МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник попада в териториалния обхват на Северозападния район за планиране (NUTS 2), който трайно остава най-слабо развитият в социално-икономическо отношение в България. Районът обхваща областите Видин, Враца, Монтана, Ловеч и Плевен и концентрира приблизително 10% от населението на страната, но генерира едва около 6,9% от националния брутен вътрешен продукт. Това несъответствие между демографската тежест и икономическия принос очертава дълбоки регионални дисбаланси.

По данни на НСИ, БВП на човек от населението в Северозападния район през 2023 г. е 19 117 лв., което представлява около 65–70% от средното за страната (28 733 лв.) и по-малко от една трета от нивата в София (61 883 лв.). Това поставя района на дъното на националната класация и сред водещите най-бедни региони в Европа. Изоставането е

комплексно и се дължи както на структурни проблеми, така и на географската периферност, демографската криза и ограничената инвестиционна активност.

Структурата на създаваната добавена стойност в Северозападния район подчертава сравнително ниска продуктивност и доминиращ дял на услугите – около 56% от БДС, при ~37% индустрия и ~7% селско стопанство (2023). Тази структура е различна от по-индустриализираните южни райони и корелира с по-ниска обща икономическа плътност.

Област Плевен, в която са разположени общините Долна Митрополия и Долни Дъбник, е най-голямата в Северозападния район по население и икономическа тежест. Въпреки това тя споделя основните предизвикателства на региона – отрицателен естествен прираст, високи нива на емиграция, по-ниска заетост и доходи спрямо средните за страната. Според данните на НСИ, през 2023 г. средният годишен доход на лице от домакинство в област Плевен е 8 260 лв., при средно за страната 9 273 лв.; равнището на безработица е по-високо от средното за България, а икономическата активност на населението в трудоспособна възраст остава по-ниска.

Въпреки тези негативни тенденции, област Плевен се откроява и като един от водещите бенефициенти на публични инвестиции в Северозападния район. През последните години на територията на областта са вложени над 895 млн. лв. европейски средства по линия на оперативните програми. Чрез тях са реализирани значими проекти в инфраструктурата, социалната сфера и местното предприемачество, които играят ключова роля за смекчаване на демографския и икономическия натиск.

За общините Долна Митрополия и Долни Дъбник европейското финансиране, вкл. чрез подхода WOMP, е особено важно. То позволява реализация на проекти в ключови сфери – подобряване на социалната и образователната инфраструктура, подкрепа за местни производители и микро и малки предприятия, както и инициативи за съхранение на природното и културното наследство. Именно тези инвестиции са фактор за задържане на населението и създаване на по-благоприятна среда за развитие на местната икономика.

5.2 Демографски характеристики - население, миграция, застаряване

Територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник се намира в област Плевен, където демографските тенденции през 2024 г. остават неблагоприятни и се характеризират с продължаващо намаление на населението, застаряване и отрицателни

стойности както на естествения, така и на механичния прираст. Към 31.12.2024 г. населението на област Плевен възлиза на 215 326 души, което представлява спад от приблизително 1,2% на годишна база. Делът на лицата на 65 и повече години достига 28,6% (61 489 души), а средната възраст на населението е около 47,5 години. Възрастовата структура е неблагоприятна от гледна точка на възпроизводството на работната сила и повишава натиска върху системите за здравни и социални услуги. Урбанизационният профил на областта е преобладаващо градски (около 67,5% градско срещу 32,5% селско население), но в рамките на МИГ съотношението „град–село“ е различно и определя специфични потребности на местно ниво.

В границите на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник към 31.12.2024 г. община Долна Митрополия има 15 866 жители, а община Долни Дъбник — 9 509 жители. Сборно територията на МИГ концентрира приблизително 25,4 хил. души, или около 11,8% от населението на област Плевен. На градско равнище населението е съсредоточено в трите градски центъра: гр. Долна Митрополия — 2 597 души, гр. Тръстеник — 3 535 души и гр. Долни Дъбник — 3 516 души. Това означава, че в рамките на МИГ приблизително 38% от населението живее в градовете (около 9 648 души), докато около 62% са в селата (приблизително 15 727 души). Тази вътрешна пространствена структура е индикатор за по-ниска степен на урбанизация в сравнение със средната за областта и предполага по-високи единични разходи за предоставяне на публични услуги, по-голяма пространствена разпръснатост и необходимост от мобилни или децентрализирани форми на социални, здравни и административни услуги.

Естественият прираст в област Плевен остава отчетливо отрицателен. През 2024 г. населението намалява с приблизително 2 390 души единствено в резултат на разликата между раждаемост и смъртност. Същественото по мащаб отрицателно естествено движение формира демографска пирамида, която се „премества“ към по-високите възрастови групи и поддържа относително нисък дял на децата - около 13,1% от населението в областта е под 15 години към края на 2024 г. В този контекст перспективите за естествено възпроизводство на трудовия потенциал са ограничени, а нуждите от услуги за възрастни хора — нарастващи. На територията на МИГ ситуацията следва общата областна динамика, като селата са по-засегнати от редуцираните раждаемост и висока смъртност, което се отразява в намаляваща численост и застаряване на малките общности.

Механичният прираст също има негативен знак. През 2024 г. за област Плевен се отчита отрицателен коефициент на механичен прираст (около $-0,8\%$), което означава, че нетният ефект от вътрешни и външни миграционни процеси остава допълнително свиващ за населението. На територията на МИГ това се материализира в продължаващо изтичане на млади и икономически активни хора към по-големи регионални центрове — на първо място Плевен, а в перспектива и София — както и в трайна външна миграция към други държави. Ежедневното пътуване към областния център частично компенсира ограничените локални възможности за заетост, но създава зависимост от външни пазари на труда и не води само по себе си до трайно задържане на населението в общината.

Застаряването на населението е обща характеристика на двете общини, но е по-изразено в селските райони, където достъпът до специализирани медицински услуги, обществен транспорт и инфраструктура е по-ограничен. Комбинацията от висок дял на хора на 65+ години, нисък дял на децата под 15 години (13,1%) и отрицателна миграционна динамика формира комплекс от рискове - свиваща се база на работната сила, по-ниска икономическа активност, по-слабо търсене на иновативни услуги и по-голямо относително натоварване върху местните бюджети и програми за социална подкрепа. Тези фактори влияят пряко върху перспективите за устойчиво развитие, включително върху способността на територията да привлича и задържа инвестиции, да създава работни места с по-висока добавена стойност и да поддържа качествени публични услуги в малките населени места.

Демографският профил на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник се определя от три взаимосвързани процеса — намаляващо население, отрицателна миграционна динамика и ускорено застаряване. Тази конфигурация изисква целенасочени интервенции по линия на СВOMP, насочени към задържане и развитие на човешкия капитал, подобряване на достъпа до услуги и адаптиране на инфраструктурата към разпръснат модел на населяване. От практическа гледна точка това означава подкрепа за младежка заетост и предприемачество, мерки за привличане и задържане на специалисти в ключови публични сектори, развитие на мобилни и дигитални услуги в социалната и здравната сфера и инвестиции в малка по мащаб, но широко достъпна социална и образователна инфраструктура. Подобни мерки са необходими, за да се смекчат неблагоприятните демографски тенденции и да се създадат условия за устойчиво социално-икономическо развитие на територията.

5.3 Икономически показатели - БВП, БДС, доходи, заетост и безработица

Северозападния район остава най-слабият по икономически показатели в страната. По данни на НСИ регионалният БВП на Северозападния район е 12 765 млн. лв., а БВП на човек достига 19 117 лв. при 28 733 лв. средно за страната (т.е. приблизително две трети от националното равнище). Структурата на брутната добавена стойност (БДС) в района е силно доминирана от услугите и индустрията - около 56% услуги (6 316 млн. лв.), ~37% индустрия (4 110 млн. лв.) и ~7% аграрен сектор (768 млн. лв.) при БДС общо 11 193 млн. лв. Сравнението с националната структура показва, че дялът на аграрния сектор в Северозападния район е над два пъти по-висок от този на страната (около 3% аграрен дял на национално ниво), което е индикатор за по-силна специализация в първичното производство и по-ниска обща производителност.

Икономическият профил на област Плевен – най-голямата по население и икономическа активност в Северозапада – концентрира значима част от регионалната заетост и добавена стойност, но остава под средните за страната равнища по ключови доходни и трудови показатели. По последни налични данни на НСИ средната брутна месечна работна заплата в област Плевен през I трим. 2025 г. е 1 934 лв. при 2 443 лв. за страната (разлика от –509 лв.) и 3 386 лв. за София. Секторното разпределение на наетите лица очертава силно присъствие на публично финансирани дейности и традиционни отрасли - „Хуманно здравеопазване и социална работа“ – 21,2% от наетите, „Преработваща промишленост“ – 21,1%, „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 14,7%, „Образование“ – 10,4%. Към края на март 2025 г. наетите лица в областта са 59,8 хиляди, като на годишна база се наблюдават умерени изменения по отделни дейности. Тези данни очертават трудов пазар със съществен дял на индустрията и публичните услуги и със заплащане, осезаемо по-ниско от средното за страната, което влияе върху привлекателността на областта за висококвалифицирани кадри.

През 2024 г. коефициентът на заетост (15–64 г.) в Северозападния район е 63,5% при 70,9% средно за страната. В по-динамичните райони стойностите са по-високи – Североизточен 74,1%, Югозападен 73,8%, Югоизточен 70,6%, а Северен централен и Южен централен са по 69,0%. Това потвърждава по-ниската интензивност на пазара на труда в Северозапада спрямо останалите райони. Заетостта на населението (15–64 г.) през 2024 г. е 70,5% в област Плевен, което е изключително близо до средната за България. На пръв поглед това изглежда като положителен резултат - показва, че независимо от демографските и икономическите предизвикателства, населението в трудоспособна възраст в областта успява да се включи активно в пазара на труда. Когато

разгледаме в детайл, става ясно, че този процент се постига на фона на намаляващ контингент в трудоспособна възраст (54,72% от общото население в областта). С други думи, макар и относителната заетост да е висока, абсолютният брой на заетите лица намалява, защото самият брой хора в активна възраст намалява. Това означава, че натискът върху икономиката остава голям - по-малко работоспособни хора трябва да издържат по-голям дял зависимо население (деца и възрастни). Това изостря предизвикателството пред социалната система и ограничава възможностите за икономическо разширяване. В същото време, високата заетост може да се разглежда и като индикатор за ефективността на програмите за заетост, общинските и държавни инициативи, включително мерки по СВOMP, които подкрепят малкия бизнес, неземеделските дейности и местните услуги.

Паралелно с това коефициентът на безработица в Северозападния район за 2024 г. е отново водещ, като достига 9,7% (население 15+), повече от двойно над средния за страната 4,2%, което подчертава структурните различия в заетостта и качеството на работните места между районите. На областно равнище Плевен е с 8,4% безработица, което е под средното за Северозапада, но значително над националното ниво, броят на безработните в областта е 8,7 хил. души. Тази конфигурация показва относително по-умерен натиск върху местния пазар на труда в сравнение с останалите области от Северозапада, но все пак очертава системно изоставане спрямо националните равнища.

Структурата на бизнеса допълнително обяснява динамиката на доходите и производителността. В област Плевен микропредприятията (до 9 наети) формират 93,6% от всички нефинансови предприятия през последната референтна година, докато предприятията със 50–249 наети и 250+ наети са съответно едва 0,8% и 0,2%. В такава структура средните нива на заплащане и производителност обичайно са по-ниски поради ограничен достъп до капитал, технологии и външни пазари, както и по-слаби вътрешни капацитети за иновации и растеж. През 2023 г. икономическата активност на нефинансовите предприятия в област Плевен, измерена чрез добавената стойност по факторни разходи, възлиза на приблизително 1,70 млрд. лв. (сумарно по всички общини на областта). Над две трети от тази стойност се концентрират в община Плевен (1 157,7 млн. лв.), следвана от Кнежа (173,5 млн. лв.) и Червен бряг (122,5 млн. лв.), докато в Долна Митрополия (45,3 млн. лв.) и Долни Дъбник (45,1 млн. лв.) икономическият обем е по-умерен.

От гледна точка на динамиката, 2024 г. и началото на 2025 г. не носят фундаментален пробив в разликите между Северозападния и останалите райони - безработицата остава

най-висока в страната, а заетостта – най-ниска сред районите. Същевременно заплатите в област Плевен се увеличават (13,8% през първото тримесечие на 2025 г.), но въпреки това остават по-ниски от средните за страната. Това показва, че ръстът е по-скоро резултат от инфлацията и процеса на догонване, отколкото от реална промяна и развитие в структурата на местната икономика. Основните сектори в областта са здравеопазване и социални дейности, образование и преработваща промишленост. Т.е. около Плевен като областен център се развиват дейности, подпомогнати от предимствата на поголемия град – повече работни места, услуги и институции – докато в периферията, включително на територията на МИГ, заетостта е по-силно насочена към земеделие и използване на местни ресурси.

Изводите за територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник са еднозначни. Местната икономика е функционално зависима от областния център Плевен за заетост, квалификация и услуги с висока добавена стойност, докато локалната структура на предприятията е доминирана от микро- и малки фирми, често с ограничен капитал и потенциал за иновации. Нивата на безработица и заетост отразяват регионалната картина – по-ниска заетост и по-висока безработица спрямо националните показатели – докато средните заплати остават под средното за страната, с последици за задържането на млади и квалифицирани хора. При тези условия проектите от СВОМР трябва да са насочени към повишаване на производителността и разнообразяване на местната икономика - насърчаване на технологично обновление и енергийна ефективност в микропредприятията; достъпна дигитализация и по-добра логистика за включване във веригите на стойността; целеви мерки за умения и квалификация, синхронизирани със структурата на търсене (преработваща промишленост, агро-храни, логистика, здравеопазване/социални услуги); подкрепа за къси вериги за доставки и агроинновации като път за нарастване на добавената стойност в селскостопанските дейности; и насърчаване на предприемачеството чрез микрофинансиране и облекчен достъп до консултантски услуги. Така МИГ може да използва близостта до областния център и да превърне сегашния ръст на заплати и заетост в трайно повишаване на производителността и доходите.

5.4 Бизнес среда - МСП, предприемачество, инвестиции, иновации

В Северозападния район предприемаческата активност и инвестициите са традиционно ниски. Това едновременно е причина и резултат от икономическото изоставане на региона. Както вече споменахме, бизнес средата се характеризира с ниска плътност на предприятията, преобладаване на микробизнес и ограничено присъствие на големи

инвеститори. Статистиката на НСИ за броя на предприятията по райони потвърждава концентрирането на фирмите извън Северозапада и по-ниска гъстота на предприятията в районите, които го съставят (Видин, Враца, Монтана, Ловеч и Плевен).

Според НСИ броят на заетите лица по сектори и по статистически райони за 2023 година в Северозападния район са около 138 хиляди души, като водещ сектор е преработващата промишленост с дял от 33,2%. Това подчертава значимата роля на индустрията в местната икономика, която традиционно е свързана с хранително-вкусовото производство, металургията, дървообработването и текстилната индустрия. Делът ѝ е повече от два пъти по-висок в сравнение с по-развитите райони на страната, където услугите имат доминиращо значение. За ориентир – в национален мащаб този сектор формира около 20% от заетостта, а в Югозападния район (вкл. София) едва около 15%, тъй като там водещи са услугите и високотехнологичните отрасли.

На второ място се нарежда търговията и ремонтът на автомобили с дял от 26,9%. Това говори за силно присъствие на дребни търговски обекти, предимно семейни или микро фирми. Секторът обичайно носи по-ниска добавена стойност и има ограничен потенциал за растеж, но пък осигурява сравнително лесен достъп до заетост за широки групи от населението. Докато търговията е характерна за цялата страна, в Северозападния район тя играе още по-отчетлива роля на „буфер“, който компенсира недостига на модерни и високотехнологични дейности.

Сектори като транспорт и складиране (7,4%), строителство (5%) и хотелиерство и ресторантьорство (6%) също имат определено значение за регионалната икономика, но делът им остава значително по-нисък в сравнение с водещите икономически центрове на страната. Високотехнологичните и креативни дейности са представени минимално – под 2%, докато в Югозападния район те формират над 30%. Това подчертава ниската степен на модернизация и технологично обновление на икономиката в Северозападния регион.

Структурата на разходите за възнаграждения в Северозападния район също подчертава водещата роля на индустрията. Преработващата промишленост концентрира 44,5% от общите средства за заплати – почти два пъти повече от средното за страната (~24%). Макар предприятията в сектора да не са многобройни, те осигуряват по-добре платена и по-устойчива заетост в сравнение с услугите и дребната търговия.

На второ място е търговията с 21,2% от разходите за възнаграждения. Въпреки че в сектора работят много хора, заплатите остават по-ниски, което е признак за по-малка добавена стойност и честа временна или сезонна заетост.

Съществен дял има и здравеопазването заедно със социалните дейности – 8,8%. Това показва важността на сектора, особено на фона на застаряващото население и високия дял възрастни хора. Така социалните услуги изпълняват стабилизираща функция – както по отношение на заетостта, така и по отношение на доходите в уязвими групи.

Хотелиерството и ресторантьорството също имат относително висок дял от предприятията – 7,3%. Въпреки това приносят им към заетостта и възнагражденията е ограничен, което подсказва, че става дума предимно за малки и сезонни обекти с ниска икономическа тежест.

Секторите на информационните технологии, професионалните услуги, научните изследвания и културата имат много ограничено присъствие в Северозападния район, както по брой предприятия, така и по принос към заетостта и доходите. Това още веднъж подчертава слабата роля на високотехнологичните и креативните индустрии, които в други региони са двигател за иновации и модернизация.

Пазарът на труда и разходите за труд очертават рамката, в която оперират МСП. Средната годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в област Плевен достига 19 062 лв. за 2023 г., а средногодишният брой на наетите е 60 318 души. В същата година коефициентът на заетост (15–64 г.) за областта се повишава до 66,5%, а коефициентът на безработица намалява до 4,0%. Данните за броя на предприятията допълват картината. Над 43% от всички фирми са в търговията, което показва силната доминация на дребния бизнес. В същото време преработващата промишленост обхваща едва 8,8% от предприятията, но именно тя носи най-голям принос за заетостта и заплатите. Това говори за концентрация на производството в малък брой предприятия с по-голям мащаб, докато търговията е раздробена.

Данните за заетост, заплати и предприятия очертават региона като икономически уязвим, зависим от традиционни, нискодоходни и трудоемки отрасли. Липсата на модерни услуги и сектори с висока добавена стойност поддържа „капана на ниските доходи“ и ограничава растежа.

Високият дял на търговията в броя на предприятията, съчетан с по-малкия ѝ принос към заетостта и възнагражденията, показва икономика, ориентирана повече към оцеляване, отколкото към развитие и експанзия. В същото време индустрията остава гръбнакът на местната икономика, макар да е съсредоточена в малък брой по-големи предприятия. Здравеопазването и социалните дейности изпълняват стабилизираща роля, особено на фона на застаряващото население и демографската криза.

Всичко това показва необходимостта от политики за икономическа диверсификация, привличане на инвестиции с по-висока добавена стойност и стимулиране на иновациите. Именно тук подходът ВОМР има ключово значение – той осигурява допълваща подкрепа, насърчава малкия бизнес и предприемачеството и създава условия за по-устойчиво местно развитие.

Въпреки отделни положителни примери, бизнес средата в Северозападния район остава трудна – отличава се с ниска конкуренция, ограничено развитие на услуги, затруднен достъп до финансиране за малките и средните предприятия и необходимост от активна публична намеса за стимулиране на инвестициите. Трайното ѝ подобряване ще изисква както инвестиции в инфраструктура и насърчителни мерки на национално и местно ниво, така и развитие на човешкия капитал – области, в които инструментите на ВОМР имат съществен принос.

5.5 Ключови предизвикателства и възможности

Синтезът на предходните раздели очертава територия с устойчиво по-ниска икономическа плътност от средната за страната, неблагоприятна демографска динамика и доминиращ дял на микропредприятията. Както вече беше посочено, Северозападният район изостава по БВП на човек и структура на добавената стойност, което ограничава потенциала за органичен растеж без целенасочени интервенции. Това поставя специфични изисквания към приоритизирането на мерките и очакванията за ефекта от тях.

Демографските тенденции представляват първото и най-структурно предизвикателство. Населението на област Плевен намалява, средната възраст нараства, а делът на лицата на 65 и повече години вече формира значима част от общата численост. Съчетанието от отрицателен естествен прираст и отрицателно миграционно салдо свива базата на работната сила и повишава натиска върху здравните и социалните услуги, особено в по-малките населени места в границите на територията. В този контекст дори умерени подобрения в достъпа до услуги (здравни, социални, образователни) имат непропорционално голям ефект върху качеството на живот и върху способността на общините да задържат млади домакинства.

Пазарът на труда и човешкият капитал са вторият ключов пласт. Макар през последните години да се наблюдава повишение на заетостта и номинален ръст на заплатите в област Плевен, равнищата остават под тези на водещите райони. Това означава по-ограничено предлагане на работни места с по-висока добавена стойност и по-силна зависимост от

единични по-големи работодатели и публично финансирани дейности. В такава среда важността на професионалното образование и на услугите за развитие на умения е по-голяма от обичайното – наличната училищна мрежа и професионални гимназии предоставят база, която трябва целенасочено да се свърже с реалното търсене на бизнеса, така че преходът от образование към заетост да е по-бърз и предвидим.

Структурата на бизнеса е третото предизвикателство, но и реална възможност. Както показва данните, преобладават микро- и малки предприятия, а дялът на средни и големи е минимален. Това води до по-ниски средни нива на производителност и ограничен вътрешен капацитет за НИРД и технологични скокове. В същото време капиталовото обновление е видимо – разходите за придобиване на дълготрайни материални активи на фирмите в областта нарастват, а добавената стойност в нефинансовия сектор се поддържа на стабилни равнища. Следователно малките, но решаващи инвестиции – модернизация на оборудване, автоматизация, енергийна ефективност и дигитализация – са рационалният път към повишаване на производителността в доминиращия микросегмент.

Териториалната достъпност и свързаността определят реалистичните граници на растеж. Пътната мрежа и железопътната инфраструктура осигуряват базова свързаност, но качеството и гъстотата на първокласните връзки са подравнени към периферния статут на областта. От друга страна, нивото на достъпност до интернет в домакинствата е високо и нараства, което отваря възможности за дистанционни услуги, електронна търговия и хибридни модели на работа и обучение. В селски и полупериферни общини като Долна Митрополия и Долни Дъбник именно цифровата свързаност може да компенсира липсата на предимствата, които дават големите градове.

Качеството на живот се определя и от наличната социална инфраструктура. Образователната система поддържа многопластова училищна мрежа, включително 22 професионални гимназии, 1 училище по изкуствата и 1 спортно училище; през 2023/2024 г. в началния етап (I–IV) се обучават около 7,5 хил. ученици, а в прогимназиалния (V–VII) – около 6,0 хил. Тази структура е добра изходна точка за целеви връзки „училище–бизнес“ (стажове, дуално обучение). На здравен план, към 31.12.2023 г. функционират 13 заведения за болнична помощ с 2 826 легла и 62 заведения за извънболнична помощ. На този фон област Плевен се откроява със стойност от 1 297 болнични легла на 100 000 души – с близо 50% над националното средно ниво (864,5 легла на 100 000 души). Това е един от най-високите показатели в страната и отразява ролята на областния център като силно концентриран здравен хъб за Северозападна и Централна Северна България. В

Плевен са съсредоточени ключови лечебни заведения, включително университетска болница и редица специализирани клиники, които обслужват не само местното население, но и пациенти от съседни области. Културната активност е устойчива - през 2023 г. 2 кина с 5 екрана реализират 8 337 прожекции и над 97 хил. посещения, което показва налично търсене и потенциал за разширяване чрез партньорства с читалища в по-малки населени места. В ранното детство към 31.12.2024 г. работят 41 детски ясли и яслени групи с 1 408 места (вкл. 34 в градовете и 7 в селата), ключови за участие на родителите на пазара на труда и за намаляване на ежедневните разходи на домакинствата. Тези ресурси имат индиректен, но реален принос към задържането на населението и към предприемаческия климат.

На този фон възможностите за интервенции са ясни. Първо, демографският натиск изисква политики, които комбинират достъп до услуги с мерки за задържане на млади хора – например целеви проекти за първа заетост, стажове и дуално обучение, ориентирани към секторите с реално търсене на територията. Второ, доминиращият микросегмент предполага приоритет на инвестиции с бърза възвръщаемост в МСП - енергийна ефективност, прецизно земеделие и напояване, базова автоматизация и цифрови решения за управлението на процеси и клиенти. Това са интервенции, които директно повишават производителността и конкурентоспособността без необходимост от големи промени в специализацията. Трето, цифровата свързаност трябва да се превърне в практическа полза за бизнеса и домакинствата чрез насърчаване на електронната търговия, дистанционните услуги и достъпа до онлайн пазари и обучения; така се разширява географският периметър на предлагането и търсенето и се намаляват транзакционните разходи за фирмите. Четвърто, свързването на професионалното образование с местните предприятия – чрез целеви курсове, съвместни учебни практики и центрове за компетентности – ускорява прехода към заетост.

Възможност е и надграждането на местните културни и социални пространства като платформи за предприемачество и микроуслуги - читалища, библиотеки и училища могат да бъдат споделени хъбове за обучения, дигитални услуги и събития, които събират потребители и доставчици в малки пазари.

6. Връзка между показателите и ролята на СВOMP – приносът на стратегията в контекста на установените тенденции

Както вече беше казано в предходните раздели, територията се характеризира с трайни демографски и икономически предизвикателства – свиващо се население и миграционен

натиск, ограничена заетост и по-ниска производителност, ниска плътност на МСП извън земеделието и недостиг на базова публична инфраструктура в малките населени места. Ролята на СВОМР е насочена право към тези дефицити - да подкрепи работни места и увеличи доходите чрез проекти на местния бизнес; да разшири икономическата структура отвъд земеделието; да подобри средата за живот чрез малка инфраструктура и културно-туристически обекти; да укрепи местния капацитет чрез обмен на опит и общностни инициативи. Изпълнение на СВОМР към август 2025 г. показва, че ресурсите са насочени именно там, където индикаторите са най-слаби – почти целият бюджет е договорен, а по повечето мерки индикаторите са постигнати или близо до постигане.

Чрез подкрепата за местния бизнес се реализират проекти, които създават нови работни места и увеличават производството. Особено важно е, че те осигуряват заетост основно за млади хора и жени в уязвими групи – категории, които иначе са по-склонни към миграция. МИГ има изпълнен индикатор за открити 12 нови работни места и макар мащаба да изглежда ограничен спрямо целия трудов пазар, локалният ефект е значителен. В малки общини като Долна Митрополия и Долни Дъбник всяко ново работно място оказва осезаемо влияние върху местната икономика и служи като пример за успешна предприемаческа инициатива. Наред с това, проектите по СВОМР – включително в публичния сектор – създават и временна заетост в строителството и услугите по време на тяхното изпълнение, което допълнително носи доходи в общността. СВОМР пряко подпомага намаляването на местната безработица и увеличава коефициента на заетост. Особено ценно е създаването на устойчиви работни места, тъй като именно липсата на постоянна заетост е сред основните причини за обезлюдяването и миграцията.

СВОМР допринася за диверсификацията и повишаването на конкурентоспособността на местната икономика, което в дългосрочен план влияе върху БВП и доходите. Чрез стратегическите мерки са подкрепени малки семейни фирми в неземеделски дейности – туризъм, занаяти, услуги – които почти липсват в силно земеделските общини.

Модернизацията в земеделието също е осезаема – всички 12 стопанства, подкрепени по мярка 4.1, са оборудвани с нова техника, което повишава производителността и ресурсната ефективност. С времето това ще се отрази в по-висока брутна добавена стойност и по-добра доходност.

Проектите в сферата на услугите (неземеделските дейности) създават алтернативни източници на препитание и намаляват зависимостта от един основен сектор. Именно тези структурни ефекти са ключът към постепенното сближаване на региона с останалите части на страната – колкото по-разнообразна и динамична е икономиката, толкова по-малки ще са разликите в БВП на човек и средните заплати. С други думи, СВОМР подпомага намаляването на регионалните различия „отдолу нагоре“, чрез стимулиране на растеж, основан на местните ресурси и предприемачество.

Стратегията има отчетливо социално измерение, насочено към справяне с демографските проблеми и подобряване на качеството на живот. Чрез инвестиции в малка публична инфраструктура и услуги – ремонти на читалища, изграждане и обновяване на спортни и детски площадки, развитие на туристически атракции по мерки 7.2 и 7.5 – се създава по-добра среда за живот в населените места. Макар тези ефекти да са трудни за изразяване в количествени показатели, те имат ключово значение за задържането на населението. Подобреният достъп до услуги и благоустроената инфраструктура намаляват стимулите за миграция, особено сред младите семейства.

СВОМР допринася и за укрепване на социалния капитал чрез активизиране на местната общност и създаване на партньорства. МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник се утвърждава като катализатор на местното развитие, обединявайки общини, бизнес и граждани около общи цели. Иновативният подход на МИГ да превръща традиционните информационни срещи в творчески работилници не само разширява познаването на възможностите по СВОМР, но и създава пространства за среща между поколенията, за творческо изразяване и за съхраняване на идентичността и богатото културно наследство на региона. Това води до по-ефективно използване на наличните ресурси и стимулира появата на нови проектни идеи – например инициативи за опазване на околната среда и културното наследство, които допълват икономическите резултати. В този смисъл приносът на стратегията е не само количествен, но и качествен – изразява се в повишен капацитет на местните участници да планират и реализират проекти. Това натрупано знание и опит ще улесни привличането на нови инвестиции в бъдеще и ще поддържа устойчиво развитие на територията.

СВОМР на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник е насочена право към установените проблеми на територията. По-високата безработица се ограничава чрез проекти за заетост и предприемачество; ниските доходи – чрез модернизация на производството и излизане на нови пазари; демографският отлив – чрез по-добра среда за живот и активно

участие на общността. Когато местен бизнес започне нова услуга или обнови стопанството си, се появяват реални работни места и доходи на място, а парите остават в населените места, вместо да изтичат към по-големите центрове. Макар мащабът на стратегията да е ограничен (общ бюджет от 3 732 700 лв. за периода и до 200 хил. евро на проект), ефектът ѝ е концентриран и устойчив – тя достига директно до най-нуждаещите се места и хора.

Много от реализираните проекти пораждаат верижни ползи - туристически обекти носят клиенти за местния бизнес, обновени читалища създават не само културни възможности, но и укрепват чувството за общност. Подобни резултати не винаги се виждат веднага в националната статистика, но изграждат основата за постепенно преодоляване на негативните тенденции.

Приносът на СВОМР за МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник може да се опише като локален ускорител на промяната - ограничен по мащаб, но стратегически насочен към проблеми, от които зависят ключовите показатели – заетост, бизнес активност, качество на средата и демографска устойчивост. Очакваните ефекти ще се проявяват по-ясно в официалната статистика в следващи години, но вече са налице отчетливи сигнали - пълно договориране по всички мерки, видими подобрения в средата, нови и модернизирани дейности на местния бизнес и засилена общностна ангажираност.

7. Резултати от анкетно проучване

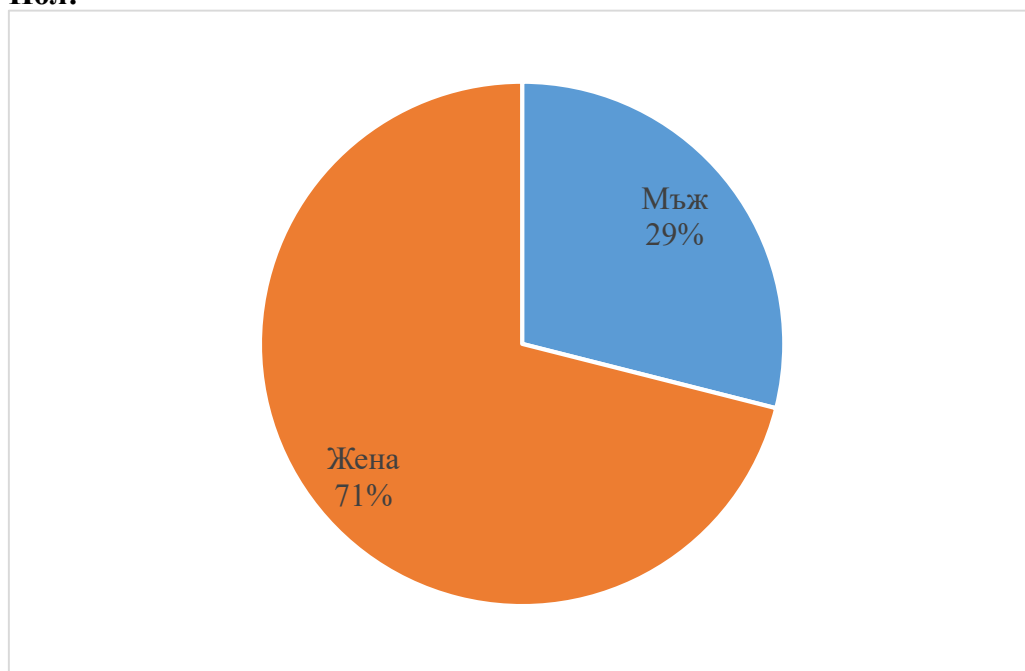
Ежегодно МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник провежда анкетно проучване, което има за цел да даде допълнителен поглед към статистическите данни чрез включването на личните оценки и нагласи на местното население. Докато количествените показатели в анализа показват обективните резултати, именно анкетата отразява как хората усещат настъпилите промени и доколко ги приемат като значими за своето ежедневие.

Значението на тези оценки е особено голямо, тъй като устойчивото развитие се крепи не само на икономическите показатели, но и на доверието и активността на местната общност.

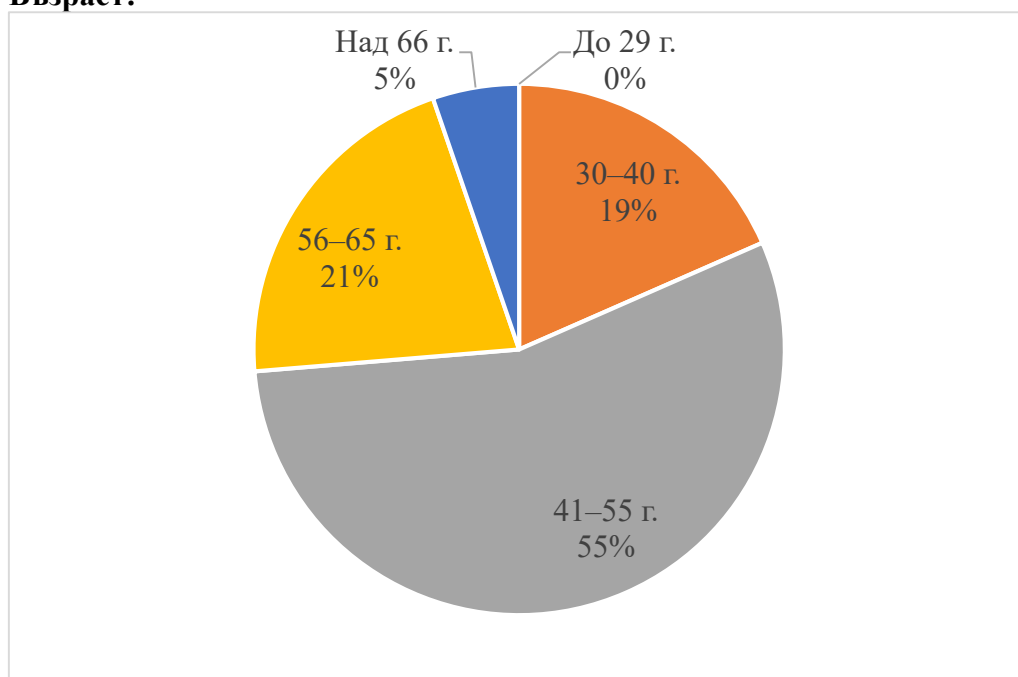
Настоящото проучване е реализирано през август 2025 г. сред жители на двете общини. Включени са 38 участници от различни възрастови групи, социални среди и пол, за да се обхване по-широк спектър от мнения. Макар да няма претенции за пълна представителност, анкетата е анонимна, проведена на доброволен принцип и предоставя надеждни насоки за преобладаващите нагласи и оценки на хората в региона.

1. Информация за анкетираните

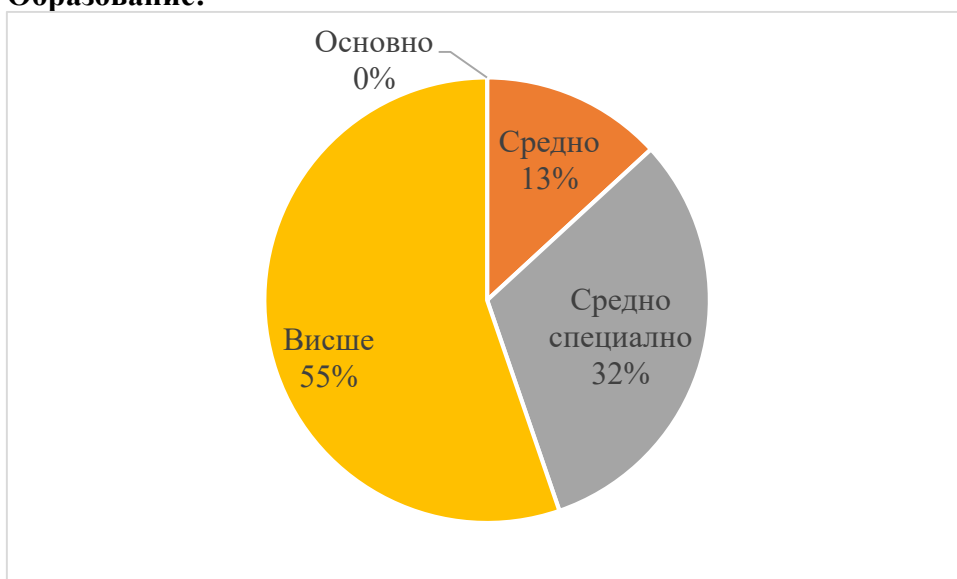
Пол:

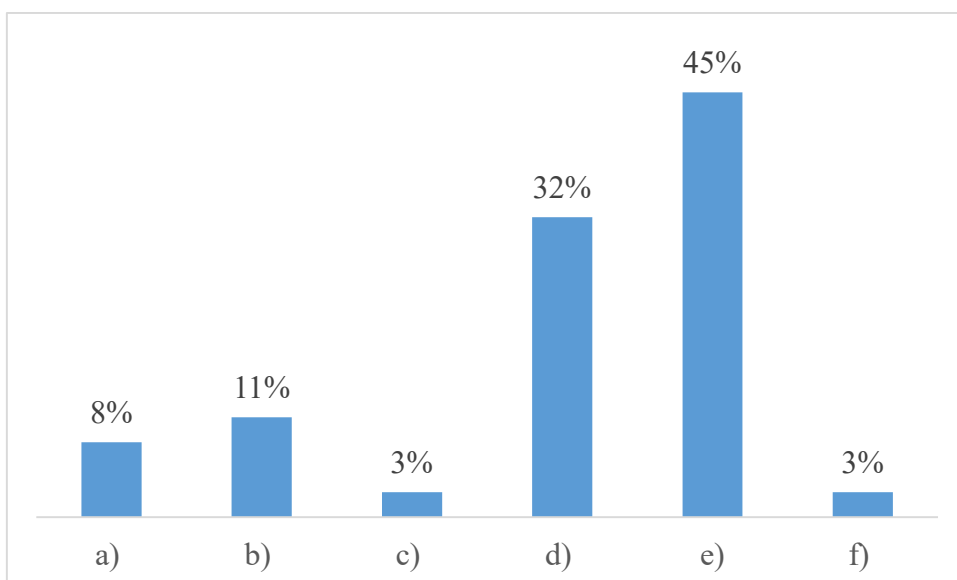
Възраст:

Образование:

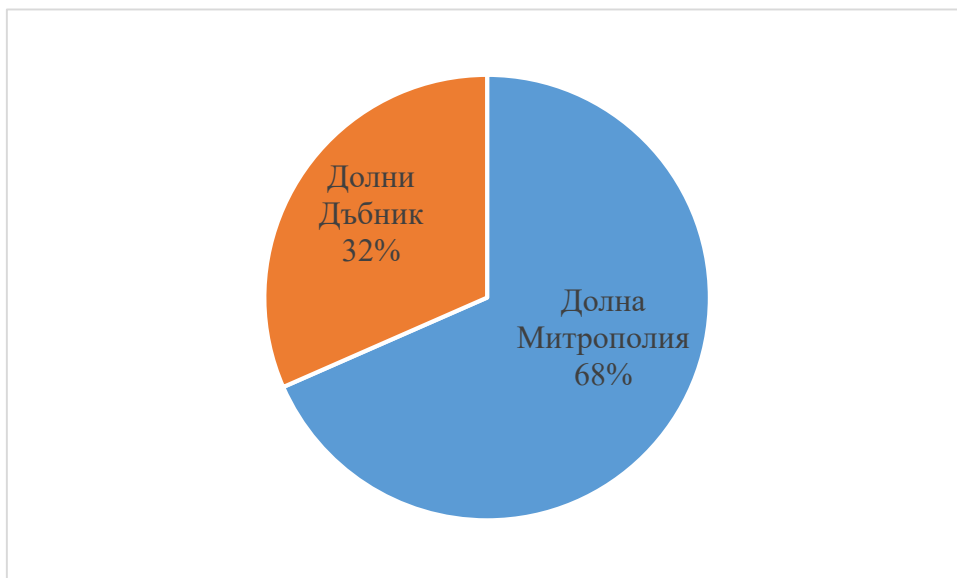

Представител на заинтересована страна:

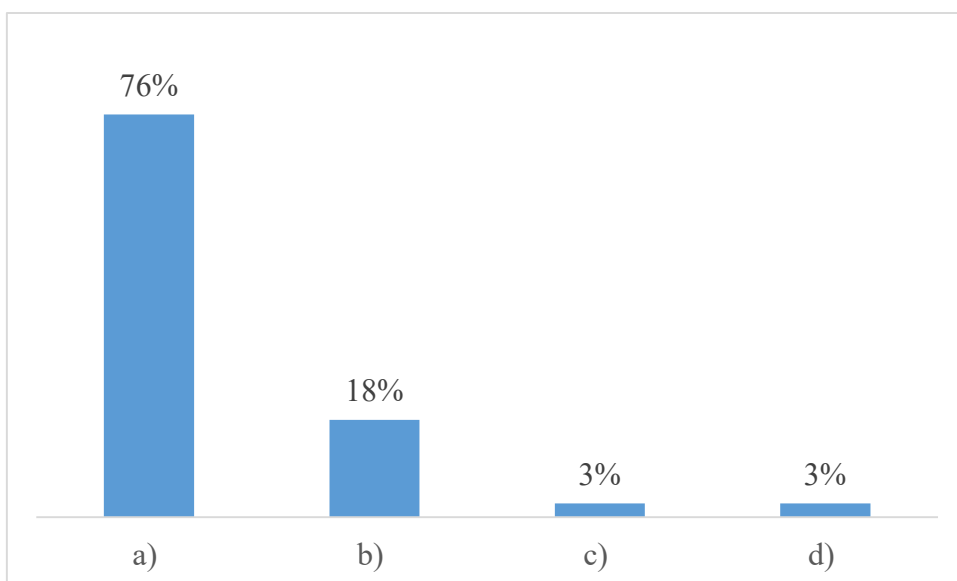
- a) Земеделски производител, физическо лице
- b) Земеделски производител, ЕТ или юридическо лице
- c) Друг вид производство, несвързано със земеделието
- d) Граждански сектор, НПО, читалище
- e) Публичен сектор – община, администрация, служител на бюджетна организация
- f) Друго: Самодеец

Община:

2. Обща оценка на стратегията за ВОМР

2.1 Смятате ли, че СВОМР на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник успява да отговори на променящите се нужди на територията?

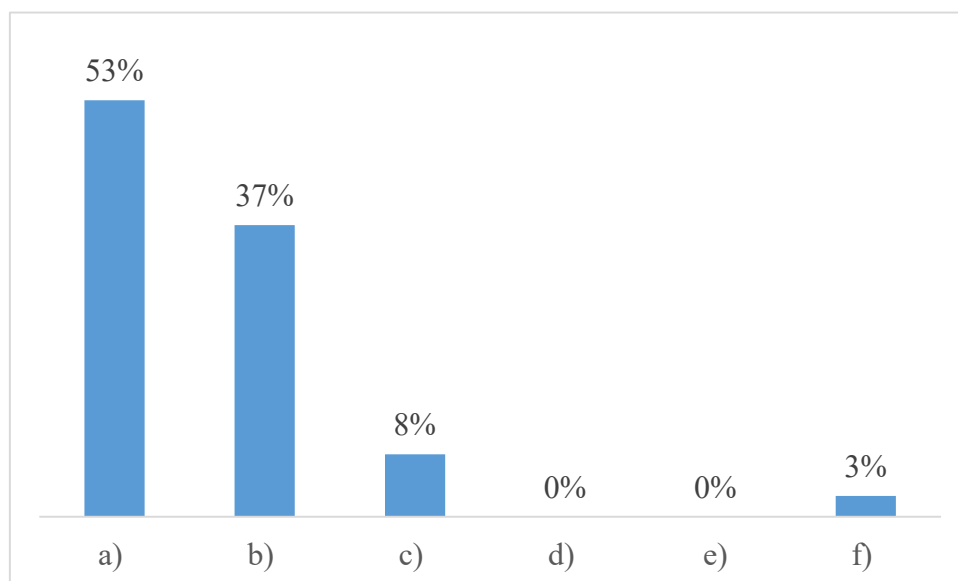

- a) Да, много добре
- b) Частично
- c) Не напълно
- d) Не мога да преценя

Отговорите показват преобладаващо положително отношение - 76% от анкетираните смятат, че стратегията отговаря „много добре“ на променящите се нужди на територията. Това е индикатор, че реализираните проекти се възприемат като уместни и полезни. Още 18% избират „частично“. Това най-вероятно отразява усещане, че не всички проблеми са обхванати еднакво или че ефектът не е достатъчно видим навсякъде. Тук е възможно да попадат хора и населени места, които все още не са се възползвали пряко от мерките или очакват по-бърза реализация.

„Не напълно“ е посочено от 3%, което е нисък дял и показва, че откритата критика към стратегията е по-скоро изключение. Също 3% казват „Не мога да преценя“ – това е малък сегмент на неопределеност и говори за относително добра информираност за направеното до момента. Като цяло стратегията се възприема много позитивно. Полезно е обаче да се продължи с активна комуникация за резултатите по населени места и целеви групи и да се подчертават конкретни ползи за хората и бизнеса там, където оценката остава „частично“. Това ще помогне положителното мнение да се затвърди и да обхване по-широк кръг от участници.

2.2 Каква е Вашата обща оценка за ефекта от прилагането на стратегията досега?

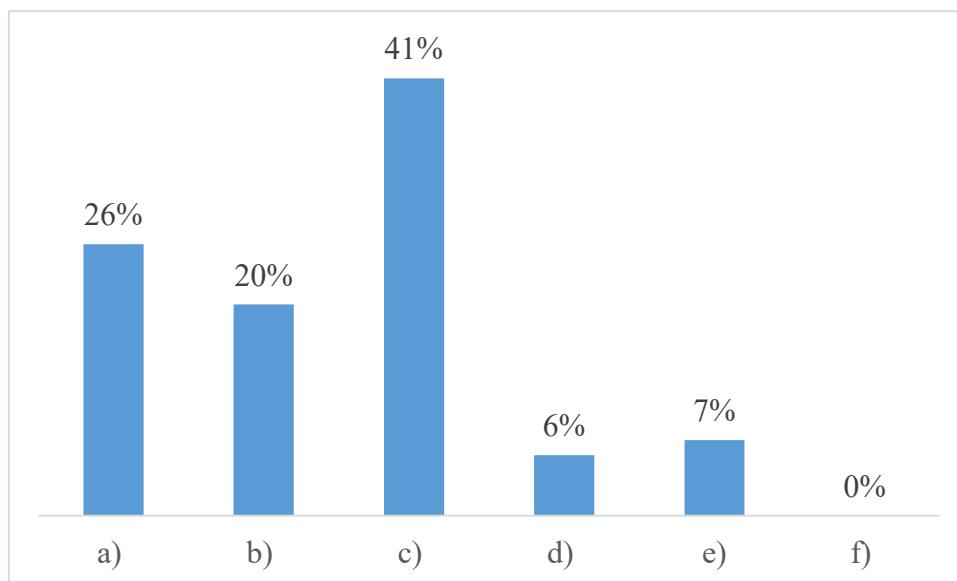

- a) Отличен
- b) Много добър
- c) Добър
- d) Среден
- e) Лош
- f) Не мога да преценя

Резултатите показват изразена положителна оценка за ефекта от прилагането на Стратегията за ВОМР. Най-висок дял от анкетираните участници – 53%, са избрали отговора „отличен“, а още 37% определят ефекта като „много добър“. Това означава, че над 90% от респондентите дават висока оценка за резултатите от СВОМР, което може да се интерпретира като знак за видими ползи, успешно реализирани проекти и положително въздействие върху местната общност.

Само 8% отговарят с „добър“, а отговорите „среден“ и „лош“ изцяло липсват. Това допълнително затвърждава усещането за устойчиво доверие и удовлетвореност от работата на МИГ и приложението на стратегията. Едва 3% от анкетираните не могат да преценят, което показва относително добро ниво на информираност сред общността, въпреки че остава място за подобряване на комуникацията и достъпа до информация. Все пак МИГ е една от най-активните от гледна точка на прозрачност и популяризиране на дейностите. За всеки завършен проект се публикуват информационни статии на интернет страницата на сдружението.

2.3 Какви според вас са най-видимите резултати от прилагането на Стратегията?

- a) Модернизирането на стопанствата и предприятията
- b) Разнообразяването на икономиката и услугите
- c) Благоустройството на населените места
- d) Откриването на нови работни места
- e) По-добре се опазва околната среда, намалява се замърсяването
- f) Няма такива резултати

Според най-голям дял от анкетираните – 41% – най-видимите резултати от прилагането на СВОМР в територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник са свързани с благоустройството на населените места. Това включва подобрения в инфраструктурата, ремонти и обновяване на обществени пространства, осветление, улици и сграден фонд, които са лесно разпознаваеми и оказват директно въздействие върху ежедневието на жителите. Видимостта на тези резултати често води до по-висока степен на удовлетвореност сред местното население, което може да обясни и силната подкрепа в анкетата.

На второ място, с 26%, се нарежда модернизирането на стопанствата и предприятията – индикация за това, че значителна част от финансирането по Стратегията е насочено към частния сектор, където са реализирани инвестиции в техника, оборудване или подобрения в производствените процеси. Това се потвърждава и от анализа на проектите по СВОМР, където се отчита ръст на договорените проекти от микро- и малки предприятия.

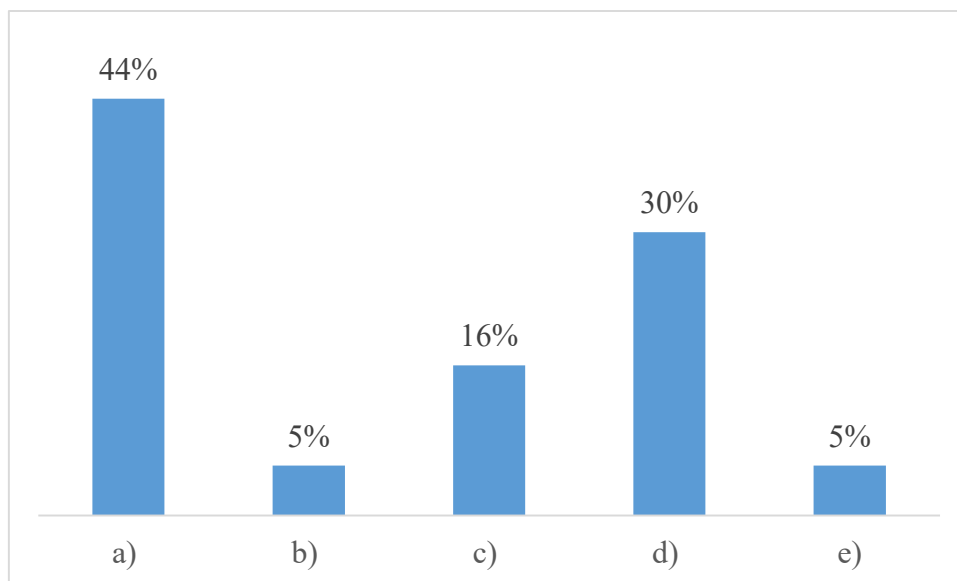
Разнообразяването на икономиката и услугите е посочено от 20% от участниците. Това показва известен напредък в предлагането на нови дейности, услуги и продукти, като вероятно е резултат от подкрепата за проекти в сектори извън традиционното земеделие.

Сравнително по-ниският дял на посочилите „откриване на нови работни места“ (6%) и „по-добро опазване на околната среда“ (7%) предполага, че тези ефекти не са толкова осезаеми или видими за широката общественост. Това може да се дължи както на спецификата на финансираните проекти, така и на факта, че резултатите в тези направления обикновено се проявяват в по-дългосрочен план.

Положителен индикатор е, че нито един от респондентите не е заявил липса на видими резултати, което подкрепя изводите от териториалния анализ за реалното въздействие на СВОМР върху развитието на местната общност. Данните показват също, че визуално измеримите подобрения (благоустройство) и преките ползи за икономическите субекти (модернизация) се възприемат като най-ценните и най-разпознаваеми от местните хора. Това поставя въпрос и за бъдещия акцент на стратегията – необходимо е да се помисли за още по-силно адресиране на социалните и екологичните измерения, за да се постигне балансирано и устойчиво развитие на територията.

3. Икономическо въздействие

3.1 В кои сектори смятате, че е постигнат най-голям икономически ефект от СВОМР?

а) Земеделие

б) Преработвателна промишленост

в) Туризъм

г) Услуги

д) Друго – В сферата на културата, работа с НПО и запазване на местната култура, не мога да преценя

Данните от въпрос 3.1 на анкетното проучване сочат, че най-голям икономически ефект от прилагането на СВОМР на територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник се наблюдава в сектора на земеделието – така смятат 44% от респондентите. Това потвърждава устойчивата тенденция от предходни години, при която земеделието е сред основните двигатели на икономическата активност в селските райони.

На второ място по възприет ефект се нарежда секторът на услугите, посочен от 30% от участниците. Този резултат би могло да се дължи на финансирането на проекти, свързани с нови или разширени услуги – като туристически, образователни, социални, или такива в сферата на малкия местен бизнес. Това показва, че проектите чрез МИГ постепенно започват да оказват ефект и върху диверсификацията на икономиката.

Туризмът е посочен от 16% от респондентите, което е сравнително скромна дял, но показателен, че има известна активност и в тази сфера. Вероятно се касае за малки

проекти със сезонен или нишов характер, които все още не са достигнали мащаб, способен да промени икономическия профил на територията.

Преработвателната промишленост е идентифицирана като основен бенефициент от едва 5% от анкетираните. Това вероятно се дължи на ограничената тежест на индустрията в структурата на местната икономика и/или по-ниска насоченост на стратегическата рамка към подкрепа на производствени мощности.

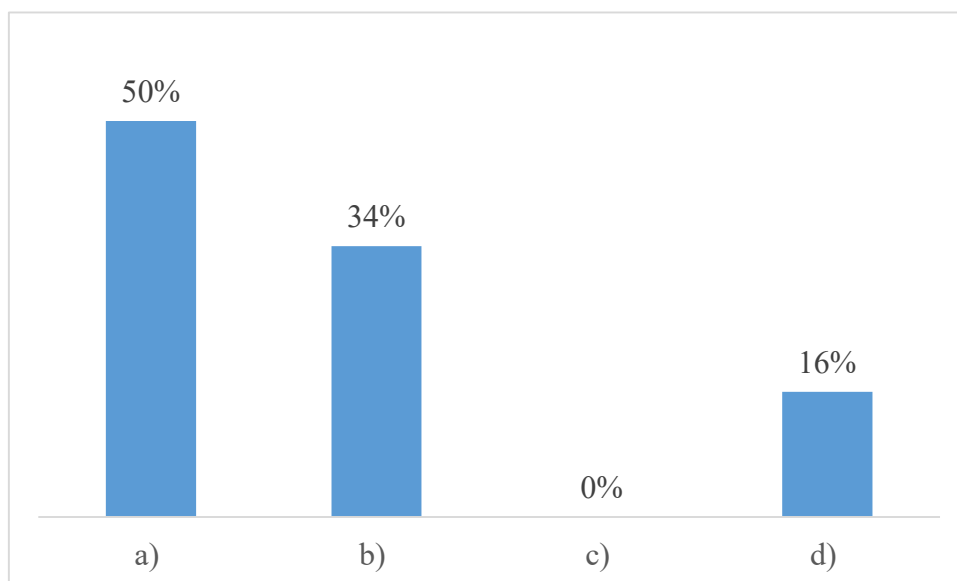
5% от участниците са отбелязали категорията „друго“, като сред посочените свободни отговори са „в сферата на културата“, „работа с НПО“ и „запазване на местната култура“. Това подсказва, че част от анкетираните възприемат Стратегията за ВОМР не само като икономически инструмент, а и като средство за културно и социално развитие на общността.

Наличието на подобни отговори е важно, тъй като потвърждава един от принципите на подхода ВОМР – интегрираното развитие, което обхваща не само икономиката, но и културната идентичност, социалната свързаност и активността на гражданския сектор. Също така, споменаването на НПО като поле на въздействие отразява участието на третия сектор в изпълнението на проекти и инициативи, което е характерна и желана черта на добре работещите МИГ структури.

Присъства и един отговор „не мога да преценя“, който пък е напомняне, че въпреки множеството проекти, все още има група хора, която не е пряко ангажирана или информирана за ефектите от СВОМР. Това подчертава нуждата от ефективна комуникация, включително чрез културни събития, за да се засили усещането за принадлежност и ангажираност.

Резултатите от този въпрос кореспондират с обобщената картина от анализа - икономическият ефект от СВОМР се усеща най-силно в традиционния за региона аграрен сектор, но съществуват все по-отчетливи индикации за въздействие върху местните услуги и в по-малка степен върху туризма. Това подчертава необходимостта от по-смело насърчаване на иновации, производствени и индустриални инициативи, както и по-целенасочени мерки за изграждане на капацитет в нетрадиционните сектори.

3.2 Как оценявате приноса на СВОМР към устойчивостта на местния бизнес?

- a) Значителен
- b) Умерен
- c) Почти никакъв
- d) Не мога да преценя

Резултатите от въпрос 3.2 показват, че половината от участниците в анкетата (50%) смятат приноса на СВОМР към устойчивостта на местния бизнес за значителен. Това е индикатор, че мнозинството от респондентите разпознават положителното въздействие на СВОМР върху укрепването и дългосрочната стабилност на местните икономически дейности.

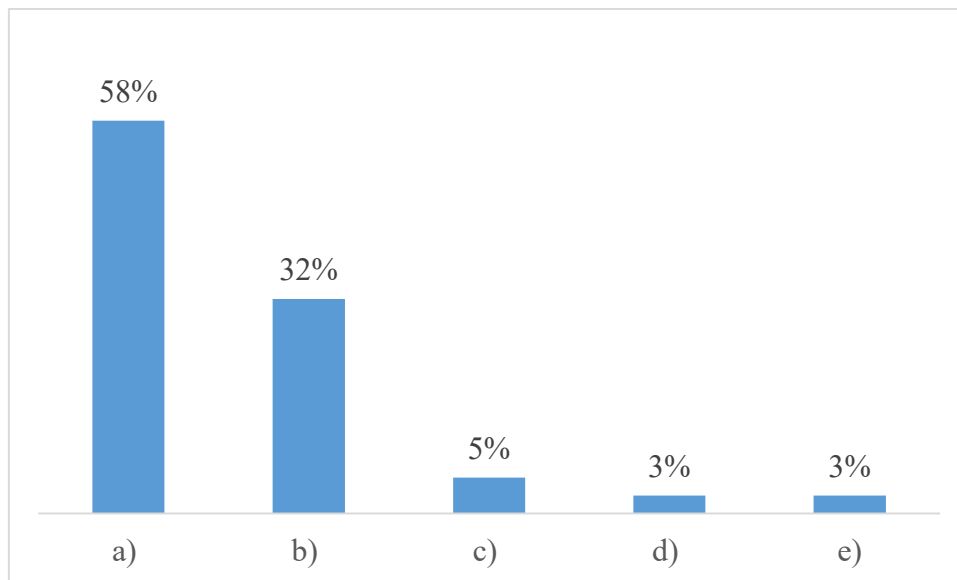
Допълнителни 34% от участниците определят този принос като умерен, което също е положителна оценка, макар и с известни резерви относно мащаба или обхвата на ефекта. Интересен е фактът, че няма нито един респондент, който да е избрал отговор „почти никакъв“. Въпреки това, 16% от анкетираните заявяват, че не могат да преценят. Това може да бъде сигнал за информационен дефицит или по-слабо участие в икономически процеси, което подчертава необходимостта от допълнителна комуникация относно конкретните ползи от СВОМР за местния бизнес.

Стратегическите усилия за подкрепа на устойчивостта на бизнеса в рамките на СВОМР се възприемат като ефективни от по-голямата част от местната общност. Важно е обаче да се задълбочат действията за достигане до онези групи, които не са пряко ангажирани

или не осъзнават ефектите от СВОМР, за да се гарантира още по-широкообхватно въздействие.

4. Социално въздействие

4.1 Според Вас, СВОМР допринася ли за повишаване на ангажираността на местната общност?

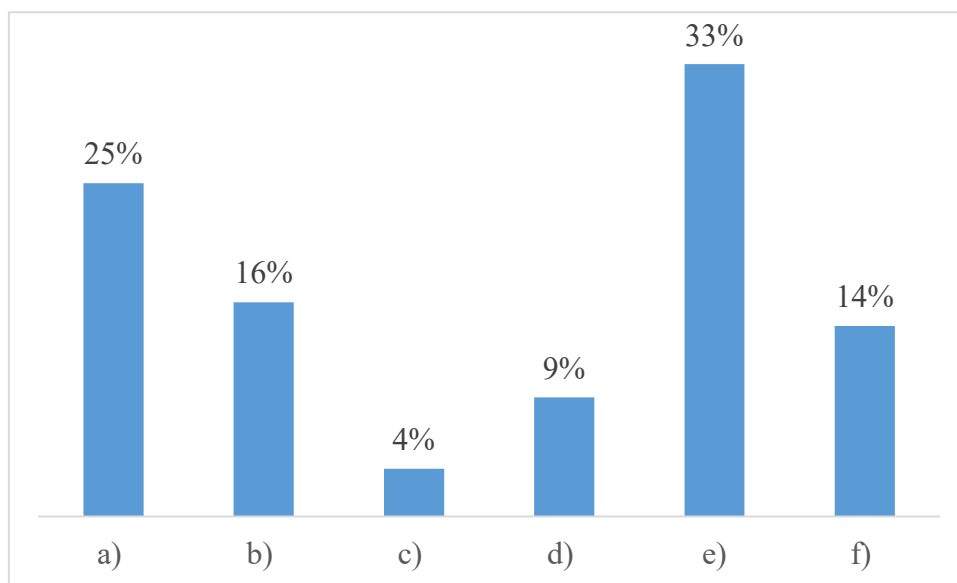
- a) Да, значително
- b) В известна степен
- c) Слабо
- d) Изобщо не
- e) Не мога да преценя

58% от анкетиранияте смятат, че СВОМР допринася значително за повишаване на ангажираността на местната общност, а още 32% посочват, че това се случва в известна степен. Така общо 90% от участниците споделят мнение, че стратегията има положителен ефект върху активността на хората на местно ниво.

Този резултат е особено значим, тъй като ангажираността на местната общност е един от основните принципи и цели на подхода ВОМР. Високото одобрение в тази насока може да се тълкува като индикация, че дейностите на МИГ, включително информационни срещи, обучения, консултации и публични прояви, дават резултат и създават чувство за принадлежност.

Макар че има малък дял респонденти, които отговарят със „слабо“ (5%), „изобщо не“ (3%) и „не мога да преценя“ (3%), тези стойности остават в рамките на очакваното при всяко широкообхватно проучване, особено в среда с население, различаващо се по социален статус и образователно равнище. По-същественото е, че положителните оценки значително превъзхождат негативните или неопределените, което показва високо обществено одобрение в подхода и СВОМР.

4.2 В кои социални групи СВОМР има най-голям ефект?

- а) Младежи
- б) Жени
- в) Хора с увреждания
- д) Безработни
- е) Хора в трудоспособна възраст
- ф) Не мога да преценя

Най-голям дял от анкетираните (33%) считат, че хората в трудоспособна възраст са социалната група, върху която СВОМР оказва най-силно въздействие. Това е напълно логично предвид това, че значителна част от проектите, финансирани по стратегията, са насочени към подкрепа за малкия бизнес, земеделските производители и други стопански дейности, в които активно участват именно хората между 16 и 64 години.

На второ място по отговори се нареждат младежите с 25%, което е показател, че младежките дейности и възможности, включени в стратегиите, не остават незабелязани. Възможно е това да е резултат от конкретни проекти, насочени към млади предприемачи,

обучения, младежки инициативи или културни дейности с участие на ученици и студенти.

Следват жените с 16% и безработните с 9%, което вероятно отразява ролята на стратегията в подкрепа на уязвими групи на пазара на труда, макар и не толкова категорично, колкото основната група – трудоспособните.

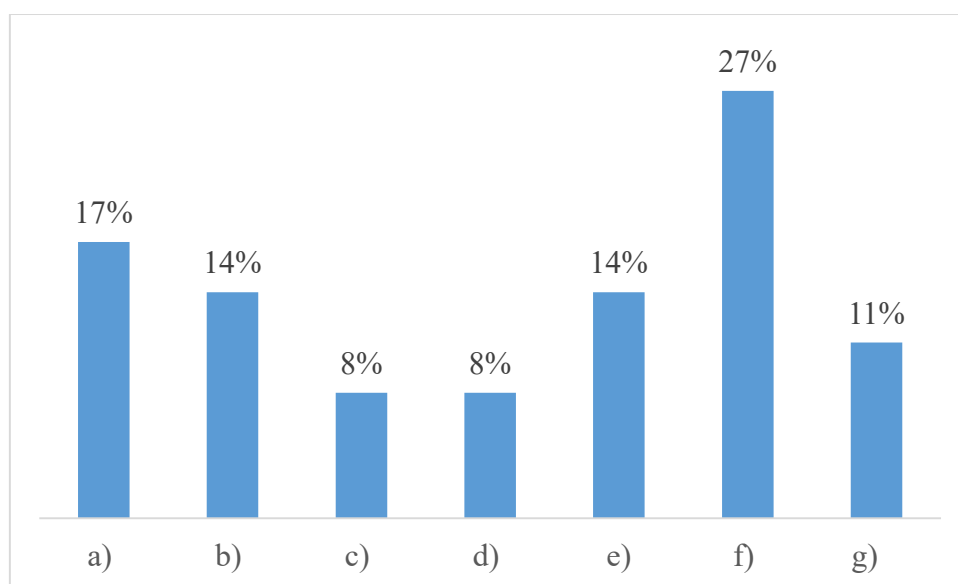
Отговорът „не мога да преценя“ (14%) е показателен, че част от участниците не са достатъчно информирани за конкретните бенефициенти или ефектите от реализираните проекти. Този дял може да се използва като индикатор за подобряване на информираността и комуникацията с местната общност, особено по отношение на целевите групи на стратегията.

Много нисък е дялът на отговорите за хора с увреждания (4%), което вероятно е сигнал, че техните нужди са по-слабо застъпени или не се възприемат като приоритет в реализираните мерки. Това отваря поле за подобрене и засилване на социалното измерение на стратегията в бъдеще.

---

5. Екологично въздействие

5.1 Какво е въздействието на Стратегията за ВОМР върху опазването на околната среда на територията на МИГ?

- a) Въвеждат се енергоспестяващи технологии в производствата
- b) Подобрява се енергийната ефективност на сградите
- c) Намаляват се отпадъците
- d) Опазват се водите, въздуха и почвите от различни замърсявания
- e) Опазва се биоразнообразието
- f) Хората стават по-съзнателни към природата и собственото си здраве
- g) Не мога да преценя/ не усещам такова въздействие

Резултатите от въпроса за въздействието на Стратегията за ВОМР върху опазването на околната среда показват сравнително разпределени мнения, като най-силен акцент е поставен върху промяната в нагласите на хората – 27% от анкетираниите смятат, че „хората стават по-съзнателни към природата и собственото си здраве“. Това е важен сигнал, че ефектът на стратегията се разпознава не само чрез физически инвестиции, а и чрез повишаване на информираността, чувствителността и ангажираността към темата за устойчивото развитие.

На второ място се нарежда отговорът „въвеждат се енергоспестяващи технологии в производствата“ с 17%, което може да се свърже с подкрепата за стопански проекти, които интегрират устойчиви решения и модерни технологии, включително в земеделието и малкия бизнес.

Следват два отговора с равен дял от 14% - подобряване на енергийната ефективност на сградите и опазване на биоразнообразието. Това подсказва, че анкетираниите възприемат екологичният принос на СВОМР като многоаспектен – включваща както технически мерки, така и природозащитни и социални действия.

По-ниски са отговорите за намаляване на отпадъците (8%) и опазване на въздуха, водите и почвите (8%), което може да се дължи на ограничена видимост на подобни проекти или недостатъчно директни ефекти върху ежедневието на хората.

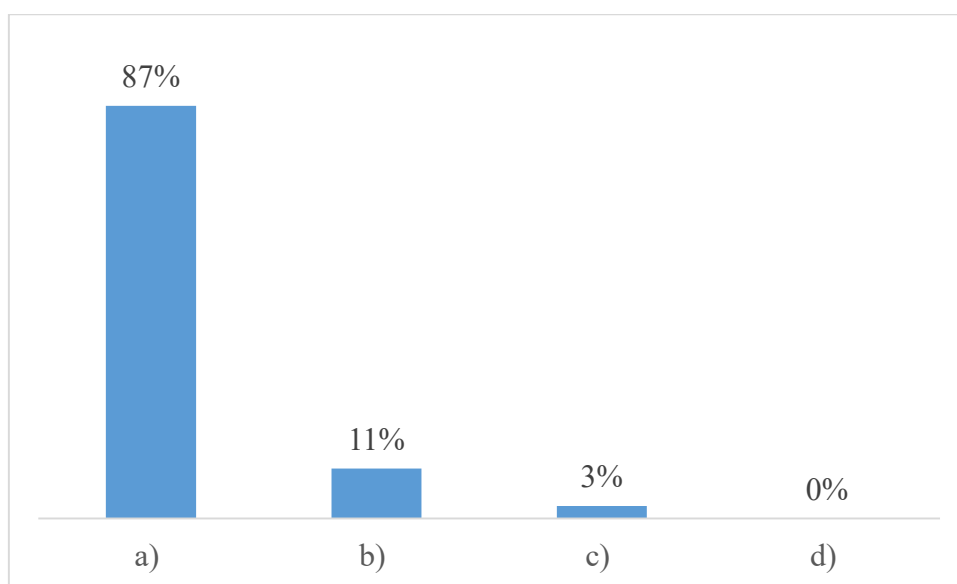
Интерес представлява и фактът, че 11% от участниците отговарят „не мога да преценя/не усещам такова въздействие“ – дял, който може да се интерпретира като предизвикателство пред публичността на екологичните проекти или като сигнал за нужда от по-добра комуникация относно връзката между ВОМР и устойчивото развитие.

Макар въздействието върху околната среда да не е водеща тема сред резултатите от стратегията, данните показват наличието на осезаемо влияние, особено върху нагласите и информираността на населението, което е добра основа за разгръщане на бъдещи инициативи с по-силен „зелен“ фокус.

---

6. Оценка на МИГ

6.1 Как оценявате работата на МИГ по прилагането на Стратегията за ВОРМ?

- a) Отлично, екипът работи професионално и спазва всички правила
- b) Добре, но могат да обясняват повече неща и да помагат повече при кандидатстване
- c) Негативно, кандидатите могат да се оправят и без тях
- d) Нито добре, нито лошо, защото нямам информация, не съм разбрал, че има МИГ на територията

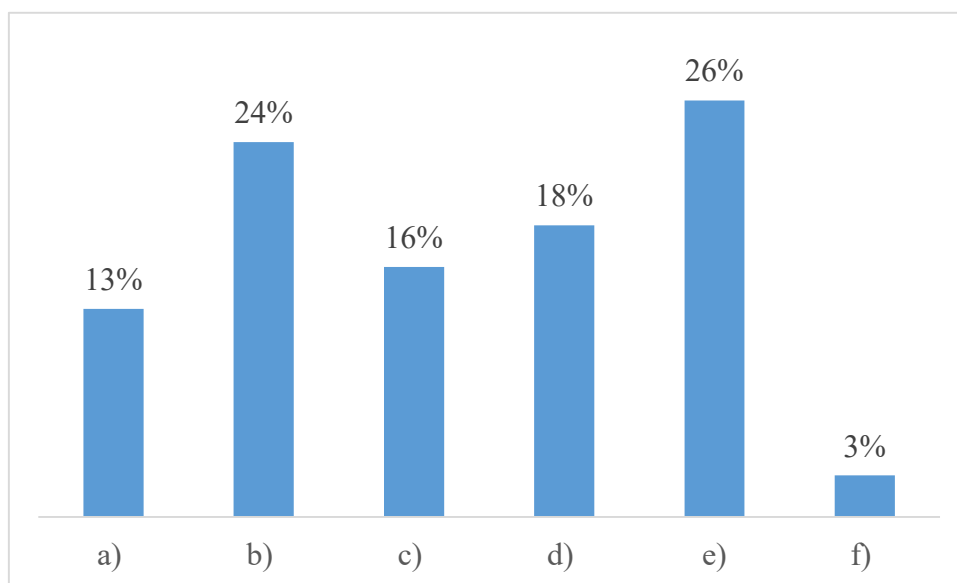
Резултатите от въпрос 6.1 подчертават високото обществено доверие към МИГ по отношение на прилагането на Стратегията за ВОРМ. Цели 87% от анкетираните оценяват работата на екипа като „отлична“, посочвайки, че той действа професионално и в съответствие с всички изисквания и правила. Това е изключително силен резултат, който говори за ефективна комуникация, добра организационна култура, ясно разпознаване на дейността на МИГ и постигнато въздействие в общността.

Допълнително 11% смятат, че работата е „добра, но има нужда от още обяснения и подкрепа при кандидатстване“, което е конструктивна критика, подчертаваща нуждата от допълнително информационно съдействие в процеса на кандидатстване, особено за

по-неопитните бенефициенти. Само 3% отговарят, че кандидатите могат да се справят и без МИГ, което показва нисък дял на скептицизъм, а никой от анкетираните не е заявил, че не е разбрал, че има МИГ на територията – индикатор за висока степен на разпознаваемост и видимост на структурата.

Екипът на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник е не просто добре функциониращ административен орган, а реален и успешен партньор на територията, който перфектно изпълнява ролята си в местното развитие.

6.2 В коя сфера трябва да се увеличи публичността за действията на МИГ?

a) Начините на вземане на решения вътре в самата МИГ, кога се провеждат общи събрания, как гласува и действа УС, защо се налагат промени, с какво са съобразени граfiците и др.

b) Консултациите с потенциалните бенефициенти – индивидуални или информационни и работни срещи между представителите на МИГ и местните хора

c) Актуализиране на граfiците за прием на проекти, кое ги налага и защо и как се променят; отношенията с ДФЗ, МЗХ и други институции

d) Публикациите на сайта да включват повече информация не само за действията на МИГ, а и актуални новини по ПРСР и другите програми

e) Работата на МИГ сред местната общност не само по отношение изпълнението на Стратегията, а и участието в общи регионални и местни инициативи, информационни кампании, обмен на добри практики с други МИГ или с институции, работа на терен сред местната общност

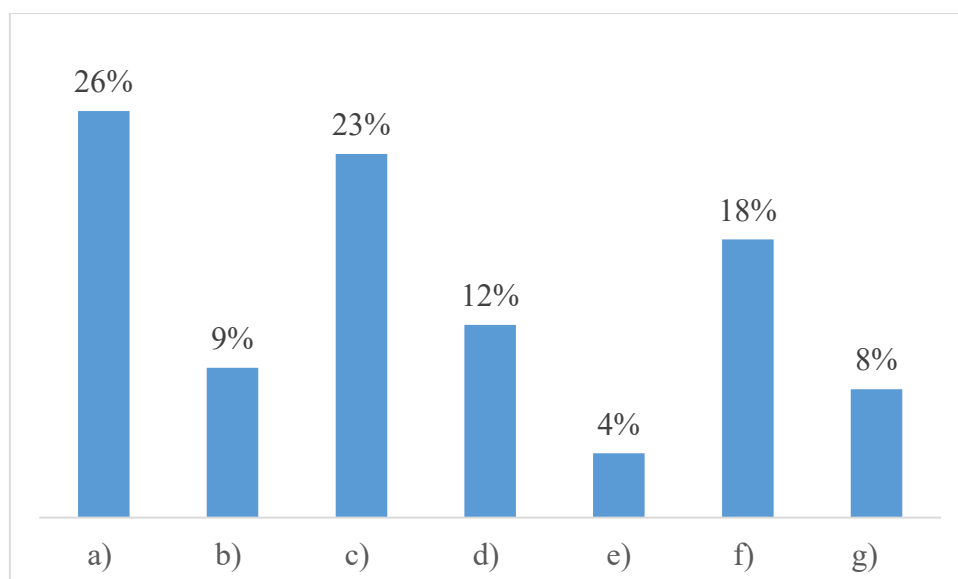
f) Друго

Тук се очертават важни насоки за подобряване на публичността и прозрачността в дейността на МИГ. Най-висок дял – 26% от анкетиранияте – смятат, че трябва да се постави по-силен акцент върху работата на МИГ сред местната общност, включително участието в общи инициативи, информационни кампании и сътрудничество с други МИГ и институции. Това е сигнал, че въпреки високата оценка за професионализма на екипа (вж. въпрос 6.1), има очаквания за по-голяма активност на терен и видимост в ежедневието на хората.

На второ място с 24% се нарежда необходимостта от по-интензивни консултации с потенциални бенефициенти. Това потвърждава наблюденията и от други въпроси в анкетата, че съществува интерес към по-активна комуникация между екипа на МИГ и местната общност – чрез допълнителни индивидуални срещи, работилници или публични форуми.

Следват публикациите на сайта (18%), актуализирането на графиците и връзките с институции (16%) и механизмите на вътрешно вземане на решения (13%). Това разпределение показва, че въпреки сравнително добрата информационна осигуреност, има още какво да се подобри по отношение на прозрачността около процесите на планиране и промени. Само 3% са посочили опцията „Друго“ (без да е посочено какво точно), което потвърждава, че въпросът е обхванал най-съществените проблемни области според местната общност.

6.3 Какви нерешени проблеми виждате за територията, въпреки прилагането на Стратегия за ВОМР?

- a) Най-важно е да има работни места и условия за бизнес, така ще се повишат доходите и заплатите, да няма бедност и лишения
- b) Трябва да се развиват нови сфери на производство, защото от селското стопанство печелят само големите фирми и не е достатъчно за добър живот на домакинствата
- c) Трябва да се подобрят условията за живеене в малките населени места – инфраструктура, канализация, нови възможности за забавление и спорт, култура, за да не бягат младите хора и семейства в градовете
- d) Трябва да се подобрят социалните услуги, здравеопазването, образованието, да се мисли повече за реализацията на младите, както и за по-добър живот на възрастните хора
- e) Трябва да се обяснява повече на хората и фирмите за ползите от опазване на околната среда, тъй като не са добре осведомени относно „зелените“ политики
- f) Да се повиши предприемаческата активност и култура, както и участието в гражданското общество, така хората ще се научат сами да си решават проблемите
- g) Да се акцентира повече върху партньорствата, връзките и колективните решения, като МИГ може да служи за пример за такова партньорство чрез подхода BOMP

Резултатите от въпрос 6.3 очертават ключовите предизвикателства, които местната общност идентифицира като нерешени, въпреки прилагането на СВOMP. Най-висок дял от 26% събират отговорите, свързани с нуждата от работни места и условия за бизнес, които да доведат до по-високи доходи и по-ниски нива на бедност. Това потвърждава, че икономическото измерение на устойчивото развитие остава водещ приоритет за жителите на територията. Въпреки реализираните инвестиции по стратегията, усещането за икономическа несигурност продължава да е осезаемо.

На второ място с 23% респондентите поставят подобряването на условията за живот в малките населени места, включително инфраструктура, канализация, културни и спортни възможности. Тази тема резонира особено силно с тенденцията за обезлюдяване и миграция към по-големи градове.

Също така, 18% от участниците посочват нуждата от повишаване на предприемаческата активност и участие в гражданското общество, като подчертават необходимостта от по-голямо овластяване на местните хора и изграждане на капацитет за самостоятелно справяне с проблемите.

Други важни послания от въпроса са свързани с подобряване на социалните услуги, образованието и здравеопазването (12%), както и необходимостта от насърчаване на

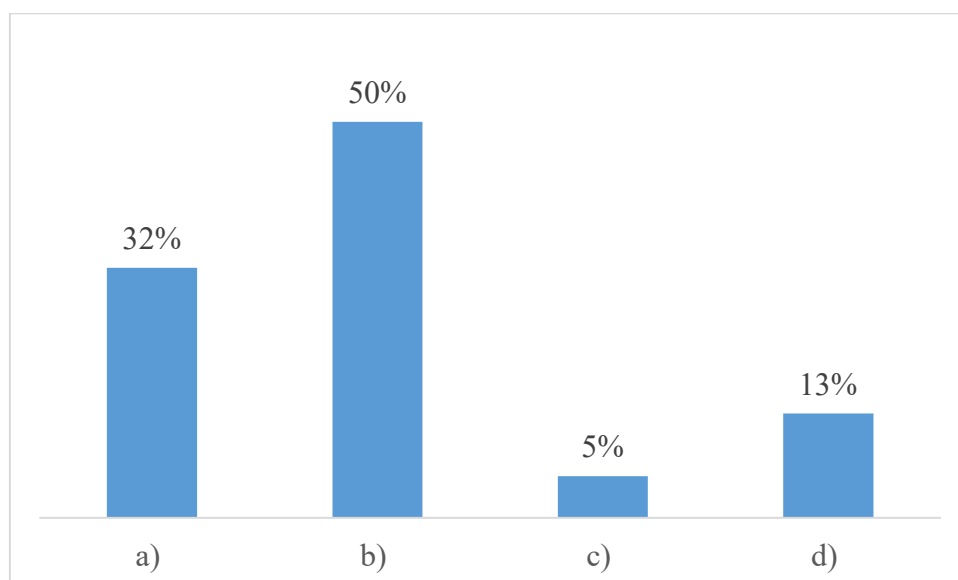
партньорства и колективни решения (8%). Последното е особено показателно, тъй като директно препраща към принципите на подхода WOMP, според който активната мрежа от участници на местно ниво е предпоставка за устойчиви резултати.

Останалите 2 отговора (съответно 9% и 4%) са свързани със структурни проблеми в селското стопанство и липсата на достатъчна осведоменост относно зелените политики. Това не означава, че темите не са важни, а по-скоро, че в сравнение с икономическите и социалните аспекти, екологичните предизвикателства все още не са на преден план в общественото възприятие.

---

7. Лично участие и ползи

7.1 Участвали ли сте в дейности по WOMP?

- а) Да, с проект
- б) Да, в срещи
- в) Не, но съм запознат
- г) Не съм участвал

Диаграмата илюстрира участието на жителите от територията на МИГ Долна Митрополия – Долни Дъбник в дейности, свързани с прилагането на подхода WOMP. Най-висок относителен дял – 50% от респондентите – са посочили, че са участвали в срещи, организирани от МИГ. Това е положителен индикатор за добра информационна активност и ангажираност на местно ниво, тъй като подобни срещи често служат като канал за консултации, споделяне на идеи и насърчаване на партньорства.

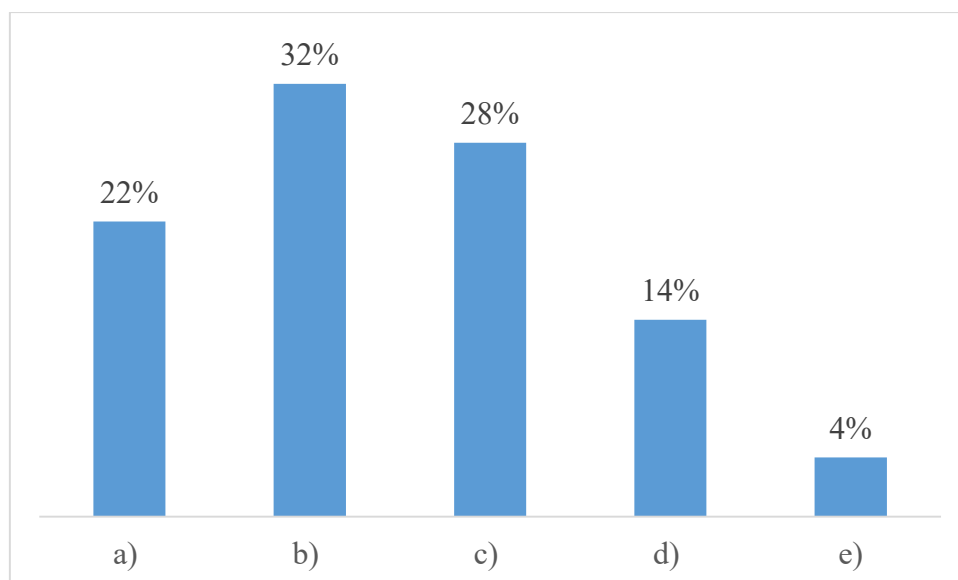
Същевременно, 32% са участвали с проект, което е значителен процент и показва, че голяма част от бенефициентите са взели участие в анкетата и резултатите могат да се считат за представителни и надеждна основа за анализ и изводи.

Значително по-малък дял – 5% – посочват, че не са участвали, но са запознати, което предполага, че има потенциална група от заинтересовани лица, които все още не са се включили активно, но могат да бъдат активирани чрез допълнителна комуникация.

От друга страна, 13% от анкетираните споделят, че не са участвали по никакъв начин, което е сравнително нисък дял. Все пак този дял не бива да бъде подценяван – той сигнализира, че има нужда от допълнителни усилия за обхващане на по-широк кръг от граждани, включително онези, които по една или друга причина остават встрани от публичните инициативи и проекти.

Като цяло резултатите показват висока степен на ангажираност и участие, като основните предизвикателства изглежда са свързани с разширяване на обхвата и мобилизиране на онези общности или групи, които все още не са се включили активно в процесите по ВОМР.

7.2 Какви ползи сте получили?

- a) Финансиране
- b) Повече знания и умения
- c) Нови контакти
- d) Повишено участие в обществото
- e) Няма полза

Графиката показва какви конкретни ползи са усетили анкетираните участници от включването си в дейности, свързани със Стратегията за ВОМР. Най-голям дял – 32% от респондентите – посочват, че са придобили повече знания и умения, което подчертава значението на инициативите на МИГ за обучения, работилници и повишаване на капацитета на местната общност.

Следват 28%, които отбелязват, че са създали нови контакти – това е важен индикатор за функционираща мрежа от местни партньорства и общности, на практика, едно от основните предимства на подхода ВОМР. През последните години това се утвърждава като важен нематериален ефект от прилагането на стратегиите, допринасящ за социалния капитал на територията.

Финансовата полза, посочена от 22% от участниците, макар и не най-голямата група, остава съществен фактор. Директното финансиране остава ключова полза за анкетираните, което е напълно логично предвид характера на ВОМР.

14% от участниците са отбелязали повишено участие в обществения живот, което може да се разглежда като индикатор за събуждане на гражданската активност и ангажираност, дори в условия на демографски и социални предизвикателства.

Само 4% са посочили, че не виждат полза, което е нисък дял. По-голямата част от включените в дейности по ВОМР разпознават поне една реална полза – материална или нематериална, което е сериозен аргумент за ефективността и устойчивостта на подхода.

Резултатите илюстрират широкия спектър от ефекти на ВОМР – от финансова подкрепа до изграждане на социални и човешки ресурси, като най-силно се открояват именно ползите, свързани с уменията, контактите и знанието – устойчиви фактори за дългосрочно развитие на местната общност.